

ÉRTEKEZÉSEK

A NYELV- ÉS SZÉPTUDOMÁNYOK KÖRÉBŐL.

KIADJA A MAGYAR TUD. AKADÉMIA.

AZ I. OSZTÁLY RENDELETÉBŐL

SZERKESZTI

GYULAI PÁL

OSZTÁLYTITKÁR.

XVI. KÖTET. VII. SZÁM.

A MURMELIUS-FÉLE LATIN-MAGYAR SZÓJEGYZÉK 1533-BÓL.

A SCHWAZI FERENCZRENDI KOLOSTORBAN ŐRZÖTT EGYETLEN
PÉLDÁNYBÓL KÖZZÉTETTE, BEVEZETÉSSSEL ÉS MAGYARÁZATOKKAL
ELLÁTTA

SZAMOTA ISTVÁN.

EGY FÉNYKÉPI HASONMÁSSAL.

BUDAPEST.

1896.

Ára 50 kr.

Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből.

- I. k.** I. Solon adótörvényéről. *Tel'fy Ivántól.* 1867. 14 l. Ara 10 kr. — II. Adalékok az attikai törvénykönyvhöz *Tel'fy Ivántól.* 1868. 16 l. 10 kr. — III. A legújabb magyar Szentírásról. *Tárkányi J. Béliától.* 1868. 30 l. 20 kr. — IV. A Nibelungének keletkezéséről és gyanítható szerzőjéről. *Szász Károlytól.* 1868. 20 l. 10 kr. — V. Tudománybeli hátramaradásunk okai, s ezek tekintetéből Akadémiánk feladása *Toldy Ferencztől.* 1868. 15 l. 10 kr. — VI. A keleti török nyelvről. *Vambéry Armintól.* 1868. 18 l. 10 kr. — VII. Geleji Katona István főleg mint nyelvész. *Imre Sándortól.* 1889. 98 l. 30 kr. — VIII. A magyar egyházak szertartásos énekei a XVI. és XVII. században. *Bartalus Istvántól.* Hangjegyekkel. 1869. 184 l. 60 kr. — IX. Adalékok a régibb magyar irodalom történetéhez. (1. Sztárai Mihálynak eddig ismeretlen szindarabjai. 1550—59. — 2. Egy népirodalmi emlék 1550—75-ből. 3. Baldi Magyar olasz Szótárkája 1583-ból. — 4. Báthory István országbíró mint író. — 5. Szecezi Molnár Albert 1574—1633). *Toldy Ferencztől.* 1869. 176 l. — X. A magyar bővített mondat. *Brassai Sámuel*től. 1870. 46 l. 20 kr. — XI. Jelentés a felső-austriai kolostoroknak Magyarországot illető kéziratai- és nyomtatványairól. *Bartalus Istvántól.* 1870. 43 l. 20 kr. (1867—1869.)
- II. k.** I. A Konstantinápolyból legújabbán érkezett négy Corvin-codexről. *Mátray Gábor* l. tagtól. 1870. 16 l. 10 kr. — II. A tragikái felfogásról. Székfoglaló. *Szász Károly* r. tagtól. 1870. 32 l. 20 kr. — III. Adalékok a magyar szóalkotás kérdéséhez. *Joannovits Gy.* l. tagtól 1870. 43. l. 20 kr. — IV. Adalékok a magyar rokonértelmű szók értelmezéséhez. *Finály Henrik* l. tagtól. 1870. 47 l. 20 kr. — V. Solomos Dénes költeményei és a hétszigeti görög népnyelv. *Tel'fy Iván* lev. tagtól. 1870. 23 l. 20 kr. — VI. Q. Horatius satirái (Ethikai tanulmány). Székfoglaló. *Zichy Antal* l. tagtól. 1871. 33 l. 20 kr. — VII. Újabb adalékok a régibb magyar irodalom történetéhez (I. Magyar Pál XIII. századbeli kanonista. II. Margit kir. hercegnő, mint ethikai író. III. Baldi Bernardin magyar-olasz szótárkája 1582-ből. Második közlés IV. Egy XVI. századbeli növénytani névtár XVII. és XVII. századbeli párhuzamokkal. V. Akadémiai eszme Magyarországon Bessenyei előtt) *Toldy Ferencz* r. tagtól. 1871. 124 l. Ara 40 kr. — VIII. A sémi magánhangzokról és megjelölésük módjairól. *Gr. Kuun Géza* lev. tagtól. 1872. 59 l. 20 kr. — IX. Magyar szöveftegetések. *Szilády Áron* l. tagtól. 1872. 16 l. 10 kr. — X. A latin nyelv és dialektusai. Székfoglaló. *Szenássy Sándor* l. tagtól. 1872. 114 l. 30 kr. — XI. A defterekről. *Szilády Áron* lev. tagtól. 1872. 23 l. 20 kr. — XII. Emlékbeszéd Arvay Gergely felett. *Szvorényi József* lev. tagtól. 1872. 13 l. 10 krajczár. (1869—1872.)
- III. k.** I. Commentator commentatus, Tarlózatok Horatius satiráinak magyarázói után. *Brassai Sámuel* r. tagtól. 1872. 109. l. 40 kr. — II. Apáczai Cséri János Barczai Ákos fejedelemhez benyújtott terve a magyar hazában felállítandó első tudományos egyetem ügyében *Szabó Károly* r. tagtól. 1872. 18 l. 10 krajczár. — III. Emlékbeszéd Bitnitz Lajos felett. *Szabó Imre* t. tagtól. 1872. 18 l. 10 kr. — IV. Az első magyar társadalmi regény. Székfoglaló *Vadnai Károly* l. tagtól. 1873. 64 l. 20 kr. — V. Emlékbeszéd Engel József felett *Finály Henrik* l. tagtól. 1873. 16 l. 10 kr. — VI. A finn költészetéről, tekintettel a magyar ösköltészetre. *Barna Ferdinand* l. tagtól. 1873. 135 l. 40 kr. — VII. Emlékbeszéd Schleicher Ágost, külső l. tag felett. *Riedl Szende* l. tagtól. 1873. 16 l. 10 kr. — VIII. A nemzetiségi kérdés az araboknál. Dr. *Goldziher Ignác*tól. 1873. 64 l. 30 kr. — IX. Emlékbeszéd Grimm Jakab felett. *Riedl Szende* l. tagtól. 1873. 12 l. 10 kr. — X. Adalékok Krim történetéhez. *Gr. Kuun Géza* l. tagtól. 1873. 52 l. 20 kr. — XI. Van-e elfogadható alapja az ik-es igék külön ragozásának. *Riedl Szende* lev. tagtól 51 l. 20 kr. (1872—1873.)
- IV. k.** I. szám. Paraleipomena kai diorthoumena. A mit nem mondtak s a mit rosszul mondtak a commentatorok Virgilius Aeneise II-ik könyvére, különös tekintettel a magyarrá. *Brassai Sámuel* r. tagtól 1874. 151 l. 40 kr. — II. szám Bálint Gábor jelentése Oroszország- és Ázsiában tett utazásáról és nyelvészeti tanulmányairól. Melléklet öt khálymik dana hangjegye. 1874. 32 l. 20 kr. — III. szám. A classica philológiának és az összehasonlító árja nyelvtudománynak mívelése hazánkban. Székfoglaló *Bartal Antal* l. tagtól 1874. 182 l. 40 kr. — IV. szám. A határozott és határozatlan mondatról. *Barna Ferdinand* l. tagtól 1874 31 l. 20 kr. — V. szám. Jelentés a m. t. Akadémia könyvtára számára keletről hozott könyvekről, tekintettel a nyomdai viszonyokra keleten. Dr. *Goldziher Ignác*tól. 1874. 42 l. 20 kr. — VI. szám. Jelentések: I. Az orientalistáknak Londonban tartott nemzetközi gyűléséről, *Hunfalvy Pál* r. tagtól. — II. A németországi philologok és tanfériak 1874-ben Innsbruckban tartott gyűléséről *Budenz József* r. tagtól. 1875. 23 l. 15 kr. — VII. szám. Az új-szokról. *Fogarasi János* r. tagtól. 15 kr. — VIII. szám. Az új magyar orthologia. *Toldy Ferencz* r. tagtól. 1875.

A MURMELIUS-FÉLE LATIN-MAGYAR SZÓJEGYZÉK

1533-BÓL.

A SCHWAZI FERENCZRENDI KOLOSTORBAN ŐRZÖTT EGYETLEN
PÉLDÁNYBÓL KÖZZÉTETTE, BEVEZETÉSSSEL ÉS MAGYARÁZATOKKAL
ELLÁTTA

SZAMOTA ISTVÁN.

BEMUTATTATOTT A M. T. AKADÉMIA I. OSZTÁLYA 1895 FEBRUÁR 4-I ÜLÉSÉN.

EGY FÉNYKÉPI HASONMÁSSAL.

BUDAPEST.

1896.

ELŐSZÓ.

Murmeliuss János latin-német-magyar szójegyzékét legelőször Bod Péter említi Párizs-Pápai szótárának 1767-iki kiadásához írt előszavában: «*Joannis quoque Murmelii Nomenclatura trilinguis edita fuit Cracoviæ in Polonia*»; de sem ő, sem Sándor István nem látták magát a könyvet.

A schwazi példányról már 1857-ben írt: «Anton Ruscsák de Regeteruszka, *Magyarische Kursivschriftbuchstaben mit ihrer Aussprache*. Innsbruck, Wagner 1857. Ennek nyomán ismertette Ponorí Thewrewk Emil a Tanodai Lapok 1864-iki évfolyamában az 50. lapon, az itt közölt címet azután Szabó Károly átvette a «Régi Magyar Könyvtár» I. kötetébe, hol a harmadik helyet foglalja el, ha t. i. a sohasem létezett 1484-iki nürnbergi nyomtatványt (a Sz. Jobbkézről) mellőzzük.

Az egyetlen ismert példány a schwazi (Tirol) ferenczrendi kolostor tulajdona; erről írtam le a helyszínén 1893 aug. havában. A könyv igen jó állapotban van, elejétől végig kitűnően olvasható, tehát csakugyan érdemes volna valamelyik hazai könyvtárunknak megszerezni.

Czíme a következő: «*Lexicon Ioannis Mvrmellii In Qvo Latina rerum uocabula in suas singula digesta classes, cum Germanica et Hungarica interpretatione Vt autem quodquis uocabulum facile inueniatur præstabit Index copiosus.*»

Ajánlás: «*Præclaræ Indolis Amplissimæ spei adolescentulis Michæli et Francisco Magnifici quondam domini Stephani a Peren filijs Martinus Heptamydius Bibliopola Cracouiensis S. D.*» — Czimlap és ajánlás 2 számozatlan levél; tartalomjegyzék és tárgymutató 20 levél; tulajdonképeni szójegyzék: 207 lap, A—V₁₁₁₁; a czimlapon a magyar címer, a könyv végén pedig: «*Cracoviæ, per Hieronymum Vietorem. Anno ab orbe redempto M.D.XXXIII.*»

Murmeliuss (Murmelling, Murmel) János született 1479 körül Rørmondeben, Deventerben és Kölnben tanult. 1498-ban Münsterben, 1513-ban Alkmarban, 1517-ben pedig Deventerben találjuk; meghalt az utóbbi városban 1517 október 2-án. Számos munkája közül legtöbb kiadást érték tankönyvei; vocabulariumát csakhamar idegen nyelvekre is lefordították, latin-német-lengyel kiadása 1528-ban Krakkóban jelent meg legelőször.

Ki írta a magyar részt? talán Komjáthy, talán más, azt majd a későbbi kutatások fogják kideríteni. Különösen feltűnő a fordítónak erős magyar érzése, így például a tatárka nevű hitvány gabonafajról azt írja, hogy nincs Magyarországon, a sörnek egy bizonyos neméről pedig ezt mondja: «magyarnak nehéz és szegény ital».

A magyar részben feltűnően sok a helyesírási és sajtóhiba, az egyes latin szók gyakran igen rosszul vannak lefordítva, sőt négy szóhoz a magyar helyett a megfelelő lengyel kifejezés jutott. A mi a helytelen fordításokat illeti, azoknak helyreigazításánál, csak a legszükségesebbekre szorítkoztam. Az olvasó tehát ne ütközzék meg, ha valamely rosszul fordított szónál a magyar kifejezés nem felel meg a latinnak, s ez a jegyzetben nincs fölemlítve. Ugyanis a latin szók közt nagyon kevés van, a melyet bármelyik közkézen forgó szótárban meg ne találhatnánk; a tömérdek helyreigazítás tehát csak szöszaporításként tűnt volna fel.

A kidolgozásban itt is ugyanazon elvekből indultam ki, mint a Schlágli Szójegyzéknél, t. i. legfőbb gondot fordítottam a ruházatra, fegyverzetre, butorokra, ételekre és mesterségekre vonatkozó szók beható magyarázatára, mivel ezeknek nemcsak nyelvészeti, hanem művelődéstörténeti becsök is nagy. Itt is természetesen első sorban a régi okleveleinkben található magyar szók szolgálnak főforrásul.

A jelen kiadás technikai elrendezését illetőleg megjegyzem, hogy a sorok előtti római számok az eredeti kiadás illető lapjának kezdetét jelölik; az arab számok az eredetiben nem fordulnak elő, és itt csakis azon okból alkalmaztuk őket, hogy a lap alján és a Betűrendes Szómutatóban hivatkozassunk rájuk.

Az eredetinek azon sorait, a melyekben magyar szó nem fordul elő, térkimélés miatt, kihagytam.

A mellékelt fényképet Császár Elemér tanárjelölt úr volt szíves elkészíttetni Innsbruckban, midőn 1894 nyarán, Szily Kálmán akadémiai főtitkár úr megbízásából, a jelen szótárt ellenőrzés végett szintén leírta a helyszínén.

Budapesten, 1895, szeptember 15-én.

SZAMOTA ISTVÁN.

IDÉZETT KÚTFORRÁSOK.

A) Levéltárak.

O. L. = m. kir. Országos Levéltár; az utána következő betűk az egyes osztályokat vagy gyűjteményeket jelentik, úgymint: *D.* = Diplomatikai osztály, azaz 1526 előtti oklevelek; *U. C.* = Urbaria et Conscriptiones; *N.* = Nádasdy-levéltár; *L.* = Limbus.

M. L. = a magyar nemzeti Múzeum Levéltára, és pedig, ha a jelzet után semmi sem következik, a Múzeum saját tulajdonát képező levéltárról van szó; a jelzet után következő családnevek az illető családoknak a Múzeumban letéteményezett levéltárait jelentik.

Ph. = a pannonhalmi szentbenedekrendi főapátság levéltára, a számok a capsákat jelentik.

Lelesz = a leleszi premontrei prépostság levéltára; *Prot.* = az eredeti középkori protocollumok.

B) Szótárak.

Ny. Sz. = Nyelvtörténeti Szótár.

Tsz. = Tájszótár; a régi tájszótár külön meg van jelölve.

Lexer = Mittelhochdeutsches, Wörterbuch.

A lengyel, cseh, stb. nyelvekre a közkézen forgó szótárak.

B. Sz. = Beszterczei szójegyzék.

Schl. Sz. = Schlägli szójegyzék.

I. 1. Variarum rerum dictiones Latine, cum Germanica et Vngarica interpretatione. — <i>Külemb fele allatoknak neuek: diakol: nemetöl es magyarol.</i> 2. De deo et rebus cœlestibus — <i>Istenről es eghi dolgogrol.</i> 3. Deus — <i>Isten.</i> 4. Deus pater — <i>Atya isten.</i> 5. Deus filius — <i>Fiu isten.</i> 6. Deus spiritussanctus — <i>Sent lylek isten.</i> 7. Dei mater — <i>Isten annya.</i> 8. Deipara uirgo — <i>Isten súlú sús.</i> 9. Diuinitas — <i>Istenseg.</i> 10. Numen — <i>Istenakarát.</i> 11. Sancta trinitas — <i>Sent harumsag.</i> 12. Angelus — <i>Angel.</i> 13. Archangelus — <i>Archangel.</i> II. 14. Apostolus — <i>Apostal.</i> 15. Euangelista — <i>Euangelista.</i> 16. Propheta — <i>Propheta.</i> 17. Prophetis — <i>Jeuendó mondo sús.</i> 18. Prophetissa — <i>Jeuenuí mondo sús.</i> 19. Vates — <i>Jeuendó mondo.</i> 20. Prophetia — <i>Istenny ielentyes.</i> 21. Martyr, latine testis — <i>Bizonsag.</i> 22. Confessor — <i>Vallasteuó.</i> 23. Diua uirgo — <i>Istenny sús.</i> 24. Patronus — <i>Otalmazo.</i> 25. Patrona — <i>Otalmazo azzon.</i>	26. Mundus — <i>Ez vilag.</i> 27. Cœlum — <i>Menny orsag.</i> III. 28. Planeta — <i>Budoso czillag.</i> 29. Sol — <i>Nap.</i> 30. Solarium — <i>Horanak hele hol laczik az nap.</i> 31. Solarium — <i>Ruha sarasto hel.</i> 32. Solarium — <i>Feldvama.</i> 33. Eclipsis Solis — <i>Napnak meg fogyatkozasa.</i> 34. Luna — <i>Hold.</i> 35. Plenilunium — <i>Tellies hold.</i> 36. Interlunium — <i>Hokóz.</i> 37. Eclipsis Lunæ — <i>Holdnak fogyatkozasa.</i> IV. 38. Stella — <i>Czillag.</i> 39. Sydus — <i>Nag czillag.</i> 40. Duodecim signa zodiaci — <i>Zodiakusnak Tisenket iegy.</i> 41. Aries — <i>Kos.</i> 42. Taurus — <i>Bika.</i> 43. Gemini — <i>Egybeli iegy.</i> 44. Leo — <i>Oroslan.</i> 45. Sagitarius — <i>Nylas.</i> 46. Virgo — <i>Sús.</i> 47. Cancer — <i>Rak.</i> 48. Libra — <i>Font.</i> 49. Capricornus — <i>Egybeli iegy.</i> 50. Aquarius — <i>Vígfús.</i> 51. Scorpio — <i>Mergus lelkuís allat.</i> 52. Pisces — <i>Hal.</i> 53. Canicula — <i>Melek teuó czillag.</i> V. 54. Caniculares dies — <i>He napok.</i>

1. Az állat szó itteni értelmére I. Ny. Sz. — 12 és 14. L. Ny. Sz. — 20, 21, 22, 24, 28 és 30. L. Ny. Sz. — 31. Solarium etiam locum significat vbi lintea ad solem candescunt. — 32. Solarium praeterea appellant juris consulti uetigal, quod pro solo penditur. — L. még Schl. Sz. 695. — 36 és 48. L. Ny. Sz. — 54. Ny. Sz.

55. Aretus — *Medue*.
 56. Aretophilax — *Őrző*.
 57. Vergiliæ — *Tauaz ielűnttő czillagok*.
 58. Lucifer — *Ha.i.nal czillag*.
 59. Hesperus — *Estueli czillag*.
 60. De temporibus — *Ewdőkrők*.
 61. Tempus — *Ewdő*.
 VI. 62. Eternitas — *Őrők ewdő*.
 63. Sæculum — *Sas eztenű*.
 64. Lustrum — *Űt eztenű*.
 65. Quinquenalis — *Űt tezdűs*.
 66. Quadriennium — *Neg eztenű*.
 67. Quadrimus — *Neg eztenűs*.
 68. Triennium — *Harum eztenű*.
 69. Trimus — *Harum eztenűs*.
 70. Biennium — *Ket eztenű*.
 VII. 71. Bimus — *Ket eztenűs*.
 72. Annus — *Eztend*.
 73. Anniculus puer — *Eztendűs gyermek*.
 74. Anniculum vinum — *Eztendűs bor*.
 75. Annus bissextilis — *Nap sőkő eztenű*.
 76. Annuus — *Eztendűnkint valo*.
 77. Annuus prouentus — *Eztendeg valo iudelem*.
 78. Annua pensio — *Eztendűnkint valo fizetes*.
 79. Annuatim — *Eztendonkint*.
 80. Quodannis — *Minden eztenűben*.
 81. Sesquiannus — *Masfel eztenű*.
 82. Semiannus — *Fel eztenű*.
 83. Annosus — *Sog eztenűs*.
 84. Hornus — *Ez mastan valo eztenűei*.
 85. Horne fruges — *Vy gabona*.
 86. Hornum vinum — *Vy bor*.
 VIII. 87. Quattuor anni tempora — *Eztendűnek neg resse*.
 88. Ver — *Tauaz*.
 89. Vernus — *Tauazy*.
 90. Vernare — *Meg tauazolny*.
 91. Aestas — *Nyar*.
 92. Aestiuus — *Nyary*.
 93. Aestium tempus — *Nyar ewdő*.
 94. Aestus — *Heseg*.
 95. Autumnus — *Őz*.
 96. Autumnalis — *Őzy*.
 97. Hijems — *Teel*.
 98. Hyemalis — *Teeli*.
 99. Mensis — *Honap*.
 100. Sesquimensis — *Masfel honap*.
 101. Menstruus — *Minden holnap*.
 102. Menstruum opus — *Eg holnap*
munka.
 IX. 103. Semestris — *Mas allatot neurzűnc*. (Sic!)
 104. Semestris — *Hat holnap*.
 105. Quinquemestris — *Űt honap*.
 106. Quadrimestris — *Neg honap*.
 107. Trimestris — *Harum honap*.
 108. Bimestris — *Ket honap*.
 109. Nomina duodecim mensium — *Tizenket honapoknak nevek*.
 110. Ianuarius — *Karacson hua*.
 111. Februarius — *Bodogazzon hua*.
 112. Martius — *Beit első hua*.
 113. Aprilis — *Beit mas hua*.
 114. Maius — *Sent geörg hua*.
 115. Iunius — *Pinkest hua*.
 116. Iulius — *Sent Iuan hua*.
 117. Augustus — *Sen Jakab hua*.
 118. September — *Kys azzon hua*.
 119. October — *Sent Mihál hua*.
 X. 120. Nouember — *Mint sent ha*.
 121. December — *Sent Andras ha*.
 122. Septimana, hebdomas — *Heet*.
 123. Biduum — *Ket nap*.
 124. Biduanus — *Ket napi*.
 125. Biduanum gaudium — *Ket napi wigasag*.
 126. Triduum — *Harum nap*.
 127. Triduanus — *Harmat napi*.
 128. Quadriduum — *Neg nap*.

77. Ny. Sz. — 90. Ny. Sz.-ban nincs. — 110—121. A hónapok nevei így igazítandók ki: januarius = Boldogasszony hava, februarius = böjt első hava, stb.

129. Quadriduanus — *Neget napi.*
 130. Octiduum — *Nyolcz.*
 131. Octiduanus — *Nyolczat napi.*
 132. Dies — *Nap.*
 133. Hemerobius — *Eg napelőlekkübb állat.*
 134. Sesquidies — *Masfel nap.*
 XI. 135. Dies dominicus — *Vasarnap.*
 136. Dies Lunæ — *Hedfey.*
 137. Dies martis — *Ked.*
 138. Dies mercurij — *Serda.*
 139. Dies iouis — *Czetertek.*
 140. Dies veneris — *Pentek.*
 141. Dies sabbati — *Sombbat.*
 142. Dies festus — *Innep nap.*
 143. Feriari — *Kezy dologetol meg sinni.*
 144. Dies operosus — *Dologteus nap.*
 145. Dies uigiliæ — *Innep esti.*
 146. Natales Christi — *Karacson napia.*
 147. Calendæ Ianuarij — *Karacsonnak első napia.*
 148. Strena — *Sülettesnek aiandeka.*
 149. Dies bachanaliorum — *Farsang nap.*
 150. Bachari — *Jo ketuet venni.*
 XII. 151. Carniualia — *Hus hagio.*
 152. Quadragesima — *Bóyt.*
 153. Angaria — *Ketelen valo folgalat.*
 154. Pascha — *Hosuet napia.*
 155. Dies supplicationum — *Kőrezt iaro.*
 156. Pentecoste — *Pinkest napia.*
 157. Dies consecrationis templi — *Eg-haz sensege napia.*
 158. Encœnia — *Eghaz napia.*
 159. Nox — *Iy vagi ei.*
 160. Prima fax — *Első velagkor.*
 161. Concubia nox — *Czindez iykor.*
 162. Nox intempesta — *Keső iy.*
 163. Gallicinium — *Efelkori tiksolas.*
 XIII. 164. Crepusculum — *Sóttet hainal.*
 165. Binocitium — *Ketty.*
 166. Trinocitium — *Harum iy.*
 167. Quadrinocitium — *Neg iy.*
 168. Diluculum, aurora — *Hainal.*
 169. Matutinum tempus — *Regueli eudó.*
 170. Meridies — *Deel.*
 171. Vesper — *Estue.*
 172. Luceseit — *Meg velagosol.*
 173. Diescit — *Meg verad.*
 174. Vesperat — *Estue lezen.*
 175. Vesperascit — *Be estuelúdicz.*
 176. Noctescit — *Iylezen.*
 177. Lemures — *Iyeli megrettentő allat.*
 XIV. 178. Hora — *Hora.*
 179. Sesquihora — *Masfel hora.*
 180. Semihora — *Fel hora.*
 181. Horula — *Horaczka.*
 182. Horarius — *Horas.*
 183. Horologium — *Kys hora.*
 184. Nictus oculi — *Sem hunurgatas.*
 185. Mane — *Reguel.*
 186. Prima luce — *Első nap.*
 187. Meridie — *Delbe.*
 188. Vesperis — *Estue.*
 189. Tempori — *Jo eudókor.*
 190. Hodie — *Ma.*
 191. Heri — *Teg nap.*
 192. Hodiernus — *May.*
 193. Hesternus — *Teg napy.*
 194. Cras — *Holnap.*
 195. Crastinus — *Holnapy.*
 196. Nudius tertius — *Harmad nap.*
 197. Nudius quartus — *Neged nap.*
 198. Perendie — *Holnap utan.*
 199. Quotidie — *Minden nap.*
 200. Indies — *Naponkint.*
 XV. 201. Propediem — *Hamar valo nap.*
 202. Pridie — *Masod nap előtt.*
 203. Postridie — *masod nap utanna.*
 204. Semper — *Mindenkor.*
 205. Aliquando — *Nyha.*
 206. Nunquam — *Soha nem.*
 207. De elementis et de eis quæ in ære generantur — *Eghkben termő ettető allatokrol.*
 208. Elementum — *Eltető állat.*

209. Ignis — *Tűz.*
 210. Aer — *Eg.*
 211. Aqua — *Víz.*
 212. Terra — *Föld.*
 213. Calidus — *Meleg.*
 214. Frigidus — *Hidek.*
 215. Humidus — *Nedves.*
 216. Siccus — *Azzu.*
 217. Grauis — *Nehez.*
 XVI. 218. Leuis — *Keny.*
 219. Iris — *Souaruan, isten kezkey.*
 220. Nubes — *Köd.*
 221. és 222. Nubecula — *Kys kód. Kód-
duczke.*
 223. Nebulosus — *Kódús.*
 224. Tonitruum — *Mendörgke.*
 225. Tonat — *Mendörök.*
 226. Fulgur — *Fenesseg.*
 227. Fulgurat — *Vellamlík.*
 228. Fulmen — *Menny euttó kód.*
 229. Fulminat — *Fenlik.*
 230. Pluuia — *esső.*
 231. Pluit — *esső essik.*
 232. Nimbus — *Sebbessesső.*
 XVII. 233. Stilla — *Czeppenis.*
 234. Stillicidium — *Hulladek.*
 235. Grando — *Kő esső.*
 236. Grandinat — *Kő esső es.*
 237. Nix — *Ho.*
 238. Ningit — *Ho es.*
 239. Pruina — *Zuzmaras.*
 240. Ros — *Harmat.*
 241. Roscidus — *Fi harmat.*
 242. Rorat — *Harmatus.*
 243. Glacies — *Jég.*
 244. Stiria — *Jég czap.*
 245. Frigor — *Hidek.*
 246. Gelascere — *Meq fadni.*
 247. Caligo — *Homal.*
 248. Caligare — *Homallosolni.*
 XVIII. 249. Caliginosus — *Homalus.*
 250. Lumen — *Velagossag.*
 251. Lux — *Velag.*
 252. Tenebræ — *Sötéet.*
 253. Tenebrosus — *Tellies sötéetsequel.*
 254. Tenebricosus — *Söttetus.*
 255. Tenebrio — *Czalard.*
 256. Tenebrescere — *Söttett ülni.*
 257. Terræmotus — *Föld indolat.*
 258. Tempestas — *Ves.*
 259. Procella — *Selnék errie.*
 260. Ventus — *Sel.*
 261. Ventulus — *Seleccke.*
 262. Ventosus — *Seles.*
 263. Subsolanus — *Nap tamadati sel.*
 264. Zephyrus — *Nap nyugati sel.*
 265. Auster — *Delij sel.*
 XIX. 266. Aquilo — *Fel sel.*
 267. Terræ, Aquarium, et locorum uoca-
bula — *Földnek: risseknek es he-
lűknek neuek.*
 268. Terra — *Föld.*
 269. Terræ — *Felde.*
 270. Regio — *Tartoman.*
 271. Prouincia — *Feguerrel vet tartoman.*
 272. Insula — *Syghet.*
 273. Insula — *Maganak valo haz.*
 274. Terra continens — *Maganak valo
feld.*
 XX. 275. Patria — *Embernek hazaia.*
 276. Regnum — *Orsag.*
 277. Eremus — *Pusta hel.*
 278. Eremita — *Kietlembé lakozo.*
 279. Solitarius — *Maganak lako.*

219. Ny. Sz. — 220. A felhő vagy felleg szó sem itt sem a Sch. Sz.-ben nem fordul elő. — 228, 232—235. Ny. Sz. — 239. Lásd Schl. Sz. 104. — 255, 257, 258, 266. Ny. Sz.; a két utóbbit még a Sch. Sz.-ben is 76 és 102. sz. alatt. — 266. — 1594. Fel szel feleol valo bastian. O. L. U. C. 106/3. — 273. Insulæ etiam dicuntur domus in urbe ab alijs separatæ. — 274. Terra continens est illa quæ non est mari circumfusa. — 278. Ny. Sz.

280. Principatus — *Feiedelemség.*
 281. Comitatus — *Varmegye.*
 282. Dominium — *Vraság.*
 283. Sylva — *Erdő.*
 284. Hercinia sylva — *Hircinia erdő.*
 285. Nemus — *Berk.*
 286. Saltus — *Gyakor erdő.*
 287. Saltuarius — *Erdő őrző.*
 288. Promontorium — *Magas heg.*
 289. Mons — *Heg.*
 290. Monticulus — *Kus heg.*
 291. Cecius, qui et mons caluus dicitur; Kallenberg — *Kopaz heg.*
 XXI. 292. Mons pharetratus; Kochersberg — *Tegzús heg.*
 293. Collis — *Heg.*
 294. Colliculus — *Kys heg.*
 295. Tumulus — *Halum.*
 296. Montosus — *Heges.*
 297. Vallis — *Arok.*
 298. Conuallis — *Aroknak igenes jeneke.*
 299. Campus — *Selus mező.*
 300. Ager — *Mező.*
 301. Agger — *Tűltes.*
 302. Vallum — *Lator kert.*
 303. Aruum — *Sánttotmező.*
 304. Rus — *Santo feld.*
 305. Arena — *Fewen.*
 306. Arenula — *Fewenke.*
 307. Arenosus — *Feuenús.*
 308. Sabulum — *Temerdek feuen.*
 309. Argilla — *Czinált sar.*
 310. Creta — *Feyerfeld.*
 311. Calx — *Sarch.*
 XXII. 312. Lapis — *Kő.*
 313. Lapillus — *Kys kő.*
 314. Lapideus — *Kőnes.*
 315. Saxum — *Kemen kő.*
 316. Cos — *Fenkő.*
 317. Coticula — *Aran probalo kő.*
 318. Petra — *Repedőzző kő.*
 319. Limus — *Nag sar.*
 320. Limosus — *Sarus.*
 321. Lutum — *Sikerto sar.*
 322. Palus — *Sarus to.*
 323. Paludinosus — *Alloto.*
 324. Stagnum — *To.*
 325. Lacus — *Also to.*
 326. Lacus superior — *Felső to.*
 327. Piscina — *Halas to.*
 XXIII. 328. Mare — *Tenger.*
 329. Oceanus — *Allut tenger (állott?).*
 330. Littus — *Part.*
 331. Ripa — *Par nak kiúlsó rese.*
 332. Fons — *Kuut.*
 333. Fontana aqua — *Kuut vis.*
 334. Fonticula — *Kuuttaczka.*
 335. Fons fistularis, canalis — *Czatar-nas kuut.*
 336. Fontinale lauacrum — *Moso kuut.*
 337. Puteus — *Elő kuut.*
 338. Puteana aqua — *Kuut vis.*
 339. Puteolus — *Kys kuttaczka.*
 XXIV. 340. Putearius — *Kunt tisteito.*
 341. Aquæductus — *Czatorna.*
 342. Riuis — *Folias.*

282. Ny. Sz. — 284. Harz. — 285. Ny. Sz. — 286. Ny. Sz. — Oklevélbeli példák: 1269. Per planiciem venit ad Gokorsum M. N. M. Bethlen cs. l. — 1364. Cuiusdam rubeti wlgo Gyakar vocati. O. L. D. 281. — 1420. (1438.) Iuxta siluam wlgo Lyppogyakra vocatam. O. L. D. 10921. — 1453. A quodam nemore Benedekgyakra vocato. O. L. D. 27891. — 1506. In siluis Malomgyakra Nagh erdew et Galago vocatis. Lelesz Prot. orig. I/30. — 291. Bécs mellett; a régi magyaroknál Szárhegy. — 292. Alsó-Elsassban Strassburg és Zabern közt. — 302. Ny. Sz.; továbbá: 1543. A primo ponte vie publice Sarrampos inter latorkert per repleturam currentis habito. O. L. N. 49. — 308. Temérdek itt = nagyszemű. — 311. Calx = mész és sark; itt az előbbinek kellene állnia. — 316, 321 és 335. Ny. Sz. — 337. Ny. Sz.-ban nincs. — 1547. Attam az kőmiesnek az eleuen kut czinaltatatasara. O. L. N. 42. — 342. Lásd Ny. Sz.; Beszt. Sz. 222.; továbbá: 1350. Intrat in quandam vallem Wyzfolyas vocatam M. N. M. — 1504. Ad quendam

343. Riuulus — *Kys folias*.
 344. Fluuius — *Folio vis*.
 345. Gurges — *Óruen*.
 346. Vadum — *Vis feneke*.
 347. Fluuiolus — *Kys vis*.
 348. Alueus fluminis — *Vis arok*.
 349. Rhenus — *Ren vise*.
 350. Danubius — *duna*.
 351. Vistula — *Vysla*.
 XXV. 352. Tybiscus — *Tisa*.
 353. Statio — *Allo hel*.
 354. Portus — *Part*.
 355. Emporium — *Valchyaghel*.
 356. Ciuitas — *Varos*.
 357. Vrbs — *Kereűttet varos*.
 358. Ciuis — *Folgar*.
 359. Municipium — *Ew tórueneneclr va-*
ros (eclr = élő).
 360. Municeps — *jeldedi*.
 361. Oppidum — *Mező varos*.
 XXVI. 362. Oppidulum — *Oppidunka*.
 363. Pagus — *Falu*.
 364. Paganus sacerdos — *Kű földi pap*.
 365. Villa — *Varos kűuel valo haz*.
 366. Aedes — *Sent ey haz*.
 367. Prætorium — *Drayga kezzőlet*.
 368. Vicus — *Vcza*.
 369. Platea — *Pyiacz*.
 370. Angiportus — *Sorus vcza*.
 371. Area — *Altal vt*.
 372. Area — *Kies hel. Kies heluczke*.
 XXVII. 373. Areola — *Kis tista hel*.
 374. Campus ecclesiasticus — *Temetű hel*.
 375. Suburbi — *Hostat*.
 376. Suburbanus hortus — *Hostat kert*.
 377. Subarbanum prædium — *Hostatban*
valo maior haz.
 378. Hortus — *Kert*.
 379. Hortulus — *Kerczke*.
 380. Hortensis herba — *Kerti fi*.
 381. Pomarium — *Giűmőlczus kert*.
 382. Vineæ — *sőlő*.
 383. Pratum — *Haznus mező*.
 384. Pascua — *Barum eltető mező*.
 385. Via — *Vt*.
 386. Via regia — *Kirali vt*.
 387. Porta — *Kapu*.
 388. Turris — *Toron*.
 XXVIII. 389. Turricula — *kys toronka*.
 390. Pomarium — *kw falkőzzy*.
 391. Mœnia — *kőfal*.
 392. Propugnaculum — *Bastia*.
 393. Fossa — *Arok*.
 394. Pinna — *Magas hel*.
 395. Pinnata mœnia — *Kerőngő ingas*
hel (ingas = magas).
 396. Pensiles clathri — *Rostelus erkőlet*.
 397. Pons — *Hyid*.
 398. Pons sublicius — *Temerdok fakbol*
rod hyid.
 399. Ponticulus — *Visen iaro hyid*.
 400. Pontones — *Hyidaczka*.
 401. Forum — *Morha veuű hel*.
 402. Forum piscarium — *Halas vcza*.

lacum Wnghfolyas vocatum. Lelesz Metales, Ung/14. — 1507. Ad locum Chokafolyasa. O. L. D. 32068. — 349. A Rajna régi magyar neve. — 351. A Visztula lengyel és régi magyar neve. — Az eredetiben még hat folyónév van, de mivel ezeknek magyar nevűk a latintól nem különböznek, kihagytam. — 355. Ny. Sz. — 360. Lásd a Ny. Sz.-ban: földemi és földűnki szókat. — 364, 367 és 371. Ny. Sz. — 375. A hóstát szónak eredetileg ugyanaz volt az értelme a magyarban is, mint a középkori német nyelvben a «hofstat»-nak, t. i.: curia, sessio; kitűnik ez a következő példákból: 1262. (1392.) Tria loca curiarum que houstat dicuntur. O. L. D. 532. — 1351. Duas curias hostat nuncupatas. O. L. D. 4194. — 1400. Tribus sessionibus wlgariter hostath vocatis. O. L. D. 8588. — A XVI. sz. közepe felé már a «külváros» jelentését veszi föl: 1545. Az naphaltunk az posoni hos'atba. O. L. N. 40. — 386 és 395. Ny. Sz. — 396. erkőlet ismeretlen szó. — 398. Temérdek itt vastagot jelent l. Ny. Sz.; továbbá: 1506. Precia asserum tres fwador wekon et The-merdek. O. L. D. 37005. — 399 és 400. Összecseréltettek. — 401. Marha = árú.

403. Forum boarium — *őker vca.*
 XXIX. 404. Forum holitorium — *kertes vca.*
 405. Forum pomarium — *Almas vca.*
 406. Forum oporinum — *Gyümölcsös vca.*
 407. Forum cupedinis — *Varos konhaia vcaia.*
 408. Macellum — *Minden eledelnek reuó hele.*
 409. Laniena — *Mesar sek.*
 410. Forum uinarium — *Boros vca.*
 411. Forum antiquarium — *Reghi vca.*
 412. Specarius uicus — *kalamar vca.*
 413. Arx — *Var.*
 414. Castellum — *kastel.*
 415. Arcicula — *Varaczka.*
416. Terrarum gentium et ciuitatum nomina — *Feldeknek, varossoknak es nepeknek neuth.*
417. Italia — *Olasorsag.*
 418. Italus — *Olas.*
 419. Itala — *Olas asson.*
 XXX. 420. Latium — *Olas orsagnak eg rese.*
 421. Latinus — *Diak.*
 422. Græcia — *Görög orsag.*
 423. Græcus — *Görög.*
 424. Græca — *Görög azon.*
 425. Iudea — *Sido orsag.*
 426. Iudeus — *Sido.*
 XXXI. 427. Germania — *Nimet orsag.*
 428. Germanus — *Nimet.*
- XXXIII. 429. Morauia — *Morua.*
 XXXIV. 430. Bohemia — *Cze orsag.*
 431. Bohemus — *Cze orsagbeli.*
 432. Pannonia inferior — *Also magyar orsag.*
 433. Hungarus — *Magyar.*
 434. Pannonia superior — *Felső Magyar orsag.*
 435. Polonia — *Iengel orsag.*
 436. Polonus — *Iengel.*
 XXXV. 437. Venetia — *Venece.*
 438. Ratispona — *Bodogazzon haza.*
 XXXVII. 439. Constantinopolis — *Constantinapol.*
440. De animalium generibus — *Ielkus allatoknak nemekrul.*
441. Animal — *erző ielkus allat.*
 442. Pecus, pecoris — *Sog barum.*
 443. Pecus, pecudis — *Barum.*
 444. Bestia — *Bestye.*
 445. Fera — *Vad.*
 446. Iumentum — *Haznus barum.*
 447. Equus — *Io.*
 448. Equa — *Cabala.*
 449. Cantherius — *Billeus lo.*
 450. Sternax — *Meq hania lo.*
 451. Gradarius — *Poroska.*
 452. Pavidus equus — *őztűerlo.*
 XXXVIII. 453. Equus calcitro — *Rugolo.*
 454. Equus succussarius — *Ighető lo.*
 455. Equus statarius — *Sepen allo lo.*
 456. Equus meritorius — *Terhes lo.*
 457. Veredus — *Gyorsan futo lo.*

402–407. Az utca mindenütt piacot jelent, valamint 410–412. is. — 416. Az eredetiben a 30–36. lapokon levő ország-, város- és népnevek közül csak a latintól különbözőket vettem föl. — 438. Regensburg neve a régi magyar krónikákban: Rézen, a mi a cseh Režno-ból van véve; az itteni elnevezés eredetét nem fejthettem meg. — 448. Ny. Sz. — 449. Cantherius = herélt ló; cauterium = bélyeg, bélyegzővas; ezen két rokonhangzású szó összeeseréléséből keletkezett a fentebbi kitétel, a mit még jobban megvilágít a következő példa: 1436. Decem septem equos equaciales ipsius exponentis cum ipsorum cauteriis wlo Bylegh consignassent potencia mediante. Lelesz Acta 53/4. — 450. Ny. Sz.-ban csak hányó-ló. — 456. Azaz teherhordó-ló.

458. Veredarius — *Gyorsan leuel visclo.*
 459. Agrarius equus — *Santo lo.*
 460. Antecessorius equus — *Vezetek lo.*
 461. Cespitator — *Hattrá lepő lo.*
 462. Cespitare — *Hattrá lepni.*
 463. Asinus — *Somar.*
 464. Asina — *Nősten somar.*
 465. Pullus asininus — *Somar fi.*
 466. Equulus — *kys lo.*
 467. Pullus — *Vehőm lofi czetko.*
 468. Equus traceus — *Thraciabeli lo.*
 469. Onager — *Vad somar.*
 XXXIX. 470. Mulus — *Ecosuer.*
 471. Mula — *Nősten ewsuer.*
 472. Bos — *ókór.*
 473. Vacca — *Furnó.*
 474. Vitulus — *Tulok.*
 475. Taurus — *Bika.*
 476. Ovis — *Ju.*
 477. Aries — *Kos.*
 478. Veruex — *Herrelt kos.*
 479. Agnus — *Baran.*
 480. Agnellus — *Kys baran.*
 481. Capra — *Keczke.*
 482. Capella — *Kys keczke.*
 483. Hircus — *Monias keczke.*
 484. Caper — *Herrelt keczke.*
 485. Caprea — *Vad keczke.*
 486. Rupicapra — *Közziklan iaro keczke.*
 487. Caper montanus — *Hegőn iaro keczke.*
 488. Capreolus — *Vad keczkeke.*
 XL. 489. Dama — *Őz.*
 490. Sus — *Disno.*
 491. Porcus — *Disno.*
 492. Scrofa — *eme disno.*
 493. Verres — *Kan.*
 494. Maialis — *Herrelt disno.*
 495. Aper — *Herdei kan.*
 496. Canis — *eb.*
 497. Canis uenaticus — *Vadaso bestia.*
 498. Caniculus — *Kőlk.*
 499. Canis meliteus — *Agar.*
 500. Canicula — *Kys bestia.*
 501. Viueria — *Mőmet.*
 502. Lepus — *Nyul.*
 503. Lepusculus — *Nyulaczka.*
 504. Cuniculus — *ewrghe.*
 XLI. 505. Mustella — *mőmet.*
 506. Emptra — *Saxoniabeli eger.*
 507. Putorius — *Lekus allat.*
 508. Martes — *Nest.*
 509. Meles — *Hőrczuk.*
 510. Vulpes — *Rouaz.*
 511. Vulpecula — *Kis rouaz.*
 512. Sciurus — *euet.*
 513. Hericius — *Suldisno.*
 514. Talpa — *Vakandak.*
 515. Mus — *eger.*
 516. Ratus — *Visi borio.*
 517. Sorex — *Potkan.*
 518. Lacerta — *Gik.*
 519. Castor — *Viddra.*
 520. Lutra — *Hod.*
 521. Lupus — *Farkas.*
 522. Lupa — *Nősten farkas.*
 XLII. 523. Lupulus — *Kys farkas.*
 524. Lynx — *Lynv.*
 525. Vrsus — *Medue.*
 526. Vrsa — *Nősten medue.*
 527. Leo — *Orozlan.*
 528. Leæna — *Nősten orozlan.*
 529. Tigris — *Haragus vad.*
 530. Panthera — *Hyioz.*

458. A viselő szóra lásd Ny. Sz. hírviselő. — 460. Ny. Sz.; továbbá: 1552. Adam chwtar pokrochokoth vezetek loora valoth. O. L. N. 48. — 467 és 492. Ny. Sz. — 495. A régi magyarban a vaddisznót egyszerűen csak erdei-nek is nevezik. — 498. L. Ny. Sz.; továbbá B. Sz. 797 és Schl. Sz. 1465. — 499. A magyar szó az előtte álló vertagus-ra (= agár) vonatkozik, melynél a megfelelő magyar kifejezés kimaradt. — 509. Meles = borz. — 510. L. Ny. Sz. továbbá B. Sz. 1065.; Schl. Sz. 1656. — 519. és 520. Fölcséréltettek.

531. Simius — *Maium*.
 532. Simia — *Nósten maium*.
 533. Ceropitecus — *Nag farko maium*.
 534. Elephas — *elephant*.
 535. Vnicornis — *Vnicornis*.
 536. Gryphus — *Gruff*.
 537. Bubalus — *Biial*.
 538. Pardus — *Tarca sinó vad*.
 539. Leopardus — *Leopard*.
 XLIII. 540. Hystrix — *Sertes disno*.
 541. Glis — *Pöle*.
 542. Ceruus — *Saruas*.
 543. Cerua — *Nósten saruas*.
 544. Hinulus — *Saruaczka*.
 545. Chamelus — *Teue*.
 546. Dromedarius — *Gyorsan juto allat*.
 547. Auis — *Madar*.
 548. Auicula — *Madarka*.
 549. Piscis — *Hal*.
 550. Pisciculus — *Halaczka*.
 551. Serpens — *Kígio*.
 552. Vermis — *Fereg*.
 553. Vermiculus — *Fergeczke*.
 554. Animal volatile — *Röpöső lelk es allat*.
 555. Volucris — *Sarnias*.
 556. Inuolueris — *Sarniatlan*.
 557. Inuolucris auis — *Sarniatlan madar*.
 XLIV. 558. Animal natatile — *Vsso erzó allat*.
 559. Animal reptile — *Maso*.
 560. Animal terrestre — *Feldi lelkiús allat*.
 561. Animal aquatile — *Visy lelkiús allat*.
 562. Animal amphibium — *Visben élő allat*.
 563. De etatibus et partibus hominis — *Ludókról es embernek reseiről*.
 564. Homo — *ember*.
 565. Humanus — *emberseghes*.
 566. Humuntio — *Kys ember*.
 567. Humanitas — *emberseg*.
 568. Mas — *Ferfy*.
 XLV. 569. Masculus — *Kys ferfy*.
 570. Eunuchus — *Herrelt ember*.
 571. Femina — *Asson*.
 572. Femella — *Kisazzon*.
 573. Feminus — *Assoni dolog*.
 574. Infans — *Nem solható gyermek*.
 575. Infantia — *Germekseg*.
 576. Puer — *Germek*.
 577. Pueritia — *Germek ewdő*.
 578. Puella — *Lian*.
 579. Ephebus — *Iffiu*.
 XLVI. 580. Ephebia — *Iffiusagnak első ewdei*.
 581. Adolescens — *Neuendő inas*.
 582. Adolescentula — *Neuendő lian*.
 583. Adolescentia — *Iffinsagnak ewide*.
 584. Iuuenis — *Iffiu*.
 585. Iuuenca — *menyeczke*.
 586. Iuuenta — *Huz extendőtan való ewdő*.
 587. Iuuentus — *Iffiusag*.
 588. Virgo — *Sís*.
 XLVII. 589. Virgineus — *Sísy golod*.
 590. Vir — *Ferfi*. [(dolog).
 591. Virunculus — *Súzeczke*.
 592. Virilis — *Ferfy dolog*.
 593. Mulier — *Asson*.
 594. Muliercula — *Assonka*.
 595. Muliebris — *Assoni dolog*.
 596. Senex — *Ven*.
 597. Anus — *Venasson*.
 598. Decrepitus — *Ighen ven ember*.
 599. Senecta — *Venseg*.
 600. Senectus — *Asson vensege*.
 601. Animus — *elme*.
 602. Mens — *Libük*. — *Lélek*.
 603. Intellectus — *ertelum*.
 604. Ratio — *Okkossag*.
 605. Voluntas — *Akarat*.
 XLVIII. 606. Liberum arbitrium. — *Sabat akarat*.

541. L. Ny. Sz. továbbá B. Sz. 1081. és Schl. Sz. 1664 és 1667. 544. E helyett szarvasocsksa. — 554. L. Ny. Sz. — 581. Az inas szó itteni értelmére l. Ny. Sz.

607. Appetitus — *Kiüanság.*
 608. Ingenium — *elme.*
 609. Ingeniosus — *elmees.*
 610. Sensus — *érzékínges — Érzékenység.*
 611. Memoria — *emlékőzzet.*
 612. Conscientia — *Lelki esmeret.*
 613. Synteresis — *okkosság.*
 614. Visus — *Letas.*
 615. Auditus — *Hallas.*
 616. Odoratus — *Illatozas.*
 617. Gustus — *Nyeldokleis.*
 618. Tactus — *Illetes.*
 619. Corpus — *Test.*
 620. Corporeus — *Test's.*
 621. Membrum — *Tag.*
 622. Artus — *Tagocznak köteli.*
 623. Viscus — *Beel.*
 XLIX. 624. Cutis — *Ber.*
 625. Caput — *Fey.*
 626. Capitulum — *Fieiczke.*
 627. Capito — *Temerdők fey.*
 628. Vertex — *Embernek teteie.*
 629. Occiput — *Feinek vtolso reső.*
 630. Sinciput — *Feinek első rese.*
 631. Cerebrum — *Agia relee.*
 632. Cerebellum — *Agia velezkei.*
 633. Capillus — *Hai.*
 634. Capillatus — *Haias.*
 635. Cani, canorum — *Őz haiak.*
 636. Canus — *Őz ember.*
 637. Canides — *Őzseg.*
 L. 638. Antiæ — *Embernek homlokan vola haia.*
 639. Cincinnus — *Hozzu hay.*
 640. Cirrus — *Tekert hay.*
 641. Crispus — *Fodor hay.*
 642. Rufus — *Haynal syno.*
 643. Coma — *Asson ember haia.*
 644. Cæsaries — *Ember haia.*
 645. Caluaria — *Agia kaponyaia.*
 646. Pilus — *Sőr.*
 647. Frons — *Homlok.*
 648. Fronto — *Seles homlok.*
 649. Facies — *Valtosatlan sín.*
 650. Vultus — *Orcza.*
 LI. 651. Vultuosus — *Somoro orcas.*
 652. Tempora — *Ket homlok.*
 653. Oculus — *Sem.*
 654. Ocellus — *Semeczke.*
 655. Pupilla — *Sem fene.*
 656. Album oculi — *Semnek feerseghe.*
 657. Oculi angulus — *Semnek ket veghe.*
 658. Strabo — *Sandal.*
 659. Cocles — *Félsém.*
 660. Petus — *Kinek egig seme kisseb.*
 661. Lucinus — *Kinek mindket seme kised.*
 LII. 662. Gena — *Embernek seme fedele.*
 663. Cilium — *Semnek veghe.*
 664. Palpebra — *Semnek otalma.*
 665. Supercilium — *Semöldök.*
 666. Auris — *Fyl.*
 667. Auricula — *Fýllecze.*
 668. Flacus — *Fýllyt's.*
 669. Auritus — *Fíules.*
 670. Nasus — *Or.*
 671. Naris — *Or.*
 672. Naso — *Nag orro.*
 673. Nasutus — *Orrauval meg czufolo.*
 674. Sinus — *Hargas orro.*
 675. Resimus — *Fel hargat orro.*
 676. Silonis — *Kőselő orro.*
 677. Os, oris — *Saia.*
 LIII. 678. Osculum — *Úzok.*
 679. Rictus — *Nag saia.*
 680. Dens — *Fog.*
 681. Dentes præcisores — *Draga fogag.*
 682. Maxillares dentes — *Zap fogag.*
 683. Medij dentes — *Közep fogag.*
 684. Genuini dentes — *Vegső fogag.*
 685. Maxilla — *Fog tarto al.*
 686. Mandibula — *Fog hel.*
 687. Gingiva — *Fognak kelő hele.*
 688. Palatum — *Fognak belsőresy.*

610, 616—618, 620, 627. Ny. Sz.; 616 és 617. még Schl. Sz. 331 és 332. sz. —
 668. Ny. Sz.-ban nincs. — 681. Itt a preciosus vezette tévútra.

689. Bucca — *Sanak belső rese.*
 690. Mentum — *Al.*
 691. Mala — *Orczanak rese.*
 LIV. 692. Labium — *Aiak.*
 693. Labeo — *Aiakas.*
 694. Lingua — *Allatna nyelue.*
 695. Lingula — *Nyelueczke.*
 696. Saliua — *Nyal.*
 697. Spuma — *Taitek.*
 698. Barba — *Sakal.*
 699. Promissa barba — *Hozzu zakal.*
 700. Barbatus — *Sakalas.*
 701. Imberbis — *Sakaltalan.*
 702. Lanugo — *Surnia azaz első sakal.*
 703. Collum — *Nyak.*
 704. Iugulus — *Nyaknak első rese.*
 705. Cernix — *Nyaknak vtolsó rese.*
 706. Guttur — *Torok.*
 707. Gurgulio — *Adam almaia.*
 708. Gula — *Velckas torok.*
 LV. 709. Faux — *Torok.*
 710. Vua — *Saka.*
 711. Epiglosis — *Torok dioia.*
 712. Stomachus — *Has.*
 713. Pulmo — *Tüdő.*
 714. Cor — *Sy.*
 715. Corculum — *Syuecke.*
 716. Pectus — *Melly.*
 717. Pectusculum — *Kys melly.*
 718. Iecur — *Maia.*
 719. Fel — *Fipe.*
 720. Splen — *Vesse.*
 721. Ren — *Bel.*
 722. Intestinum — *tag.*
 LVI. 723. Viscus — *Vekonía.*
 724. Ilia — *Embernek syue kórneke.*
 725. Extá — *Hoiag.*
 726. Vesica — *Hoiag.*
 727. Præcordia — *Synek haloia.*
 728. Omentum — *Cheples gaay (háj).*
 729. Lactes — *Étűknek vta.*
 730. Aluus — *Ganay hele.*
 731. Truncus — *Tesnek közzepe rese.*
 732. Torax — *Tesnek első rese.*
 LVII. 733. Mamma — *Czőőcz.*
 734. Mammilla — *Czőőczőczke.*
 735. Huber pecudum — *Barum czőőcz.*
 736. Papilla — *Czőőcz vege.*
 737. Venter — *Has.*
 738. Ventriculus — *Kys has.*
 739. Vmbilicus — *Köldek.*
 740. Dorsum — *Hat.*
 741. Spina dorsi — *Hata orya.*
 742. Scapula — *Valkőz lavoczka.*
 743. Interscapilium — *Ket Valkőzzy.*
 744. Humerus — *Val.*
 745. Axilla — *Holnalía.*
 746. Subalares pili — *Holna allat valo sőr.*
 LVIII. 747. Brachium — *Embernek karia.*
 748. Musculus — *Keznek ina.*
 749. Lacertum — *Kar.*
 750. Cubitus — *Kez haylas.*
 751. Manus — *Kez.*
 752. Dextra — *Jog.*
 753. Sinistra — *Balog.*
 754. Ambidexter — *Ki mint ket keze tudia.*
 755. Digitus — *Vy.*
 756. Digitulus — *Kys vy.*
 757. Vnguis — *Kőröm.*
 758. Vnguiculus — *Kys kőrem.*
 759. Pollex — *Huuelk.*
 LIX. 760. Index — *Mutato vy Nag vy.*
 761. Digitus famosus — *Közzepe vy.*
 762. Digitus anularis — *Gyűrős vy.*

702. Surnia, ismeretlen szó, sem a Ny. Sz.-ban, sem a régi Tsz.-ban nincs. — 707. Ny. Sz. — 708. Megfejtetlen szó. — 710. Szak, lásd Ny. Sz. az itteni alak épen olyan, mint zúza, vékonya, orja stb. — 720—723. A latin szók nem felelnek meg a magyar kitételeknek. — 728. Mellékalakja Cseposz-háj. L. Ny. Sz. — 741, 742. Ny. Sz. — 750. Ny. Sz.-ban nincs. — 752 és 753. Ny. Sz.; továbbá: 1395. Monasterii de Zentyog. Lelesz Acta 22:19. — 1449. Jacobo Jog M. N. M. Kállay cs. l.

763. Minimus digitus — *Kys vy.*
 764. Palma — *Tener.*
 765. Condylus — *Izeknet hailasa.*
 766. Pugnus — *Éköl.*
 767. Pugillus — *Kys Éköl.*
 768. Manus auersa, id est retorta — *Hargas kez.*
 769. Talitrum — *Éköllel valo ewttes, patok.*
 770. Iunctura — *Iz hailas.*
 771. Os, ossis — *Czoont.*
 772. Ossens — *Czonttus.*
 LX. 773. Neruus — *Iym.*
 774. Latus — *oldal.*
 775. Costa — *Tetem.*
 776. Medulla — *Velő.*
 777. Cartilago — *Füylnek lica.*
 778. Aruina — *Hay.*
 779. Abdomen — *Kouersege.*
 780. Lumbi — *Embernek agio'ra.*
 781. Clunes — *Faar.*
 782. Culus — *Alfel.*
 783. Merda — *Sar.*
 784. Vrina — *Viselet.*
 785. Pudenda — *Embernek semermus teste.*
 786. Pubes — *Bel fedőzendő test.*
 LXI. 787. Pubetenus succinsus — *Ewik fel tacarodod.*
 788. Pecten — *Semermus testnek sőre.*
 789. Priapus — *Ferfiy tag.*
 790. Pra pucium — *Semermus testnek bere.*
 791. Glans — *Mak.*
 792. Cunnus — *Assonembernek semermus teste.*
 793. Testiculi, testes — *Embernek peczy.*
 794. Scrotum — *Sőmermus testnek tarto bere.*
 795. Vterus — *Germek fogado hele.*
 LXII. 796. Secundæ — *Germek tarto lantorna.*
 797. Coxa — *Forczok.*
 798. Pes — *Lab.*
 799. Femur — *Agio'ka.*
 800. Genu — *Terd.*
 801. Poples — *Terd hailas.*
 802. Crus — *Sar tetem.*
 803. Tibia — *Sar.*
 804. Sura — *Sar vekonia.*
 805. Varus — *Hargas sar.*
 806. Vacia — *Kü'hargadod sar.*
 807. Pansa — *Selus labo.*
 LXIII. 808. Pedo — *Nag talpas labo.*
 809. Talus — *Embernek bokaia.*
 810. Calx — *Sark.*
 811. Conuexum pedis pars superior — *Valami allatnak laba feie.*
 812. Calcaneum — *Labnak sarka.*
 813. Vola — *embernek talpa hailassa.*
 814. Vola — *Tener.*
 815. Planta — *Embernek talpa.*
 816. Planci — *Kiknek ninczen tenerők.*
 817. Digitus pedis — *Lab vy.*
 818. Vnguis — *Kőrem.*
 819. Vena — *Er.*
 820. Venuia — *Kys er.*
 821. Arteria — *Lálekzet veuó er.*
 822. Pori — *Vereytek iaro lik.*
 LXIV. 823. Ruga — *Meg semeryghet orcza.*
 824. Sudor — *Vereitek.*
 825. Anhelitus — *Lálekzet.*
 826. Sanguis — *Veer.*
 827. Pituita — *Nata betegsege.*
 828. Mucus — *Takon.*
 829. Sanies — *Vndosag.*
 830. Purulentus — *Vndoksagual tellies.*

769. Patok és 770. Ny. Sz. — 775. A borda mint testrészt még itt sem fordul elő, lásd erről Schl. Sz.-ben az előszót és 410. sz.; a tetem szó tágabb értelmére jelen szójegyzékben a 802, 2488 és 2521. számokat. — 777. Cartilago = porcizogó. — 796. A lantorna értelmére l. Ny. Sz.; továbbá: 1588. Ablakhoz valo lantorna. O. L. U. C. 76/17. — 797. Ny. Sz. és Tsz. — 802. Ny. Sz. továbbá főntebb 775. sz. és a megfelelő jegyzetet. — 804. Ny. Sz. nincs. — 805 és 806. Ny. Sz. — 823. Ny. Sz. sőmörög igéből.

831. Tabes — *Töröt veer.*
 832. Lachryma — *Gónhulatas.*
 833. Lachrymula — *kys gónhulatas.*
 834. Collostrum — *Ydetlen terd.*
 835. Callum — *Tenernek kemenseghe.*
 836. Cicatrix — *Sebbel.*
 837. Neuus — *Munden test'n valo tag.*
 838. Nenusus — *Seplős.*
 LXV. 839. Verruca — *Kinzo keleuen.*
 840. Verrucula — *Kys keleuen.*
 841. Gybbus — *Prős keleuen.*
 842. Fibra — *Genye er.*
 843. Tumor, tuber — *Minden keleuen.*
 844. De habitudinibus corporum — *Tes-
tuknek allapatiarol.*
 845. Nanus — *Kys ember.*
 846. Procerus homo — *Magas ember.*
 847. Humilus homo — *Ighen kys ember.*
 848. Homo mediocris staturæ — *Közze-
ember.*
 849. Crassus — *Köuer ember.*
 LXVI. 850. Macer — *Estuer ember.*
 851. Pulcher — *Sep.*
 852. Turpis — *Rut.*
 853. Sordus — *Siket.*
 854. Surdaster — *Keuese siket.*
 855. Cæcus — *Vak.*
 856. Lippus — *Czopas.*
 857. Mancus — *Czomka.*
 858. Gibbosus — *Görbe.*
 859. Claudus — *Santa.*
 860. Rectus — *Igenes.*
 861. Balbus — *Róbbogó.*
 862. Traulus — *Nchezen solo.*
 LXVII. 863. Strumosus — *dagadozot.*
 864. Struma — *daganak.*
 865. Lentiginosus — *Himlős.*
 866. Lentigo — *Himlő.*
 867. Tremulus — *Reskető.*
 868. Mutus — *Nema.*
 869. Rugosus — *Semergőt.*
 870. Blesus — *Pelp.*
 871. De uarijs morborum generibus —
Kulem fele betegsegről.
 872. Dysenteria — *Belfaias.*
 873. Dysentericus — *Belfaio.*
 874. Angina — *Torok gik.*
 875. Hydropisis — *Belső betegség.*
 876. Hydropicus — *Belpoklus.*
 LXVIII. 877. Paralysis — *Ereknek me-
sagadlása.*
 878. Hemiplexia — *Tesnek egygy fellul
valo nauualia.*
 879. Apoplexia — *Egész testnek faidalma.*
 880. Apcplecticus — *Minden teste faio.*
 881. Paralyticus — *Testnek el sagazgo-
dása.*
 882. Arthretica — *Testnek minden rese-
nek faidalma.*
 883. Chiragra — *Kezy faidalum.*
 884. Podagra — *Kezuen.*
 885. Podagricus — *Kezuenus.*
 886. Lepra — *Pokoluar.*
 887. Leprosus — *Poklus.*
 LXIX. 888. Mentagra — *Torok faidalum.*
 889. Epilepsia — *Korsag.*
 890. Epilepticus — *Korsagus.*
 891. Lyenteria — *Testnek elfogiatkozasa.*
 892. Lyenterius — *Elsagazgodo.*
 893. Splenicus — *Lepe faio.*
 LXX. 894. Hepaticus — *Syuefaio.*
 895. Hepatarius — *Joha faio.*

831. Ny. Sz. nines. — 834. E helyett: időtlen tej. — 858. A régi magyar nyelvben a görbe kizárólag csak púpost jelentett. — 861. Azaz dadogó, l. Ny. Sz.; továbbá: 1453. Fabiano Rebegew. Lelesz. Bercs. 7/10. — 1524. Thoma Rebegew Lelesz Acta 130/49. — 864, 869 és 870. Ny. Sz.; 870. még régi Tsz. — 893—895. Ny. Sz.; továbbá hasonló alakok: 1482. Laurencio Hayafayos. O. L. D. 31975. — 1498. Stephano Hasafayo. M. N. M. Kállay cs. l. — 1499. Nicolao Fanafoolyo. O. L. D. 20856.

896. *Hulcus inguinarum* — *Semermus testum valo fekel.*
 897. *Gonorrhoeus* — *agiókban valo betekseb.*
 898. *Fulmonarius* — *Gyakran sugo ember.*
 899. *Pneumonia* — *Tüdőnek fel fuualgodasa.*
 900. *Apostema* — *Eesködes. (Eveskedés?)*
 901. *Spasmus* — *Göröz.*
 902. *Pustula* — *Keleuen.*
 903. *Morbus gallicus* — *Franczu.*
 904. *Icterus* — *Farkas var.*
 905. *Ictericus* — *Farkas varal betegus.*
 LXXI. 906. *Calculus* — *Kő bantas.*
 907. *Calculosus* — *Kit gyaKran Kő bant.*
 908. *Lithotomus* — *Kő metelő.*
 909. *Lumbago* — *Embernek agióka fasia.*
 910. *Destillatio* — *Natha.*
 911. *Nephritis* — *Vessenek faidalma.*
 912. *Nephriticus* — *Vesse faio.*
 913. *Veternus* — *El feleittő betteseg.*
 914. *Veternosus* — *Sedőlgő betekseg.*
 915. *Vertigo* — *Feynek forgasa.*
 LXXII. 916. *Vertiginor* — *Sedulgeni.*
 917. *Vertiginosus* — *Kinek feie sedőlők.*
 918. *Cordiacus morbus* — *Sy faidalum.*
 919. *Paritis* — *Fiyl melliet valo keleuen.*
 920. *Paradonitis* — *Iym fakadas.*
 921. *Furfures capitis* — *Fey faidalum.*
 922. *Porrigo* — *Teriedő var.*
 923. *Porriginosus* — *Selüssen varas.*
 924. *Scabies* — *Var.*
 925. *Scabiosus* — *Varas.*
 926. *Pruritus* — *Visketeg.*
 927. *Prurire* — *Visketny.*
 928. *Pruriginosus* — *Visketegus.*
 929. *Phanaticus* — *Sem vezető.*
 LXXIII. 930. *Spaticus* — *Kiben gonoz sellet vagion.*
 931. *Tenasmus* — *Feldre verő betegseg.*
 932. *Tetanus* — *Nyak fayas.*
 933. *Tetanus* — *Meg mereuöl nyak.*
 934. *Spasticus* — *Belső sagadas.*
 935. *Eprosthotonus* — *Kinek a mellehez ragadod az ala.*
 936. *Clauns* — *Labi faidalum.*
 LXXIV. 937. *Astma* — *Lehellesnek nehezege.*
 938. *Asmaticus* — *Herpiteslő.*
 939. *Dispnea* — *Ki nehezen resen lökzettűt.*
 940. *Orthopneetus* — *Ki nehezen le.*
 941. *Suspirium* — *Minden nehez lehes.*
 942. *Pleuritis* — *Nylallas.*
 943. *Verruca* — *Fekel.*
 944. *Verrucosus* — *Fekelus.*
 945. *Tabes* — *Vndosag.*
 946. *Tabidus* — *Vndosagus.*
 LXXV. 947. *Fistula* — *Keleuen.*
 948. *Phrenesis* — *Weg bolondeito betekseg. (Weg = Meg.)*
 949. *Delyrium* — *Balgataksag.*
 950. *Delyrare* — *Bolondoskotni.*
 951. *Phreneticus* — *Ki bolondozik.*
 952. *Extasis* — *Fznek el tauosasa.*
 953. *Extaticus* — *El amelkodo.*
 954. *Straguria* — *Visellesnek nehessége.*
 955. *Phthiriasis* — *Tetues betegsecz.*
 956. *Lunaticus* — *Ki holnaponkint megbolondol.*
 LXXVI. 957. *Scrophula* — *Nylue allat valo naualia.*
 958. *Alsiosus* — *Kit hidek lel.*
 959. *Pituita* — *Nathabol futo rutsag.*
 960. *Pituitosus* — *Nathas.*
 961. *Varioli* — *Germek var.*
 962. *Ophthalmia* — *Haliak.*
 963. *Lippus* — *Czopas.*
 964. *Hemicrania* — *Feinel eggy resenek faidalma. (Feinel = fejnek.)*

903. Ny. Sz. és Tsz. — 914, 916, 917, 922, 926, 928, 930. Ny. Sz. — 938. Ny. Sz. nincs. hanem csak hörpítés és hörpiteskedik, de ezek sem felelnek meg a főttelebbi értelemnek. — 940, 941. Léh és léhés lásd Ny. Sz. — 949—951, 953. Ny. Sz.

- 964a. Cephalea — *Feinek mindenestül faidalma.*
 LXXVII. 965. Hydrocephalea — *Feiy faidalum.* [zzassa.
 966. Synctexis — *Elmenek fogiatko-*
 967. Sintectici — *Kiknek meg dultak A feiuket.* [zassa.
 968. Lyposychy — *Elmenek fogiatko-*
 969. Grauedo — *Feinek alum hozzá kor-saga.*
 970. Grauedinosus — *Nehez feiő.*
 971. Sacer Ignis — *Sent Antal tűze.*
 972. Carbunculus — *Dagadals.*
 LXXVIII. 973. Carbunculantes — *Kit carbunculus bant.*
 974. Fungus — *Sír alatt való keleuen.*
 975. Febris — *Hidekleles.*
 976. Febricula — *Kis hidek/leles.*
 977. Febricitare — *Hidek telni.*
 978. Gangrena — *Vat hus.*
 979. Carcinoma — *Nehez faidalum.*
 980. Vomica — *Visketek.*
 981. Hernia — *Testnek el szakzkodasa.*
 982. Herniosus — *El szakzkodo.*
 983. Oscedo — *Sanak búdlissege.*
 LXXIX. 984. Oscito — *Asseytani.*
 985. Sternutare — *Pizsenteni.*
 986. Sternutatio — *Pizentis.*
 987. Singultire — *Czoklani.*
 988. Singultus — *Czoklas.*
 989. Glaucoma — *Semnek homalussaga.*
 990. Pestis — *Dök.*
 991. Pestilentia — *Dökhalal.*
 992. Epidemia — *Minden dök leletus nyualiasaga.*
 993. Hydrophobia — *Dühös betegyseg.*
 994. Hydrophobus — *Adazo.*
 LXXX. 995. Lagonoponus — *Hezag faias.*
 996. Iliosus — *Hezag faio.*
 997. Vermina — *Ghelezta maras.*
 998. Verminari — *Mardosni.*
 999. Hæmoptysis — *Veer pökes.*
 1000. Hæmoptysicus — *Veer pökő.*
 1001. De auibus — *Madarakrol.*
 1002. Auis — *Madar.*
 1003. Auicula — *Madarka.*
 1004. Auiarius — *madar tarto.*
 LXXXI. 1005. Volueris — *Röpöső lelkus allat.*
 1006. Ales — *Sarnias lelkus allat.*
 1007. Pullus — *Tik.*
 1008. Pullus equinus — *Czetko vehem.*
 1009. Pullus asininus — *Somar fy.*
 1010. Pullini dentes — *Felső fogag.*
 1011. Auicula uolueris — *Sarnias ma-darka.*
 1012. Auicula inuolueris — *Sarniatlan madarka.*
 1013. Huminolæ aues — *Felden röpöső madarak.*
 1014. Pulueratrices aues — *Porban he-uero malarak.*
 1015. Volucres aduncæ, carniuoræ — *Hargas orro madarak.*
 1016. Volucres rectungues — *Igenús kórmó madarak.*
 LXXXII. 1017. Ala — *Röpöső allatnak sarnia.*
 1018. Penna — *Tol.*
 1019. Pluma — *Aprotol.*
 1020. Pinna — *Kis tol.*
 1021. Rostrum — *Or.*
 1022. Rostellum — *Kis or.*
 1023. Vnguis — *Köröm.*
 1024. Crista — *Cimer.*
 1025. Cristata auis — *Cimerős madar.*
 1026. Palea — *Kokas sagala.*
 1027. Ouum — *Tikmon.*
 1028. Onulum — *Kis tikmon.*
 1029. Albumen — *Tikmon feer.*
 LXXXIII. 1030. Vitellus — *Tikmon sek.*

971. Ny. Sz. — 985, 986, 991, 999, 1000. Ny. Sz. — 995, 996. Ny. Sz.-ban nincs. — 1005, 1008, 1024, 1025, 1027. Ny. Sz.

1031. Nidus — *Fesűk*.
 1032. Nidulus — *Kis fesűk*.
 1033. Nidificare — *Fesket rakni*.
 1034. Aquila — *Kőselő*.
 1035. Accipiter — *Ólue*.
 1036. Anser — *Lud*.
 1037. Anserinus pes — *Lud lab*.
 1038. Anserinum femur — *Lud boncz*.
 1308a. Anserinus calamus — *Lud tol*.
 1039. Anserinum liquamen — *Lud haia*.
 1040. Chenoboscion — *Lud ol*.
 1041. Anas — *Recze*.
 1042. Anaticula — *Kis recze*.
 1043. Anatinus — *Reczes*.
 LXXXIV. 1044. Anatarius — *Recze őrző*.
 1045. Nesotrophion — *Recze ol*.
 1046. Acantis — *Tenyőlicz*.
 1047. Luscinia — *Fülemle*.
 1048. Alauda — *Pacyrtha madar*.
 1049. Herodius — *Raro*.
 1050. Ardea — *Gsem (= gém)*.
 1051. Buba — *Ordeito madar*.
 1052. Otus, asio — *Malonfekű*.
 1053. Noctua — *Iyel iaro madar*.
 1054. Vlula — *Bűgheto madar*.
 1055. Buteo — *Veerce*.
 1056. Bonosa — *Bonosa madar*.
 1057. Butorinus — *Butoris madar*.
 LXXXV. 1058. Pygargus — *Feer farco*
 1059. Cygnus — *Hathiu*. [madar].
 1060. Ciconia — *Ezterag*.
 1061. Coruus — *Hollo*.
 1062. Nycticorax — *Iyeli hollo*.
 1063. Cornix — *Variu*.
 1064. Cuculus — *Kakuk*.
 1065. Curruca — *Nyomarek*.
 1066. Coturnix — *Fyr*.
 1067. Falco — *Karuol*.
 1068. Lanarius — *Gyapias madar*.
 1069. Phenix — *Fenix madar*.
 1070. Ficedula — *Fü madar*.
 1071. Fulica — *Haragus madar*.
 1072. Gryps — *Buar*.
 LXXXVI. 1073. Grus — *Daru*.
 1074. Vipio — *Kis daru*.
 1075. Gallus — *Kokas*.
 1076. Pullus — *Tik fi*.
 1077. Gallus syluester — *Herdei kokas*.
 1078. Gallina — *Jercze tik*.
 1079. Capo — *kapon*.
 1080. Gallinarum — *Tik lato hele (lakó)*.
 1081. Garrulus — *Czaczogo madar*.
 1082. Garrulus — *Czoka*.
 1083. Hirundo — *Feczke*.
 1084. Hirundo riparia — *Parti feczke*.
 1085. Cipselli — *Visben lako madar*.
 1086. Miluus — *Ragadozo madar*.
 1087. Columbus — *Galamb*.
 1088. Columba — *Nósten galamb*.
 1089. Palumbes — *Herdei galamb*.
 LXXXVII. 1090. Morfex — *Vizi madar*.
 1091. Meanca — *Czinge madar*.
 1092. Muscicapa — *Leeg sedő madax*.
 1093. Merops — *Küllő*.
 1094. Merula — *Rigo*.
 1095. Cauea — *Kaletka*.
 1096. Nisus — *Karuol*.
 1097. Phenicus — *Vórus farko madax*.
 1098. Motacilla — *Myndenkor farka ingato mader*.
 1099. Pauo, pauus — *Pauua*.
 1100. Phasianus — *Faczan*.

1038. Ny. Sz. és Tsz. — 1049, 1051. Ny. Sz. — 1052. Ny. Sz.; magyarázatát lásd Schl. Sz. a Pótlások után közvetlenül a Szómutató előtt. — 1053, 1054, 1060, 1065, 1068, 1070. lásd Ny. Sz.; 1060 és 1070. még Tsz. — 1077. 1081, 1093. Ny. Sz. — 1089. Itt is, valamint fentebb a 495 és 1077. sz. alatt, az „erdei” szó h-val kezdődik, a középkori magyar nyelvben ez igen közönséges, pl: 1373. Siluam wlgariter que dicitur herestuen. M. N. M. Kapy. — 1413. Andream Hesmewes. O. L. D. 10094. — 1438. Te-neantur taxas eciam quod wlgariter hostorado vocatur. Pannonh. 15/g. — 1521. Pro-uentus Silue wigo Herdoberth. O. L. D. 37179.

1178. *Tincha* — *Nylus visenek hala*.
 1179. *Rubiculus* — *Czompo*.
 1180. *Prasmus* — *Romf hal*.
 1181. *Piscina* — *Halas tho*.
 1182. *Ichthyotrophion* — *Ki hallal eel*.
 1183. *Nassa* — *Vorsa*.
 1184. *Hamus* — *Harog*.
 1185. *Hamiota* — *Ki harogual hallat fog*.
 XCV. 1186. *De serpentibus* — *Kigiokrol*.
 1187. *Serpens* — *Kigio*.
 1188. *Hydra* — *Sog feiu kigio*.
 1189. *Coluber* — *Zomak kigio*.
 1190. *Draco* — *Sarkan*.
 1191. *Dracena* — *Nosten sarkan*.
 1192. *Basiliscus* — *Basiliscus ki latas-
sal embert meg eul*.
 1193. *Vipera* — *Siulesbe meghalo kigio*.
 1194. *Cerastes* — *Saruas kigio*.
 1195. *Hæmorrhoids* — *Mergus kigio*.
 1196. *Prester* — *Mergus kigionak neme*.
 1197. *Seps* — *Kis mergus kigio*.
 XCVI. 1198. *Seytale* — *Vekon hozzu
tarka kigio*.
 1199. *Dipsas* — *Mindennel vezedelmes
kigio*.
 1200. *Cenchris* — *Ighen tarka kigio*.
 1201. *Natrix* — *Vso kigio ki arizbenes
meg mar*.
 1202. *Chersydrus* — *Mereg boczato kigio*.
 1203. *Aspis* — *Kis mergus kigio*.
 1204. *De uermibus* — *Fergekról*.
 1205. *Vermis* — *Ferük*.
 1206. *Vermiculus* — *Kis ferük*.
 1207. *Apes* — *Mez kereso mee*.
 XCVII. 1208. *Examen apum* — *Mehü-
nek ereztese*.
 1209. *Aluearium* — *Mekas captar*.
 1210. *Fucus* — *Meehere csak kezettel ray*.
 1211. *Araneus* — *Pok*.
 1212. *Bufo* — *Aras beka (varas)*.
 1213. *Blatta* — *Tardo ferük*.
 1214. *Bombix* — *Vkon fonal boczato
ferük (vékony)*.
 1215. *Brucus* — *Rago ferük*.
 1216. *Bruchus* — *Cherebn (cserebű)*.
 1217. *Locusta* — *Saska*.
 1218. *Cimex* — *Büdös ferük*.
 1219. *Culex* — *Sunyog*.
 1220. *Bibio* — *Borbogar*.
 XCVIII. 1221. *Mulio* — *Sarmas ferük*.
 1222. *Vespa* — *estue iaro ferük*.
 1223. *Crabro* — *Daras*.
 1224. *Cantaris* — *hernio*.
 1225. *Erigulans* — *ebnek es farkasmak
orrara ragado ferük*.
 1226. *Cicada* — *Ptűczók auagy pűczók*.
 1227. *Gryllus* — *Mező buzteito saska*.
 1228. *Formica* — *Hangya*.
 1229. *Eruca* — *Almaba esut feruk*.
 1230. *Lymax* — *Sukdeczulo feruk*.
 1231. *Conuoluolus* — *Sólo rrgo ferük*.
 XCIX. 1232. *Multipes* — *Sok labo ferük*.
 1233. *Musca* — *Leeg*.
 1233a. *Cynomia* — *eb leeg*.
 1234. *Ricinus* — *eb file moro leeg*.
 1235. *Tabanus* — *Tehen leeg*.
 1236. *Papilio* — *Morczoma ferük*.
 1237. *Pulex* — *Bolha*.
 1238. *Puliculus* — *kis bolha*.
 1239. *Pediculus* — *Tető*.
 1240. *Lens* — *Serke*.
 1241. *Pediculus inguinarius* — *Semermus
testben valo tető*.
 1242. *Pediculus subalaris* — *Holnod alat
valo tető*.
 C. 1243. *Pedicillus* — *Vizes tető*.
 1244. *Vsia* — *Dyzno ferük*.
 1245. *Rana* — *Beka*.
 1246. *Rubeta* — *Zöld beka*.
 1247. *Rufo* — *Felswalkodo beka (s = f)*.

1189. L. Ny. Sz. — 1208. Ny. Sz.-ban nincs, de a Tsz.-ban megvan. — 1216. Az
 itteni *ly* nélküli alakra lásd Ny. Sz. — 1226. Ny. Sz. — 1231. rágó. — 1236. Ny. Sz.

1248. Phalangium — *Kis pok.*
 1249. Scorpio — *Scorpio.*
 1250. Stellio — *Menet.*
 1251. Hirudo — *Nadal pioka.*
 CI. 1252. Tipulla — *Vízben iaro ferűk.*
 1253. Acar — *etűkben termő kis ferűk.*
 1254. Rediuius uermiculus — *Mymdenkor veer sopo ferűk.*
 1255. Lyta — *ebnyelueben valo ferűk.*
 1256. Raucae — *Geőkeer rago ferűk.*
 1257. Multipeda — *Földben lako fergeg.*
 CII. 1258. Curculio — *Sabona rago ferűk.*
 1259. Scarabeus — *Kis saruas bogar.*
 1260. Scarabeus lucanus — *Nagy saruas*
 1261. Lacerta — *Gisk (gyík). [bogar.*
 1262. Lumbricus — *Gylista.*
 1263. Tinea — *Mool. [Valo feruk.*
 1264. Tinea rotunda — *emberi testben.*
 1265. Lumbricus — *Föld beli ferűk.*
 CIII. 1266. Tarmus — *Nadal pioka.*
 1266a. Tarmus uermis lardi — *Salanna ferűk.*
 1267. Termes — *Fa ferűk.*
 1268. Emigraneus — *Feibeli ferűk.*
 1269. De arboribus — *Fakrol.*
 1270. Arbor — *Fa.*
 1271. Arbusculus — *Kis fa.*
 1272. Planta — *cultetis.*
 1273. Radix — *Gűlker.*
 1274. Radicula — *Kis gűlker.*
 1275. Caudex — *Kerges fa.*
 CIV. 1276. Truncus — *Tőke.*
 1277. Cortex — *Kerűk.*
 1278. Liber — *Kerűknek belső rese.*
 1279. Virgultum — *Gy űkerből nőt ag.*
 1280. Ramus — *Tőke aga.*
 1281. Ramusculus — *Kis ag.*
 1282. Virga — *Agnak vessői.*
 1283. Virgula — *Kis vessői.*
 1284. Ferula — *Plagalo vessői.*
 1285. Cacumen — *Fa tetei.*
 1286. Folium — *Leuel.*
 1287. Frons, frondis — *Czak fa leuel.*
 1288. Pampinus — *Sőlő leue (levél).*
 CV. 1289. Surculus — *Oltouan.*
 1290. Germen surculis pragnans — *Nul faban sok oltouan vagion.*
 1291. Oculus — *Blnbo első fakadas.*
 1292. Flagella — *Fa hű ay.*
 1293. Lignum — *Rakas fa.*
 1294. Ridica — *Sőlő karo.*
 1295. Pomus — *Alma fa.*
 1296. Malus fem. — *Arboc fa.*
 1297. Malus masc. — *Narancz alma fa.*
 1298. Pyrus — *Kűrtuelfa.*
 1299. Cerasus — *Czeresme fa.*
 1300. Prunus — *Selua fa.*
 1301. Prunus — *Mak fa.*
 CVI. 1302. Lentiscus — *Enues fa.*
 1303. Morus — *Sederfa.*
 1304. Ficus — *Fighe fa.*
 1305. Olea — *Olay fa.*
 1306. Vitis — *Sőlő vessői.*
 1307. Labrusca — *Vad sőlő.*
 1308. Amygdalus — *Mandola fa.*
 1309. Palma — *Palma fa.*
 1310. Nux — *Dio fa.*
 1311. Corylus — *Moniaro fa.*

1251. Igen érdekes példa arra nézve, hogy a szláv nyelvekből vett kölcsönszók miként szorították ki a megfelelő eredeti magyar szókat. A középkori magyar nyelvben mindég csak a «nadály»-t találjuk, pl.: 1225. Iuxta stagnum quod uulgo dicitur Nadalthov. O. L. D. 119. — 1408. Cuiusdam loci arenosi et viminosi ulgo Nadaalsaar sclauonicum autem Pyewyczneblatho dicti. O. L. D. 9416. — A jelen szójegyzékben fordul elő legelőször a «pijavka»-ból lett pióka; (a Ny. Sz.-ban legrégebben Calepinusnál); a mai «piócza» alak a Ny. Sz.-ban nincs. — 1266. Az eredetiben itt, nem pedig az 1251. sz. alatti hirudo után áll az utóbbinak megfelelő magyar kifejezés. — 1272. Ny. Sz. — 1291. bimbó. — 1302. Ny. Sz.

1312. Castanea — *Gesztőne*.
 1313. Fagus — *Bik fa*.
 1314. Robur — *Temerdőik fa*.
 1315. Quercus — *Oze fa* (cserfa).
 1316. Betula — *Nyrfai*.
 1317. Vlmus — *Sylfa*.
 CVII. 1318. Cornus — *Somfa*.
 1319. Fraxinus — *Gergian fa*.
 1320. Abies — *Jegőne fa*.
 1321. Populus — *Nyar fa*.
 1322. Cupressus — *Cypressus fa*.
 1323. Buxus — *Pnzpan*.
 1324. Juniperus — *Fenőfa*.
 1325. Sambucus — *Bzza fa* (bodza).
 1326. Laurus — *Borostian fa*.
 1327. Hedera — *Fara folo fa*.
 1328. Myrtus — *Myrtus fa*.
 1329. Mespilus — *Naspola fa*.
 1330. Platanus — *Cedrus fa*.
 1331. Cedrus — *Nag leuelő fa*.
 1332. Acer — *Maza len fa*.
 1333. Ornus — *Iharfa*.
 1334. Salix — *Fizfa*.
 1335. Pinus — *Lucz fenő fa*.
 1336. Picea — *Cedrus modo fa*.
 1337. Suber — *Makus fa*.
 1338. Vepris — *Tihyses fa*.
 1339. Persica pomus — *Barazk fa*.
 CVIII. 1340. Rubus — *Seder tús*.
 1341. Arbutus — *Vadal ma fa*.
 1342. Alnus — *Egerfa*.
 1343. Tilia — *Huars fa*.
 1344. Spinus — *Seluafa*.
 1345. Taxus — *Kőserő fa*.
 1346. Tremulus — *Retegő fa*.
 1347. De fructibus Arborum — *Faknak
Gymőlczeről*.
 1348. Fructus — *Gymőlez*.
 1349. Pomum — *Alma*.
 1350. Præcotia poma — *Első erő almak*.
 1351. Oporum — *Elesy gymőmolecz*.
 1352. Malum — *Alma*.
 1353. Malum punicum — *Narancz
alma*.
 1354. Cotoneum — *Cynodiabeli alma*.
 1355. Persicum — *Baraczk*.
 CIX. 1356. Nux — *Kemenheio gymőmolecz*.
 1357. Juglans — *Mak*.
 1358. Nucleus — *Diobeli*.
 1359. Putamen — *Dyohy*.
 1360. Pinea — *Kis belő dio*.
 1361. Auellana — *Moniario*.
 1362. Nux prænestina, nux pontica —
Kedves dio.
 1363. Amigdala — *Mandola*.
 1364. Nux græca — *Görög dio*.
 1365. Castanea — *Gesztőne*.
 1366. Echinatus calix — *Tűssűs gymőmolecz*.
 1367. Pirum — *Kortuel*.
 1368. Cerasum — *Czeres . e*.
 1369. Prunum — *Selua*.
 1370. Morum — *Seder*.
 1371. Morum rubi — *Seder bokor*.
 1372. Morum dumi — *Seder tűys*.
 1373. Ficus — *Fighe*.
 CX. 1374. Oliua — *Ollay*.
 1375. Vua — *Sőlő*.
 1376. Botrio, Racemus — *Sőlő feie*.
 1377. Acinus — *Sőlő sem*.
 1378. Apianæ unæ — *Apiania sőlő*.
 1379. Bacca — *Borostian gymőmolecz*.
 1380. Dactylus — *Palma fa gymőmolecz*.
 1381. Glans — *Mak*.
 1382. Cornum — *Som*.
 1383. Granum iuniperi — *Fenő mag*.
 1384. Corymbus — *Vad sőlő*.
 1385. Mespilum — *Naspola*.
 1386. Arbutum — *Souanio alma*.
 1387. Pomum Persicum — *Sokaik allo
alma*.

1314. Azaz vastag. — 1332. Magyarázatot lásd Schl. Sz. 1519 és 2219. sz. alatt. — 1361. A középkori magyar nyelvben mindig csak a fentebbi alak fordul elő.

- CXI. 1388. De fructibus — *Gymölcsökről*. | 1426. Ceba — *Hagima*.
 1389. Nardus — *Nardus*. | 1427. Porrum — *Par hagima*.
 1390. Balsamum — *Balsamum*. | 1428. Allium — *Fog hagima*.
 1391. Opobalsamum — *Balsamum rize*. | 1429. Barba — *Jupiter sakala*.
 1392. Xylobalsamum — *Balsamum faia*. | 1430. Hipposelinum — *Fetresilum*.
 1393. Amomum — *Mergus fa*. | 1431. Pastinaca — *Melek term özete fy*.
 1394. Lybanotis — *Temien illato fű*. | 1432. Siser — *Kedues fy*.
 1395. Thus — *Temien*. | CXIV. 1433. Atriplex — *Meg heruazto fy*.
 1396. Myrrha — *Myrra*. | 1434. Nasturcium — *Torma*.
 1397. Casia — *Casia*. | 1435. Nasturcium aquaticum — *Vyzy torma*.
 1398. Genista — *Rekögye fa*. | 1436. Mandragora — *Natragula*.
 1399. Arundo — *Nad*. | 1437. Solatrum — *Fb söl*.
 1400. Papyrus — *Selmeek*. | 1438. Chelidonia — *Cynedonia*.
 | 1439. Hysopus — *Ysop*.
 CXII. 1401. De herbis — *Fűekről*. | 1440. Malua — *Malua*.
 | 1441. Menta — *Menta*.
 1402. Herba — *Fy*. | 1442. Elleborus — *Hunior*.
 1403. Gramen — *Pasid*. | 1443. Origanum — *Isophoz hasonlatus fy*.
 1404. Fenum — *Sena*. | 1444. Heletropium — *Napranezo fy*.
 1405. Cordum — *Ewzel kazaltsena*. | 1445. Ligusticum — *Sulak*.
 1406. Olus — *Poray*. | 1446. Glycyrrhica — *kösserő mago fy*.
 1407. Caudis — *Kapozta*. | 1447. Gentiana — *Goryka*.
 1408. Cauliculus — *Kis kaposta*. | 1448. Crocus — *Saffran*.
 1409. Iuncus — *Sas*. | 1449. Chamamellum — *Stek fy (Szék)*.
 1410. Vlva — *Metelő fy*. | 1450. Lauendula — *Leuendula*.
 1411. Brassica — *Vad kaposta*. | 1451. Lactuca — *Salata*.
 1412. Amaracus — *Maiorana*. | 1452. Feniculum — *kömen*.
 1413. Lupulus — *Komló*. | CXV. 1453. Anisum — *Ol fy ki embernek io sint ad*.
 1414. Apium — *Apium*. | 1454. Melissa — *Melis fy*.
 1415. Absinthium — *Ewrem*. | 1455. Pulegium — *Ighen haznus fy*.
 1416. Abrotanum — *Betegnek haznus fu*. | 1456. Pentaphylon — *öt leuelő fy*.
 CXIII. 1417. Artemisia — *Fekete ewrem*. | 1457. Satyrion — *Lilium sabaso fy*.
 1418. Spinacia — *Spinacz*. | 1458. Rosmarinus — *Rosmarinum*.
 1419. Mellones — *Dinne*. | 1459. Salvia — *Sallia*.
 1420. Cucurbita — *Tök*. | 1460. Ruta — *Ruta*.
 1421. Buglossa — *őskőr nyelue*. | 1461. Sinapis — *Mustar*.
 1422. Borago — *Borag*. | 1462. Tribulus — *Buyturian*.
 1423. Beta — *Hailladozo fy*. | 1463. Carduus — *Bogaczkoro*.
 1424. Centaurea — *Ver allato fy*. | 1464. Fragaria — *Eperillato fy*.
 1425. Cynoglossa — *Fb nyelue*.

1400. Vagy semlyék l. Ny. Sz., de egész más értelemben. — 1447. Tévedésből ide került lengyel szó: goryczka.

1465. *Fragum* — *Fper.*
 1466. *Anetum* — *Bodog azzon mentaia.*
 1467. *Coriandrum* — *koriander.*
 1468. *Virga pastoris* — *közzep leuelő fy.*
 1469. *Vrtica* — *Czalan.*
 1470. *Trifolium* — *Harum leuelő fű.*
 1471. *Lappa* — *Lappo leuel.*
 1472. *Papauer* — *Mak.*
 1473. *Raphanus* — *Retők.*
 1474. *Rapa* — *Repa.*
 CXVI. 1475. *Rapontium* — *Roponcz.*
 1476. *Capparis* — *Kappor.*
 1477. *De floribus* — *Veraggogrol.*
 1478. *Flos* — *Verag.*
 1479. *Flosculus* — *Veraczka.*
 1480. *Serta* — *Kozzoro.*
 1481. *Corollus* — *Kozzoroczka.*
 1482. *Viola* — *Vyola.*
 1483. *Flamea* — *Sarga ryola.*
 1484. *Violæ plura sunt genera* — *Sok fele ryolak radnak.*
 CXVII. 1485. *Charyophilus* — *Sek fy verag.*
 1486. *Rosa* — *Rosa.*
 1487. *Rosula* — *Rossaczka.*
 1488. *Lilium* — *Pilium (liliom).*
 1489. *Narcissus* — *Barson sinő lilium.*
 1490. *Calta* — *Vetemenben termő feer verag.*
 1491. *De Aromatibus* — *Jo illato alla-tokrol.*
 1492. *Aroma* — *Draga species.*
 1493. *Saccharum* — *Nadmez.*
 1494. *Cinnamum* — *Cinnamomon.*
 1495. *Mel harundinis* — *Maczka mez.*
 1496. *Zinziber* — *Genqber.*
 1497. *Piper* — *Bors.*
 1498. *Cyminum* — *Kömen.*
 1499. *Nux myristica* — *Sereczón dio.*
 CXVIII. 1500. *Flores myristici* — *Myristicus verag.*
 1501. *Chariophilum* — *Sőkffű.*
 1502. *Thymiana* — *Jo illato verag.*
 1503. *De frumentis et leguminibus* — *Vetemenűkről es magogrol.*
 1504. *Frumentum* — *Buza vtemen.*
 1505. *Frumentari* — *Elő vetemen.*
 1506. *Legumen* — *Eledelt gyűtyeni.*
 1507. *Triticum* — *Bőcző.*
 1508. *Siligo* — *Buza, Rős.*
 1509. *Robus* — *Tengeri buza.*
 CXIX. 1510. *Zea* — *Lennők fele mag.*
 1511. *Similago ex tritico* — *Semlebuza.*
 1512. *Oryza* — *Geztőne list.*
 1513. *Far* — *List.*
 1514. *Auena* — *Zabb.*
 1515. *Pannicum fagotriticum* — *költ-buza.*
 1516. *Milium* — *kőles.*
 1517. *Hordeum* — *Arpa.*
 1518. *Ptisana* — *Arpa vis.*
 1519. *Polenta* — *Arpa list.*
 1520. *Alica* — *Eltető ital.*
 1521. *Alicastrum* — *Vetemen mag.*
 1522. *Lolium* — *Konkol.*
 1523. *Culmus* — *Gabona saar.*
 1524. *Stipulæ* — *Gabona saar hvia.*
 1525. *Stipula* — *konkol. Pozdoria.*
 CXX. 1526. *Spica* — *Kalaz.*
 1527. *Spicula* — *Kis kalaz.*
 1528. *Arista* — *Gabona fejű.*
 1529. *Palea* — *Pelua.*

1505 és 1506. A latin szóknak megfelelő magyar kitételek összecseréltettek. — 1507 és 1508. A latin szók nem felelnek meg a magyaroknak. — 1511. A zsemlye szó itteni értelmét lásd a Ny. Sz.-ban. — Az eredetiben a magyar kifejezés előtt a következő szótag látható: «Psze», ez nem egyéb, mint a lengyel «pszenica» = búza, négy első betűje. — 1512. *Oryza* = rizs. — 1515. Ismeretlen szó.

1530. Gluma — *Arpa híuel.*
 1531. Genucula — *Gabona merő terde.*
 1532. Faba — *Bab.*
 1533. Hilum — *Balmak fekete morczona saga.*
 1534. Lens — *Lencze.*
 1535. Vicia — *Lennők.*
 1536. Eruilia — *Boromhizlalo mag.*
 1537. Pisum — *Borso.*
 1538. Lupinus — *Föld serető mag.*
 1539. Cicer — *Cicer borsa.*
 1540. Cicercula — *Tatarka ninczen magyar orsakban.*
 1541. Folliculus, silique — *Gabomanak vagy botsonak heia (borsó).*
 1542. Scapus — *Mak feie.*
 CXXI. 1543. De lapidibus — *Kőekről.*
 1544. Lapis — *Kő.*
 1545. Lapillus — *Kis kő.*
 1546. Lapis præciosus — *Draga kő.*
 1547. Gemmula — *Kis göng.*
 1548. Margarita — *Draga kő.*
 1549. Adamas — *Adamas.*
 1550. Crystallus — *Crystal.*
 1551. Succinum — *Gonta (gyanta).*
 1552. Coralium — *Koral.*
 1553. Sacra corali — *Olvaso.*
 1554. Smarag — *Smaragd.*
 1555. Topazius — *Topas.*
 CXXII. 1556. Carbunculus — *Világús kő.*
 1557. Iaspis — *Jaspis.*
 1558. Saphirus — *Safir.*
 1559. Beryllus — *Berylus.*
 1560. Chalcedonius — *kacedonia.*
 1561. Alabastrites — *Alabastrum.*
 1562. Draconites — *Sarkan feieben lett göng.*
 1563. Magnes — *Maruan kő.*
 1564. Marmor — *Maruan kő.*
 1565. Later — *Tegla.*
 1566. Silex — *Koua.*
 1567. Pumex — *Taitek kő.*
 1568. Tophus — *kemen kő.*
 1569. Cos — *kasa kő.*
 1570. Coticula — *Probalo kő.*
 1571. Saxum — *kő.*
 CXXIII. 1572. Saxeus — *kő természetű.*
 1573. Lapidus — *kamienisty.*
 1574. Saxatilis — *kőben lakó.*
 1575. Scopus — *kő sykla.*
 1576. Serupulus — *Saruban eső kis kő.*
 1577. Serupulosa via — *kőes vt.*
 1578. De metallis — *Férczűkről.*
 1579. Metallum — *Fercz.*
 1580. Aurum — *Aran.*
 1581. Argentum — *Ezüst.*
 1582. Aes — *Vörös ercz.*
 CXXIV. 1583. Cuprum — *Reez.*
 1584. Electum — *ercz kinek ötöd rese ezüst.*
 1585. Orichalcum — *Aranias ercz.*
 1586. Stannum — *Allo on.*
 1587. Plumbum — *On.*
 1588. Ferrum — *Vas.*
 1589. Chalybs — *Aceel.*
 1590. Argentum uiuum — *Kenőő.*
 1591. Alumen — *Temso.*
 1592. Sulphur — *Kenkő.*
 1593. Sulphurata — *Kenkőes.*
 1594. Vitrum — *ewek.*
 1595. Nitrum — *Saletrum.*

1533. Ny. Sz. — 1540. Arra nézve, hogy a tatárka (más neveken pohánka, hajdina, haricska) 1533 előtt már ismeretes volt hazánkban, lásd a «Természettudományi Közlemény» 1894. évf. 437—438. lapokon «Régi magyar megfigyelések» című cikkemben: a «hajdina és pohánka» szokat; továbbá 1495. De haydyna cubulum medium. M. — 1551. Ny. Sz. — 1573. Lengyel szó kamienisty = steinicht. — 1586. Talán összefügg a B. Sz.-ben 726. sz. alatti «alu cuprum» szóval.

1596. Nitratus pulvis — *Saletrum por.*
 1597. Rubigo — *Rosda.*
 1598. Aureus — *Aranias.*
 1599. Argentus — *ezüstös.*
 1600. Deaurare — *Araniazni.*
 1601. Deauratus — *Meg araniaztatot.*
 CXXV. 1602. Deargentare — *Ezüstlőzni.*
 1603. Deargentatus — *Meg ezüstös tek.*
 1604. Aereus — *Reezes.*
 1605. Oricolceus — *Reezuel eluógi arañas.*
 1606. Electrinus — *erczész.*
 1607. Stanneus — *Feier onas.*
 1608. Plumbeus — *Onas.*
 1609. Ferreus — *Vasas.*
 1610. Chalybeus — *Acelus.*
 1611. Vitreus — *Eüvek sínó.*
 1612. Rubiginosus — *Rosdas.*
 1613. De ecclesia et rebus ecclesiasticis — *Egyhazról es egyhazy dolgogrol.*
 1614. Ecclesia — *Egyhaz.*
 1615. Aedes, templum — *Sent egyhaz.* [polna.
 CXXVI. 1616. Aediculum, sacella — *Ca-*
 1617. Adytum templi — *Segőstye.*
 1618. Sacrarium — *Sent hel.*
 1619. Ara, altare — *Oltar.*
 1620. Statua — *Keep.*
 1621. Anulula — *Ampolua (ampolna).*
 1622. Calix — *Kelhu.*
 1623. Patina — *Patena.*
 1624. Hieroteca — *Monstrancia.*
 1625. Cereus — *Geergia.*
 1626. Cereolus — *Kis gergia.*
 1627. Ceroferarium — *Gergia hordozo.*
 1628. Candelabrum — *Gergia torto.*
 1629. Liehnus pensilus — *Lampas.*
 1630. Vexillum christianum — *Lobogo kőrózt.*
 1631. Chorus — *eünnöklőknek egybe gyűlesse.*
 CXXVII. 1632. Subsella ecclesiastica — *Egyhazban valo sekők.*
 1633. Sedilia clericorum — *Papok seky.*
 1634. Pictura — *Jras.*
 1635. Imago — *Kep.*
 1636. Analogium — *Predicalo sek.*
 1637. Crypta — *Reitek haz.*
 1638. Thus — *Temten (tömjén).*
 1639. Thuribulum — *Tömiénőző.*
 1640. Acerra — *Temientarto.*
 1641. Hostia — *Offertorium.*
 1642. Sacrae reliquiae — *Zent erlek.*
 1643. Crux — *Kőrózt.*
 1644. Baptisterium — *Mosdo.*
 1645. Aqua lustralis — *Zentült víz.*
 1646. Aspergillum — *Aspersorium.*
 1647. Horologium — *Horaczka.*
 1648. Campana — *Harang.*
 CXXVIII. 1649. Tintinabulum — *Czingete.*
 1650. Tinnibulum — *Cimbolim.*
 1651. Rophalum — *Aito verő.*
 1652. Funis — *Kötél.*
 1653. Funiculus — *kis kötel.*
 1654. Ampulla — *Ampolna.*
 1655. Missa — *Mise sido so.*
 1656. Missarius — *Mise mondo.*
 1657. Præces horariae — *Horak.*
 1658. Liber horarius — *Fluaso kőmne.*
 1659. Sacerdotalia uestimenta — *Papí veltőző.*
 1660. Humerale — *Omeral.*
 1661. Alba — *alba.*
 1662. Cingulus — *ew.*

1620, 1621, 1622, 1627. Ny. Sz. — 1630. Ny. Sz.-ban nincs; oklevélbeli példa: 1542. Lobogo kereszt ex turcica fwtha. O. L. N. 40. — 1634 és 1639. Ny. Sz. — 1649. Ny. Sz.; továbbá: 1558. Eg zal wasbol chynalt ember nakara valo chyngethe. O. L. N. 49. — 1650 és 1654. Ny. Sz. — 1659. Ny. Sz. továbbá: 1553. Egy pap őltőző aranyas mynden zerewel zamaual. O. L. L. III. 16/17.

- CXXXIX. 1663. Manipulus — *Kezy eul-tőzet.*
 1664. Stola — *Stola tő.*
 1665. Casula — *Nyakba vető.*
 1666. Corporale — *Corporal.*
 1667. Palla altaris — *Oltar eultőző.*
 1668. Cœmeterium — *Cimteróm.*
 1669. Sepulchrum — *Koporso.*
 1670. Lapis sepulchralis — *Koporso kő.*
 1671. Epitaphium — *Koporsofelet való iras. Ταφος az az koporso επι az az felete.*
 1672. Cœnobium, monasterium — *Kalastrium.*
 1673. Cella — *Kamaraczká.*
 1674. Porticus — *Keröng.*
 1675. Refectorium — *Baratok palotaia.*
 1676. Libraria — *Könyv tartó hely.*
 1677. Schola — *Oschola.*
 1678. Value — *Ket fele nylo aitok.*
 1679. Propileum — *Ternacz.*
 CXXX. 1680. Sacramenta ecclesiæ — *Egygy hazy zent segőg.*
 1681. Sacramentum — *Sent seg.*
 1682. Hæc sunt septem — *Het se nt sek.*
 1683. Baptismus — *Körötseg.*
 1684. Confirmatio — *Bermalas.*
 1685. Aucharistia — *Oltari sent sek.*
 1686. Pœnitentia — *Penitentia tartas.*
 1687. Ordo — *Serzet.*
 1688. Matrimonium — *Zent hazassag.*
 1688a. Extrema unctio — *Kenetis.*
 1689. De domo et eius partibus — *Hazy ez köztől.*
 1690. Domus — *Haz.*
 1691. Domuncula — *Kis haz.*
 CXXXI. 1692. Domicilium — *Hozzu ewleik való haz.*
 1693. Palatium — *Palota.*
 1694. Aedes — *Haz.*
 1695. Aedificium — *kezőillet.*
 1696. Aula — *Feiedelóm haza.*
 1697. Fundamentum — *Fondamentoma.*
 1698. Vestibulum — *Ternacz.*
 1699. Ianua — *Aito.*
 1700. Posticum — *Aitomegy.*
 1701. Posticulum — *kis aitomegy.*
 CXXXII. 1702. Postes — *Segező fa.*
 1703. Gardo — *Aito sarka.*
 1704. Limen — *küzzél.*
 1705. Sera — *Iakat.*
 1706. Pessuli — *kelenecz.*
 1707. Clavis — *kolecz.*
 1708. Clauicula — *kis kolecz.*
 1709. Repagulum — *Zauar.*
 1710. Pavimentum — *Pagimontum.*
 1711. Atrium — *Pítuar.*
 1712. Atrium — *kis pítuar.*
 1713. Columna — *Ozlop.*
 CXXXIII. 1714. Culina — *Koniha.*
 1715. Focus — *Tűzhel.*
 1716. Foculus — *Kis tűzhel.*
 1717. Triclinium — *Ebellő hely.*
 1718. Cubiculum — *Agiás haz.*
 1719. Conclauis — *Titűk haz.*
 1720. Paries — *Fal.*
 1721. Cellarium — *Pincze.*
 1722. Penarium — *Tarhaz.*
 1723. Stabulum — *Stalo.*
 1724. Equile — *Lo stalo.*
 1725. Bouile — *Ökör stalo.*
 1726. Ouile — *Ju allas.*
 1727. Hara — *Disno ol.*
 1728. Caprile — *Keczke stalo.*

1663. Ny. Sz.-ban nincs. — 1664. A stola után levő «tő» szótag valami sajtóhiba. — 1665. Ny. Sz. — 1667. Ny. Sz.; továbbá: 1552. Egy oltharöltőzőre való kanafos rwha. O. L. N. 48. — 1570. Olthar eoltheozeo ex adamasco. O. L. U. C. 77/11. — 1668, 1674. Ny. Sz. — 1695, 1700, 1702, 1709, 1710, 1717—1719. Ny. Sz. — 1723. Ny. Sz.; továbbá: 1352. Ad orientem ad quendam locum Stallou wlgariter dictum. O. L. D. 4272.

- CXXXIV. 1729. Chenoboscion — *Lud tarto hel.*
 1730. Nesotrophion — *Recze ol.*
 1731. Gallinarium — *Ketrőcz.*
 1732. Auiarium — *Galamb kosar.*
 1733. Saginare — *Hizlalni.*
 1734. Theritrophion — *Vad kert.*
 1735. Fœnile — *Sena tarto hel.*
 1736. Palearium — *Polua tarto hel.*
 1737. Lignile — *Fa tarto hel.*
 1738. Oporotheca — *Őzgy gyumolcz tarto hel.*
 1739. Præsepe — *Stalo.*
 1740. Præsepium — *Jasol.*
 1741. Puteus — *Kuut.*
 1742. Hypogeum — *Meel verőm.*
 1743. Caminus — *Kemőn.*
 CXXXV. 1744. Fumarium — *Kürtő.*
 1745. Fornax — *Kemőncze.*
 1746. Furnus — *Kener suttő kemőncze.*
 1747. Hypocaustum vaporarium — *Zoba.*
 1748. Fornacula — *Kis kemőncze.*
 1749. Thermæ — *Vereiteköző hel.*
 1750. Balneum — *Főrdő.*
 1751. Apoditerium — *Ruhanak leuető hele.*
 1752. Scala — *Reitolia.*
 CXXXVI. 1753. Gradus — *Gradicz.*
 1754. Cochlea — *Agas.*
 1755. Lorica — *Kerőngő.*
 1756. Contignatio — *Voczorato hel verőfen hele.*
 1757. Tignus — *Agas fa.*
 1758. Trabs — *Gherenda.*
 1759. Fenestra — *Ablak.*
 1760. Fenestra uitrea — *eweg ablak.*
 1761. Podium — *Tamaz.*
 1762. Podiolum — *Tamazka.*
 1763. Canalis — *Czetorna.*
 1764. Frontispicium — *első rese.*
 1765. Tectum — *Haz heia.*
 1766. Tegula — *Hazfődel.*
 CXXXVII. 1767. Scandula — *Le sakadaz.*
 1768. Culmen — *Ezterha.*
 1769. Tugurium — *Paraszt haz.*
 1770. Casa — *Kugia (kútya).*
 1771. Casale — *Kis kugia.*
 1772. Forica — *Hasuak kőniebeitő hele.*
 1773. Cloaca — *Arnik sek.*
 1774. Valutudinarium — *Bethek haz.*
 1775. Xenodochium — *Ispital.*
 1776. Nosocomium — *Betegőg ispitála.*
 1777. Diuersorium — *Vendek fogado haz.*
 1778. Taberna — *Korczma.*
 CXXXVIII. 1779. Officina — *Mihel.*
 1780. Tonstrina — *Borbel hele.*
 1781. Caupona — *Czaplár.*
 1782. Oenopolium — *Bőr haz.*
 1783. Popina — *Varos koniháia.*
 1784. De uaria suppellectile — *Külemb hazy morhak rol.*
 1785. Suppellex — *Hazy ezeköz.*
 1786. Lucerna — *Lampas beli relay.*
 1787. Ellichnium — *Olaiban eghő giyrgia bel.*
 1788. Candela — *Giyrigia.*
 1789. Emunctorium — *Giyrigia hamuanaő tistrito olloia (hamvának).*
 CXXXIX. 1790. Candelabrum — *Giyrigia tarto.*
 1791. Laterna — *Lampas.*

1749. Ny. Sz.-ban nincs. — 1752. Ny. Sz. — 1754. Ny. Sz. és Tsz.; továbbá: 1499. Quendam palum magnum wlgō Agas dictum. Lelesz Acta 107/29. — 1588. Egy eregh agoson harang. O. L. U. C. 76/17. — 1755 és 1756. Ny. Sz. — 1757. Ny. Sz.-ban nincs. — 1765. Ny. Sz. — 1767. Scandula = zindely; a leszakadás úgy került ide, hogy a fordító «scindo»-ra gondolt, ugyanis «scandula»-nak mellékalakja «scindula». — 1768. Ny. Sz. — 1770 és 1771. Ny. Sz.; továbbá: 1597. Zalma hazachkaya awagy kwtyachkaya. O. L. U. C. 12/42. — 1772. Hasnak.

1792. Abacus — *Pohar seeg.*
 1793. Malunium — *Mosdo.*
 1794. Peluuium — *Lab mosdo.*
 1795. Peluis — *Medőnce.*
 1796. Calix — *Fűveg pohar.*
 1797. Vrceolus — *Pohar.*
 1798. Poculum — *Kis kaponia.*
 1799. Vasculum pоторium — *Pohar.*
 1800. Mensa — *Astal.*
 1801. Trapezophorum — *Astal hele.*
 1802. Discus — *Talnyr.*
 1803. Tripus — *Harum labo astal.*
 1804. Sedile — *Evlő hel.*
 1805. Sella — *Sek nyérőg.*
 1806. Sellula — *Kis sek.*
 CXL. 1807. Scamnum — *Pad.*
 1808. Mappa — *Abros.*
 1809. Mappula — *Kis abros.*
 1810. Mantile, mantelium — *Kezkenő.*
 1811. Salinum — *So tarto.*
 1812. Sallilum — *Kis so tarto.*
 1813. Culter — *Kes.*
 1814. Cultellus — *Kis kes.*
 1815. Quadra — *kerek talnyr.*
 1816. Orbiculus — *Kis kerek talnyr.*
 1817. Incisorium — *Metelő talnyr.*
 1818. Panarium — *Puton.*
 1819. Oenophorum — *Pyncze palazk.*
 1820. Linx — *Tista tal.*
 1821. Catinus — *Étlő hordo tal.*
 CXLI. 1822. Gabata — *Meel tal.*
 1823. Scutella — *Tal.*
 1824. Cochlear — *Kalan.*
 1825. Muscarium — *Legező.*
 1826. Canistrum — *Kosar.*
 1827. Canistellum — *Kis kosar.*
 1828. Scopæ — *Sepró.*
 1829. Scobs — *Semet.*
 1830. Follis — *Fuuo.*
 1831. Folliculus — *Kis fuuo.*
 1832. Sulphurata — *Kenkőves.*
 1833. Batillum — *Sen fogo vas.*
 1834. Pala — *Kenyer hano lapat.*
 1835. Alarium — *Louagus serek.*
 1836. Puniceps — *Sutto was.*
 1837. Soliferrea furcilla — *Vas vella.*
 CXLII. 1838. Furca — *Vella.*
 1839. Furcilla — *Kis vella.*
 1840. Furca earnaria — *Hus harog.*
 1841. Cucuma — *Vas fazek.*
 1842. Olla — *Fazek.*
 1843. Cacabus — *Fedő.*
 1844. Tripes — *Vas harog.*
 1845. Ahenum — *Ewst.*
 1846. Ahenulum — *Kis ewst.*
 1847. Lebes — *Vas fazek.*
 1848. Vrnarium — *Vis tarto astal.*
 1849. Vrna — *Vis hordo eden.*
 1850. Vrnula — *Kis eden.*
 1851. Craterra — *Vis merő.*
 CXLIII. 1852. Hydra — *Wédér.*
 1853. Orca — *Fiden.*
 1854. Orcula — *Kis.*
 1855. Vrceus — *Vis merő eden.*
 1856. Spongia — *Astal tisteito sersam.*
 1857. Concha — *Kis tekenő.*
 1858. Alueolus — *Dagazto tekenő.*
 1859. Guttus — *Ollai tarto ed.*
 1860. Sartago — *Serpőné.*
 1861. Patina — *Petzőnes tal.*
 1862. Patella — *Kis patina.*
 1863. Cratis ferrea — *Vas rostel.*
 CXLIV. 1864. Craticula — *Kis rostel.*
 1865. Veru — *Nyas.*
 1866. Veruculum — *Kis nyas.*
 1867. Tudicula — *Főző kalan.*
 1868. Fuscinula — *Kis czakla.*
 1869. Pyxis — *Selőnce.*
 1870. Cos — *Kasa kő.*
 1871. Acuere cultrum — *Kest elősei-
teni.*
 1872. Nouacula — *Bredua (borotva).*

1798. Ny. Sz., Sch. Sz. 1516. sz.; továbbá: 1497. In vindemio proxime transacto quandam nouam mensuram Chygerkapynya wlgariter appellatam. O. L. D. 20625. — 1865, 1866. Ny. Sz.

1873. Cultellus scriptorius — *Penna czináló kes.*
 1874. Tyrocnestis — *Torma czináló vas.*
 1875. Mortarium — *Mosar.*
 1876. Pistillum — *Mosar tűró.*
 1877. Pila — *Mag tűró sersam.*
 1878. Mola — *Kőles tűró hel.*
 CXLV. 1879. Mola manuarum — *Kezuel forgató tűró.*
 1880. Mola asinaria — *Samar forgató malom.*
 1881. Infurnibulum — *Kenyer hánio lapat.*
 1882. Colum — *Bor zűrő kas.*
 1883. Cribrum — *Rosta.*
 1884. Speculum — *Tükör.*
 1885. Lixinium — *Lug.*
 1886. Colus — *Rokka.*
 1887. Fusus — *Orso.*
 1888. Pensa — *Sós.*
 1889. Filum — *Fonal.*
 1890. Glomus — *Gonboliak.*
 1891. Spondylis — *Bongoleito sek.*
 1892. Rhombus — *neeg segő sersam.*
 1893. Verticum — *Orso forgató sersam.*
 1894. Calathus — *Kosar.*
 CXLVI. 1895. Peniculus — *Saru kenőeden tisteito.*
 1896. Bulga — *Peenz gyűső.*
 1897. Mantica — *Peenz tarto sag malha kópónek.*
 1898. Manticula — *Kis kópónek.*
 1899. Acus — *Tű.*
 1900. Digitale — *Sabo gyűső.*
 1901. Forfex — *Sabo ollo.*
 1902. Forficula — *Kis ollo.*
 1903. Forceps — *Fogo.*
 1904. Forpex — *Borbel ollo.*
 1905. Forpicula — *Kis ollo.*
 1906. Cunabulum — *Bőlező.*
 1907. Lectus — *Agy.*
 1908. Fulcra — *Nosola.*
 1909. Acerra — *Bureitot seker.*
 1910. Lectica — *Hordozo sek.*
 1911. Scabellum — *Padoczka.*
 CXLVII. 1912. Scamnum — *Pad.*
 1913. Culcitra — *Aluuo agy.*
 1914. Matta — *Gyken.*
 1915. Ceruical — *Feal.*
 1916. Puluinus — *Parna.*
 1917. Puluillus — *Kis parna.*
 1918. Stragulum — *Paplan.*
 1919. Linteamen — *Lepődő.*
 1920. Toralia — *Minden agyfődel.*
 1921. Tapes — *Zúniek.*
 1922. Auleum — *Karpit.*
 1923. Corinta — *Draga karpit.*
 1924. Pecten — *Fűső.*
 1925. Sudarium — *Keskenő.*
 1926. Sudariolum — *Kis keskenő.*
 CXLVIII. 1927. Ocularia specilla — *Sőmnek vilagtól való oltalma.*
 1928. Auriscalpium — *Fűl vaio.*
 1929. Dentiscalpium — *Fog tisteito.*
 1930. Cestiallus — *Feibeli ekesseg. koon-gia azzomak.*
 1931. Arca — *Sekren.*
 1932. Arcula — *kis sekren.*
 1933. Vestiarium — *Ruha tarto hel.*
 1934. Scrinium — *Reitek sekren.*
 1935. Aqualiculus — *Gezno valu.*
 1936. Farinarium — *Lizt tarto haz.*
 1937. Interniculum — *Sita.*
 1938. Muscarium — *Legy fogo.*
 1939. Loculi — *Erseern.*
 CXLIX. 1940. Horologium excitatorium — *Felserkentő hora.*
 1941. Muscipula — *eger fogo.*
 1942. Massa — *Vorsa.*
 1943. Matula — *Viselő eden.*
 1944. Talea — *Darab fa.*
 1945. Ames — *Madarosa fa.*
 1946. Securis — *Féise.*
 1947. Securicula — *kis jeise.*

1896. Azaz tüsző, lásd Ny. Sz. — 1915. Ny. Sz. és Schl. Sz. 1114. sz. — 1920. Ny. Sz.; B. Sz. 573.; Sch. Sz. 1131 és 1135. — 1945. Madarászófa.

1948. Vagina — *Híuel*.
 1949. Vaginula — *kis híuel*.
 1950. Plumbata — *Onas*.
 1951. Venabulum — *kép* (kép).
 1952. Cuneus — *ek*.
 1953. Malleus — *Verő*.
 1954. Malleolus — *kis verő*.
 1955. Gladius — *Fegyver*.
 1956. Pugio — *Dakus*.
 1957. Sicca — *mordal*.
 1958. Ligo — *kapa*.
 CL. 1959. Bidens — *Nyeső kes*.
 1960. Sarculum — *Borona*.
 1961. Rastrum — *Ghereble*.
 1962. Rastellus — *Kis ghereble*.
 1963. Falx — *Kasa*.
 1964. Falx uineatica — *Sőlő kes*.
 1965. Vannus — *Buza kasa sorlo*.
 1966. Ventilabrum — *Soro lapad*.
 1967. Cribrum — *Rosta*.
 1968. Sextarius — *Hattod rysy*.
 1969. Modius — *Kőből*.
 1970. Radius — *Mertek czapo*.
 1971. Saccus — *Sak*.
 1972. Vas — *eden*.
 1973. Fidelia, uas fictile — *Föld eden*.
 1974. Cupa — *Kupa*.
 1975. Tina — *Czóbr*.
 1976. Cadus — *Hordo*.
 1977. Dolium — *Nagy hordo*.
 1978. Obba — *Palazk*.
 CLI. 1979. Lagenula — *Kis palazk*.
 1980. Cantharus — *Kanna*.
 1981. Scyphus — *Zuo pohar* (Ivó).
 1982. Patera — *Selus pohar*.
 1983. Torcular — *Saito*.
 1984. Lacus — *Mel hel*.
 1985. Quallus — *Zurő kas*.
 1986. Prelum — *Saito gerrenda*.
 1987. Trulleum — *Kez moso*.
 1988. Gutturnium — *Czópógó mosdo*.
 1989. Carpentum — *San*.
 1990. Currus — *Seker*.
 1991. Curruca — *Koczy seker*.
 1992. Benna — *Sker neme*.
 1993. Aratrum — *eke*.
 1994. Stium — *Eke sarua*.
 1995. Vomer uel uomis — *Santo uas*.
 1996. Ephippium — *Lo ewltőzzet*.
 1997. Helcium — *Súgélő*.
 CLII. 1998. De uestibus — *Ruhakrol*.
 1999. Vestis — *Ruha*.
 2000. Vestimentum — *öltőző ruha*.
 2001. Tunica — *Kétfős*.
 2002. Tunica talaris — *Bocaig valo ruha*.
 2003. Tunica pectoralis — *Korsouagy*.
 2004. Toga — *Be ruha*.
 2005. Pallium — *Palast*.
 2006. Amiculum — *Vállig valo palast*.

1951. Ny. Sz.; Schl. Sz. 609.; továbbá: 1424. Vno Cuspide wlgo Kep vocato. Lelesz Acta 44/56. — 1490. Gerel, Bard, Keep. O. L. D. 26048. — 1522. Lanceas wlgo keep. O. L. D. 32657. — 1953. A »kalapács« szó még itt sem fordul elő, lásd a Schl. Sz.-ben az Előszót és az 1285. sz. — A kalapácsot, mielőtt az a mai alakban meghonosult volna, nyelvünkben »kalapáló verő«-nek hívták: 1561. Egi kalapalo wero. O. L. L. III. 16/17. Itt is áll az az érdekes jelenség, melyet fentebb az 1251. sz. alatti jegyzetben láttunk. — 1956. Lásd Ny. Sz. továbbá: 1448. Vnum dacos in wlgo aureatum. O. L. D. 14134. — 1490. Clipei manuales, Dakos, etc. O. L. D. 26048. — 1965. Alkalmasint buza-, kása-szóró. — 1982. Ny. Sz.-ban nincs; oklevélbeli példa: 1462. Duorum picciorum argenteorum wlgo Chillekpohar et tercio lato Zylewspohar. M. N. M. Kállay. — 1984. Lacus esőbrőt is jelent, de itt tévedésből a »tó« szó fordítatott le. — 1986. Ny. Sz. nincs. — 1987, 1988, 1996. Ny. Sz.-ban nincs. — 2003. Ny. Sz.; Schl. Sz. 601, 625.; B. Sz. 145.; továbbá: 1533. Vnum Sargha Thafota Korzowagh. O. L. N. 49. — 1544. Vöttem eg korzouagot. O. L. N. 40.

2007. Amiculum collare — *Nyagba uettő palast.*
 2008. Penula — *Kőpőnek.*
 2009. Chlamys — *Hozzu palast.*
 2010. Ephestris — *Feginer föld walo ruha.*
 2011. Vestis serica — *Selem ruha.*
 2012. Vestis lintea — *Len ruha.*
 CLIII. 2013. Vestis acupicta — *Iratus ruha.*
 2014. Quisquiliata uestis — *Scarlat.*
 2015. Purpurea uestis — *Barson ruha.*
 2016. Vestis cymatilis — *Czemőlet.*
 2017. Purpura damascena — *Damascus.*
 2018. Sericum uilosum — *Stamet.*
 2019. Charmasinum — *Karmasia.*
 2020. Pileum — *Síuek.*
 2021. Pileolum — *Kis síuek.*
 2022. Roticulum — *Hay takaro halo.*
 2023. Capitium — *Czaffrang.*
 2024. Vita — *Feikóttó.*
 2025. Orarium — *Halo síuek.*
 2026. Fimbria — *Perem.*
 2027. Pannus subductitius — *Bellutpozto.*
 2028. Sindon — *Gyolecz.*
 2029. Rica — *Fedel.*
 2030. Ritella — *Fedelleczke.*
 2031. Calyptra — *Fei földő ruha.*
 2032. Limbus — *barsom perem.*
 CLIV. 2033. Diplois — *Ket ser palast.*
 2034. Thorax — *Meli vas.*
 2035. Rheno — *Mely suba.*
 2036. Mastruca — *Haczoka.*
 2037. Cucullus — *Hidektől otalmazo kapa.*
 2038. Casula — *Soknya.*
 2039. Indusium, camisia — *Ewmeg.*
 2040. Succinctorium — *Borhe.*
 2041. Perizoma — *Leueles ag ewmeg mas.*
 2042. Cilicium — *Kep rtalo kin senue-desnek ruhaia.*
 CLV. 2043. Tibialia — *Nadrag.*
 2044. Fascie crurales — *Sarukóttó.*
 2045. Chiroteca — *Kesztiv.*
 2046. Manica — *Köntüs wyia.*
 2047. Ocrea — *Sekőrne.*
 2048. Calceus — *Saru.*
 2049. Calceolus — *Kis saru.*
 2050. Calceolus laneus — *Harisnya.*

2013. Az «iratos» szóra I. Ny. Sz.; továbbá: 1553. Egy iratos agy. O. L. U. C. 96/3. — 1581. Egy virginal, keonw modra chinalth szep iratos az feodele. O. L. L. III. 16/17. — 2016. Ny. Sz., Schl. Sz., B. Sz.; továbbá: 1480. Tres Subbas vnam purpuream aliam de pernisió et terciu de Chemeleth. Lelesz. Acta 90/2. — 1509. Tres tunicas vnam de thabyth aliam de chemeleth et terciam de Raach kamoka. O. L. D. 21965. — 2018. Ny. Sz., Schl. Sz., B. Sz.; továbbá: 1520. Pannum Stameth coloris rubei. O. L. D. 26227. — 1550. Fekethe ystamethot anatlan niretlen. O. L. N. 42. — 2019. Ny. Sz.; továbbá: 1476. Vnam subam purpuream de karmasin. O. L. D. 17836. — 1523. Athlacz karmasin rubei coloris. 36999. — 2023. Ny. Sz., B. Sz., Schl. Sz. — 2026. Ny. Sz., továbbá: 1533. Gemmata segmenta Galleer vel Pereem in vna colligatura. O. L. N. 49. — 2027. Ny. Sz. — 2029. Ny. Sz., B. Sz., Schl. Sz.; továbbá: 1513. Peplum vnum wlo Gyapothfewdel. O. L. D. 26151. — 1530. Pepla wlo fedel deaurata. O. L. U. C. 98/5. — 2033. Ny. Sz.-ban nincs; Schl. Sz. 1155. — 2034, 2035. Ny. Sz.-ban nincs. — 2036. Ny. Sz., Tsz., továbbá: 1499. Duas haczokas de purpure factas. M. N. M. Kisfaludy cs. I. — 1509. Vnam paruam hazoka. O. L. D. 21965. — 2037. A kápa szó itteni értelmére I. Ny. Sz. — 2039. 2040. Ny. Sz., Tsz. — 2041. Leveles-ág Ny. Sz.-ban nincs; Murmeliusnál a «perizoma» = baderqnezd; queste = büschel wedel von einem baume, laub-büschel; queste des baders, badwedel, womit der badende gestrichen, gepeitscht wurde (Lexer). — Az «ing-más»-ra Ny. Sz., továbbá: 1544. Uőttem két imeg mast wramnak. O. L. N. 40. — 2042. Azaz képmutáló = képmutató Ny. Sz. — 2047. Ny. Sz. Schl. Sz. B. Sz.

2051. Calopodium — *Fa lab.*
 2052. Calceus equi — *Padko.*
 2053. Calceare equum — *Louad patkolny.*
 2054. Solea — *Solia.*
 2055. Solea lignea — *Fa solia.*
 2056. Pantophila — *Poztoul belut solia.*
 2057. Pero — *Boczkor.*
 2058. Corigia — *Beer sy.* ✓
 CLVI. 2059. Ligula — *Heges orro saru.*
 2060. Aerarium — *Varos kencz tartohele.*
 2061. Cingulum — *Ew.*
 2062. Fibula — *Capocz.*
 2063. Balteus — *Parta ew.*
 2064. Cinctus — *Meli ruha.*
 2065. Cingula — *Lo heueder.*
 2066. Strophum — *Mel kötő ew.*
 2067. Castula — *Leanok kis palastia.*
 2068. Sudarium — *Ver eitek törő kezkenő.*
 2069. Palla — *Talpiak valo azzon ember palast.*
 CLVII. 2070. De cibi generibus — *Etkek nemei.*
 2071. Cibus — *Draga éték.*
 2072. Victus — *Segen éték.*
 2073. Alimonia — *Eledel.*
 2074. Pappa — *Kis gyermek etke.*
 2075. Puls — *Krupy.*
 2076. Pulmentum — *Pep.*
 2077. Pulmentum piperatum — *Borsus pep.*
 2078. Obsonium — *Bornal kenernel Kül valo éték.*
 2079. Obsonari — *Etkezni.*
 2080. Obsonator — *Etkek czinalo.*
 2081. Panis — *Kener.*
 2082. Panis triticeus uel siligneus — *Buza kener vagy ros kener.*
 2083. Panis cibarius — *Köz kener.*
 2084. Panis nauticus — *Hajo kener.*
 2085. Panis hordeaceus — *Arpa kener.*
 2086. Simila — *Semle.*
 CLVIII. 2087. Panis fermentatus — *Kouassus kener.*
 2088. Azimus panis — *Pogacza.*
 2089. Artoptesia — *Kemen kouassus kener.*
 2090. Spira — *He lepen.*
 2091. Striblitia, torta — *Kalacz.*
 2092. Panis subcinericius — *Hanuas kener.*
 2093. Panis militaris — *Wytezy kener.*
 2094. Artolagamus — *Ollaius pogacza.*
 2095. Panis sitanius — *Wy kener.*
 2096. Spenticus — *Hamar sült kener.*
 2097. Pastillus — *Gombota.*
 2098. Panis dulciarius — *edes kener.*
 2099. Placenta — *Bellus (béles).*
 2100. Ientaculum — *Felles tüköm.*
 CLIX. 2101. Prandium — *ebed.*
 2102. Merenda — *Osona.*
 2103. Cœna — *Voczoza.*
 2104. Comesatio — *Voczoza vtan valo lakodalom.*
 2105. Cupedia — *Be etkek.*
 2106. Ius — *Lee.*
 2107. Crusta — *Maruan kőnek kulso resy.*

2054. Ny. Sz.; továbbá: 1490. Solya, Cipelli, etc. O. L. D. 26048. — 2060. Aerarium = capitellum ligulae; fordítónk azonban az aerarium-nak kihcsár jelentésével tévesztette össze. — 2063. Ny. Sz., Schl. Sz. 1277. sz.; továbbá: 1519. Lego pro sorore mea Dorothea vnum cingulum Parthaew. Lelesz. Acta. 125/62. — 1530. Baltheum wigo parthaewh. O. L. U. C. 98/5. — 1564. Eg parthaew O. L. N. 49. — 2064, 2068. Ny. Sz. — 2075. Lengyel szó: krupa, többesszám krupy — Graupen, Grütze. — 2079. Ny. Sz.-ban nincs. — 2083. Ny. Sz.; továbbá: 1572. Közseghnek ualo köz kenyeret. — 2084, 2090, 2093. Ny. Sz.-ban nincs. — 2097, 2100. Ny. Sz. és Tsz. — 2104. A lakodalom szó főntebbi értelmére lásd Ny. Sz. — 2107. A «crusta» szó általánosabb jelentése folytán jutott ide a magyar kitétel.

2108. Frustum — *Minden allatnak resy.*
 2109. Bucca — *Falad.*
 CLX. 2110. Offa — *Sáidee.*
 2111. Offa iussulenta — *Leues kener.*
 2112. Caro — *Hus.*
 2113. Caro elixa — *Föd hus.*
 2114. Caro assa — *Süld hus.*
 2115. Caro frixa — *Rantot hus.*
 2116. Succidia — *Ket fele hazzatot hus.*
 2117. Laridum — *Salanna.*
 2118. Sectile — *Gyzno odal.*
 2119. Petaso — *Gyzno forcóka.*
 2120. Perna — *Solder.*
 CLXI. 2121. Farcimen — *Kolbaz.*
 2122. Botulus — *Gyzno kílbaz.*
 2123. Tomaculum — *Töltot malacz.*
 2124. Apexabo — *Hurka.*
 2125. Porcus troienus — *Harum exten-
dés gyzno.*
 2126. Oleum — *Olay.*
 2127. Olium — *Olayfa.*
 2128. Carynion — *Dio ollay.*
 2129. Cyneum oleum — *Cined ollay.*
 2130. Rapacinum oleum — *Repa leuel
ollay.*
 2131. Gelu — *Hidek etuk.*
 2132. Pisces conglaceati — *Hidek hal.*
 2133. Leucophagum — *Tik hus.*
 2134. Caro suilla — *Gyzno hus.*
 2135. Caro aprugna — *Pirettot hus.*
 2136. Caro ferina — *Vad hus.*
 2137. Caro bouina — *Tehen hus.*
 CLXII. 2138. Caro uitulina — *Borio
hus.*
 2139. Caro ueruecina — *örö hus.*
 2140. Caro ouina — *Ju hus.*
 2141. Caro agnina — *Baran hus.*
 2142. Intestina — *Beel.*
 2143. Sinapium — *Mustarus.*
 2144. Intritum — *Sos.*
 2145. Alliatum — *Hagynas.*
 2146. Lac — *Tey.*
 2147. Lacticinia — *Teies etük.*
 2148. Colostrum — *Sos tey.*
 2149. Serum — *Sauo.*
 2150. Caseus — *Sául.*
 2151. Caseolus — *Kis said.*
 2152. Butyrum — *Vay.*
 2153. Coagulum — *Allutt tey.*
 2154. Mel — *Mez.*
 2155. Fauus — *Lepes mez.*
 2156. Bellaria — *Fang.*
 2157. Panis butyratus — *Vayas kener.*
 CLXIII. 2158. De potus generibus —
Italnak nemerül.
 2159. Potus — *Ital.*
 2160. Aqua — *Vis.*
 2161. Vinum — *Bor.*
 2162. Villum — *Boroczka.*
 2163. Vinum creticum — *Malosa.*
 2164. Vinum rhenense — *Ren bora.*
 2165. Mustum — *Must.*
 2166. Sapa — *Forot must.*
 2167. Sicera — *Minden meg resegeito
ital.*
 2168. Mulsum — *Mezes bor.*
 2169. Apianum uinum — *Apia beli bor.*
 2170. Aqua mulsa — *Mez sör.*
 CLXIV. 2171. Honorarium uinum —
Joobor.
 2172. Merum — *Tista bor.*
 2173. Vinum dilutum — *Vizzes bor.*
 2174. Acetum — *Ecet.*
 2175. Vinum adustum — *Eget bor.*

2110. Ny. Sz.-ban nines. — Oklevélbeli példa: 1524. Dabuntur fercuia duo vnum videlicet de carnibus bouinis vel agnellinis aut Kapoztas hws aliud vero ferculum saytle aut arpakaza. O. L. D. 32686. — 2111. Ny. Sz.-ban nines; B. Sz. 1272.; Schl. Sz. 1863 és 1876. sz. 2116, 2119. Ny. Sz. — 2120. A fõntebbi alakra lásd Ny. Sz., továbbá: 1432. Spatulam vnam wigo soldor dictam. O. L. D. 34780. — 1476. Scapula porcina soldor vocata. O. L. D. 36993. — 1523. Eodem tempore dat soldor. O. L. D. 37007. — 2163. Ny. Sz.

2176. Cereusia — *Sőr.*
 2177. Cerenisiola — *Sőröske.*
 2178. Cereusia secundaria — *Trank.*
 2179. Cereusia monasteriensis — *Ka-
lastrum söre.*
 2180. Cereusia saxonica — *Saxoniabeli
sőr magyarnak nehéz es segen ital.*
 2181. Deuteria — *Lóre.*
 CLXV. 2182. Vinacea — *Törkök.*
 2183. Vinum plenum — *Tellies bor.*
 2184. Vinum asperum — *Érős bor.*
 2185. Vinum lene — *Lagy bor.*
 2186. Vinum auterum — *Kemen bor.*
 2187. Vocabula cognationis — *Rokosag-
nak neuek.*
 2188. Cognatus — *Rokosag.*
 2189. Maiores — *Eleink.*
 2190. Parens — *Szüle.*
 2191. Pater — *Atya.*
 2192. Mater — *Anyá.*
 2193. Filius — *Fiu.*
 CLXVI. 2194. Filiolus — *Kis fiu.*
 2195. Filia — *Lean.*
 2196. Filiola — *Kis lean.*
 2197. Auus — *Ös.*
 2198. Auia — *Baba.*
 2199. Nepos — *Vnoka.*
 2200. Neptis — *Fiad ge merke.*
 2201. Frater — *Atya fiu.*
 2202. Fraterculus — *Atya fyadka.*
 2203. Soror — *Hug.*
 2204. Sororcula — *Kis hug.*
 CLXVIII. 2205. Gemini — *Eggy hasal
let atyafiak.*
 2206. Germani — *Atya fiak.*
 2207. Germanæ — *Eggy ember liani.*
 2208. Vterini — *Külbmb atyától de eggy
anyától let atya fiak.*
 2209. Vitricus — *Mostha atya.*
 2210. Nouerca — *Mostha anyá.*
 2211. Priuignus — *Mostha fiu.*
 2212. Priuigna — *Mostha lian.*
 2213. Naturalis filius — *Termeset szerint
valo fiu.*
 2214. Filius adoptiuus — *Fogadod fiu.*
 2215. Pater adoptiuus — *Hutús athya.*
 2216. Notus, bastardus — *Fagyu fiu.*
 CLXIX. 2217. Heres — *Örökös.*
 2218. Maritus — *Ferfy.*
 2219. Vxor — *Felesék.*
 2220. Sponsus — *Wölegén.*
 2221. Sponsa — *Ménecze.*
 2222. Sponsalia — *Hazzassag serzes.*
 2223. Nuptiæ — *Műnyig zók.*
 2224. Repotia — *Vy lakodalom.*
 2225. Procus — *Lian kerő.*
 2226. Monogamus — *Ki lian ház fele-
segőt vet.*
 2227. Bigamus — *Ki özüegyet felesége vet.*
 CLXX. 2228. Trigamus — *Ki harmadik
feleségőt vet.*
 2229. Vidua — *Özüeg azzon.*
 2230. Viduus — *Özüeg ferfiu.*
 2231. Pupillus — *Kinek meg holt atya.*
 2232. Orphanus — *Arua.*
 2233. Affinis — *Feleségőd rokona.*
 2234. Leuir, fratria — *Feried rokona.*
 2235. Gener — *Wöd.*
 2236. Socer — *Ipad.*
 2237. Socrus — *Napad.*

2178. Az eredetiben a latin után álló német kifejezés: «couent» — Kovent, Kofent (eigentlich Konventbier, Klosterbier) Halb- oder Nachbier, aus der nochmaligen Aufkochung der Biertreber gewonnen (Brockhaus Kl. Con. Lex.). A harmadik helyen levő «trank» talán sohasem volt magyar szó, van ugyan a Ny. Sz.-ban egy összetétele: «kigyótrank», de ez növény lévén, nem vág össze a főtebbivel. — 2198. Hogy a régi magyar nyelvben csakugyan nagyanyát jelentett, a Ny. Sz.-ból be nem bizonyítható; sokkal valószínűbb, hogy ez is épen olyan idetévedt lengyel szó, mint főtebb az 1573. — 2205. Ny. Sz.-ban egyhasi gyermek. — 2215. Ny. Sz. nincs.

2238. Nurus — *Ménied*.
CLXXI. 2239. Sororis vir, sororius —
Syued hugod vra.
2240. Nomina dignitatum ecclesiastica-
rum — *Eggy hazi meltosagnak*
neuek.
2241. Papa — *Bölcsezeseuel es igaz isteni*
tudomannual wen emberuek kelene
lenny.
2242. Cardinalis — *Cardinal*.
2243. Patriarcha — *Istemben nag feie-*
delem.
2244. Archiepiscopus — *ersök*.
2245. Episcopus — *Pispek*.
- CLXXII. 2246. Suffraganeus — *Sentölö*
pispök.
2247. Abbas — *Apadur*.
2248. Præpositus — *Prepost*.
2249. Decanus — *Decan*.
2250. Archidiaconus — *Feie espröröst*.
2251. Scholasticus — *Diak*.
2252. Thesaurarius — *Kencz tarto*.
2253. Cantor — *Kantor*.
2254. Canonicus — *Leczke oluaso*.
2255. Canonicatus — *Jambornak valo*
isteni gheeben solgalad.
2256. Sacerdotium — *Papsag*.
2257. Sacerdos — *Isten mondassanak*
tistan predicalloia.
2258. Suppastor — *Vice plebanus*.
2259. Vicarius — *Masnak Tityben valo*
ha gio ember (tisztiben).
2260. Sacerdos mercenarius — *Fogadod*
pap.
- CLXXIII. 2261. Leuita — *Valasztot*.
2262. Deaconus — *Ispitalnak es betegög-*
nek zolgalo papia.
2263. Subdiaconus — *Kis pilisó diac*.
2264. Acolythus — *Vis haborgato acolit*.
2265. Exorcista — *Baculista escaue*.
2266. Lector — *Leczke oluaso*.
2267. Ostiarius — *Aito tarto*.
2268. Edituus — *Harangozo eggyhaz*
örzö.
2269. Hierodulus — *Oltar mester*.
2270. Monachus — *Barat*.
2271. Monasterium — *Kalastorum*.
2272. Præfectus monachorum — *Prior*
barat.
2273. Monacha — *Apacza*.
2274. Maxima sacerdos — *Feiedelem az-*
zon.
2275. Cucullatus rogator — *Kodolo es*
puzteito barat.
- CLXXIV. 2276. Scholasticus — *Tanolo*
diak.
2277. Dignitatum secularium uocabula —
Sent iambor es tizta hazas feiedel-
meknek mint sentpal mondia ne-
uekröl.
2278. Rex — *Kiral*.
2279. Regina — *Kiralne azzon*.
2280. Imperator — *Czasar*.
2281. Imperatrix — *Czasarne azzon*.
2282. Princeps — *Feiedelem*.
2283. Dux — *Herczek*.
2284. Archidux — *Nah herczek*.
2285. Comes palatinus — *Nandor espan*.
2286. Comes prouincialis — *Vayda*.
- CLXXV. 2287. Comes — *Var möge es-*
pania.
2288. Regulus — *Kis kiral*.
2289. Subregulus — *Gubernator*.
2290. Baro, dynasta — *Meltosag nagsag*.
2291. Satrapa — *Katona*.
2292. Præfectus — *Feiedelem*.

2239. Sív Ny. Sz. és Schl. Sz. 227. — 2246, 2247, 2250. Ny. Sz. — 2259. A ha gio szó ismeretlen. — 2263. Pilis = tonsura l. Ny. Sz. — 2267. Ny. Sz.; továbbá: 1346. (1411.) Blazio Aytotarto dicto. O. L. D. 9121. — 2269. Ny. Sz. — 2285. A föntebbi alak nincs meg a Ny. Sz. ban.

2293. Eques auratus — *Aran lanczo lo-
uagus vites.*
2294. Eques — *Louagus vites.*
2295. Miles — *Vites.*
2296. Magister equitum — *Louaz mestőr.*
2297. Dux militum — *Had nag.*
2298. Satelles — *Drabont.*
2299. Signifer — *Zazlo tarto.*
2300. Questor — *Kencz tarto.*
2301. Scriba — *Notarius iro diak.*
2302. Prætor — *Ielús fejedelem.*
2303. Prætura — *Fejedelemség.*
2304. Aedilis — *Varas kongia viselő tist
tarto (gondja).*
2305. Aedilitas — *Varas tistő.*
CLXXVI. 2306. Tribunus plebis — *Kös-
seg előt iaro fejedelem.*
2307. Tribunitia potestas — *Kösseg feie-
delem sege.*
2308. Consul — *Dus.*
2309. Consulatus — *Stanacz (tanács).*
2310. Consularis vir — *Meltosag.*
2311. Proconsul — *Jdeghen tartomanba
valasztot consul.*
2312. Senator — *Tanacz tarto.*
2313. Senatus — *Tanacz.*
2314. Index — *Biro.*
2315. Prætorium — *Tanacz haz.*
2316. Latrunculator — *Gonozteuőnek
biroia.*
2317. A secretis — *Secretarius.*
2318. Ab epistolis — *Leuel szerző.*
2319. Archymagyrus — *Sakacz mestőr.*
2320. Cubicularius — *Agy vettő.*
2321. Structor — *Aztalak (asztalnok).*
2322. Prægustator — *Eleul kostolo.*
2323. Dapifer — *Etők hordo.*
2324. A calculis — *Samtarto.*
CLXXVII. 2325. A pedibus — *Lab-
moso.*
2326. Tabellarius — *Leuel viselő.*
2327. Apparitor — *Approd.*
2328. Lictor — *Varas solgaia.*
2329. Carnifex — *Hoher.*
2330. Præco — *Kösseg sauad hirdető.*
2331. De bonarum artium professori-
bus — *Zo tudomanioknak olua-
soirol (Jó).*
2332. Poëta — *Vers szerző iu az görög
igheből ποιτω czelekődő.*
2333. Poësis — *Vers szerző tudoman.*
2334. Vates — *Vers serső mestőr.*
2335. Theologus — *Zsten igheenek tudo
mestőre (Isten).*
2336. Orator — *Kőuet.*
2337. Iurisconsultus — *Töruen tudo
mestőr.*
2338. Philosophus — *Bőlchzeseknek se-
retőe.*
CLXXVIII. 2339. Phisicus — *Termesed
tudo mestor.*
2340. Medicus — *Oruos.*
2341. Astrologus — *Egibe nező.*
2342. Geometra — *Meresről valo tudo-
man.*
2343. Musicus — *Discantor.*
2344. Arithmeticus — *Sam vettő.*
2345. Rhetor — *Ekessen solo.*
2346. Dialecticus — *Zgazan vetelgődő.*
2347. Grammaticus — *Magiaraso.*
2348. Grammatistes — *Grammatica tudo,
iű ez görög igheből γραμμα az az
eruk.*
2349. Ludimagister — *Oschola mestőr.*

2293 és 2294. Louagos lásd Ny. Sz.; továbbá: 1406. Michaelis Louagus O. L. D. 9201. — 2297. A hadnagy itteni értelmére l. Ny. Sz. — 2308. Megvan a Ny. Sz.-ban, de nem az itteni jelentéssel. — 2312. Ny. Sz. — 2318 és 2322. Ny. Sz.-ban nincs. — 2326. Ny. Sz.-ban nincs. — 2341, 2344, 2345, 2352. Ny. Sz. — 2343. Ny. Sz.-ban nincs; oklevélbeli példa: 1550. Attam az hegedősöknek huszon öt penzt. Az siposoknak huszon öt penzt. Az diskantoroknak husz penzt. O. L. N. 41.

2350. Hypodidasculus — *Resumptor* *ül* *ez görög buttó túl didászó az az tanítók.*
 2351. Didascalus, doctor — *Taneito mes-tér.*
 2352. Pictor — *Kép iro.*
 2353. Bibliopola — *Könyv aras.*
 CLXXIX. 2354. Librarius — *Lábra....*
 2355. Scriptor — *ro (Író).*
 2356. Impressor — *Nyomtato.*
 2357. Artificium et mechanicorum no-mina — *Mestér sejkóknak es neuck.*
 2358. Agricola — *Santo.*
 2359. Rusticus — *Paraszt.*
 2360. Rustica — *Paraszt azzon.*
 2361. Pastor — *őrző pastor.*
 2362. Opilio — *Zu pastor (Juh).*
 2363. Bubuleus — *őkor pastor.*
 2364. Subuleus — *Gyzeno pastor.*
 2365. Caprarius — *Keczke pastor.*
 2366. Agazo — *Louaz.*
 2367. Mulio — *Ewzuer viselő.*
 CLXXX. 2368. Mango — *Germek aroló.*
 2369. Fossor — *Arok aso.*
 2370. Vinitor — *Sólv elvettő.*
 2371. Auriga — *Seker vezető.*
 2372. Olitor — *Kertez.*
 2373. Pomarius — *Almas kert.*
 2374. Pomaria — *Alma kert.*
 2375. Fœnifex — *Sena kasalo.*
 2376. Fœniferium — *Sena gyűttő.*
 2377. Messor — *Arato.*
 2378. Messis — *Aratas.*
 2379. Merges — *El földözött kalaz.*
 2380. Villicus — *Fő nad maer.*
 2381. Villica — *Maer felesége.*
 2382. Partiarus — *Reses tars.*
 2383. Artifex — *Mestér.*
 2384. Opifex — *Mukas mestér.*
 2385. Faber materarius — *Seker gyarto.*
 2386. Faber carpentarius — *San vagy hindo zekero czinal.*
 CLXXXI. 2387. Architector — *Aczoknak feiedelme.*
 2388. Faber ferarius — *Kouacz mestő.*
 2389. Faber cultrarius — *Kes gyart.*
 2390. Claustrius — *Klastrum rak.*
 2391. Aurifex — *Eutues.*
 2392. Faber bractearius — *Leuego gyarto.*
 2393. Faber laminarius — *Janna gyarto.*
 2394. Faber arcuarius — *Jy gyarto.*
 2395. Vitrearius — *ewueg gyarto.*
 2396. Faber fenestrarius — *Ablak gyarto.*
 2397. Pellio — *Reuid palast.*

2354. A pontok molyrágást jelentenek. — 2267. Ny. Sz. nincs; hasonló példa Schl. Sz. 231. sz. gyermekviselő. — 2371. Ny. Sz.; továbbá: 1495. Gregorio Zekerwezethe. M. N. M. Forgách cs. I. — 1518. Johannes Zekerwezethew. Lelesz Acta 124/12. — 2380. Ny. Sz.; továbbá: 1420. In prato Palfolnaghygethe. O. L. D. 10959. — 1459. Matheum Fohnagh. O. L. D. 15333. — 2384. A «munka» szónak *n* nélküli alakját I. Ny. Sz. és régi Tsz. — 2385. Ny. Sz.; továbbá: 1389. Briceius Zekergiarthou. O. L. D. 7469. — 1470. Johanne Zekergartho. O. L. D. 16985. — 1505. Vrbano Zekergyartho. M. N. M., Forgách I. — 2389. Ny. Sz.-ban nincs. — 2390. Claustrius = lakatos, de fordítónk itt a clastrum = klastrom-ra gondolt. — 2392 és 2393. Hogy mi volt a «levegő» és «Janna», lásd Ny. Sz.; továbbá: 1458. Vnum Lewegew wigo Chap quod solet mulieribus appendi ad crines deauratum. M. N. M. Kállay cs. I. — 1532. Purpura casula diuersi coloris cruce habens de rubeo atlatz ornatam per totum globulis ac leweghe argenteis. O. L. D. Acta Paulin. Sz. Lör. 10/11. — 1539. Sator leuegő due deaurate. O. L. N. 48. — 1545. Uöttem niolez lat ezyzt leuegőt. O. L. N. 42. — 2394. Ny. Sz.; továbbá: 1446. Johannes Igyartho. O. L. D. 13934. — 1482. Petrus Igyartho. O. L. D. 18658. — 2395. Ny. Sz.; továbbá: 1485. Sebastianus Eweggyarto. O. L. D. 19069. — 2397. Pellio = szűcs; fordítónkat a pellicium és pallium szók vezették tévútra.

2398. Faber monetarius — *Penz verő.*
 2399. Faber ahenarius — *eust gyarto.*
 2400. Vascularis — *eden czinalo.*
 2401. Politor armorum — *Féguer tis-
teito.*
 CLXXXII. 2402. Faber murarius — *Kő-
fal rako.*
 2403. Faber plaustrarius — *Seker gyarto.*
 2404. Vespillo — *Syr aso.*
 2405. Orgarius — *Orgona gyarto.*
 2406. Sculptor — *Kő farago.*
 2407. Statuarius — *Kő oslob czinalo.*
 2408. Doliarius — *Hordo gyarto.*
 2409. Figulus — *fazyk gyarto (ágyú).*
 2410. Fusor aramentarius — *Audee ewttő.*
 2411. Fusor tormentarius — *Pattanthe
ewttő.*
 2412. Fusor pocularius — *Pohar ewttő.*
 2413. Fusor ollarius — *Fazek ewttő.*
 2414. Tector — *Fődel czinalo.*
 2415. Carbonarius — *Sen ighettő.*
 2416. Calcaris — *Fauagato vagy meg
ighettetto.*
 CLXXXIII. 2417. Calcarius — *Sar-
kante gyarto.*
 2418. Laterarius — *Tegla vettő.*
 2419. Lapidida — *Kőmies.*
 2420. Tornarius — *esterqarus.*
 2421. Strataris — *Soldonar.*
 2422. Ephippium — *Pokroc.*
 2423. Sulphurarius — *Kenő czinalo.*
 2424. Funarius — *Gus tekerő.*
 2425. Phrigo — *Araniás ruha sőű.*
 2426. Barbaricaria — *Araniás kep varro.*
 2427. Fullo — *Ruha fenesteito czapo.*
 2428. Lanarius — *Gyapyu czinalo.*
 2429. Propola — *Kufar.*
 2430. Linteo — *Kezkenő zeű.*
 CLXXXIV. 2431. Calceolarius — *Saru
varro.*
 2432. Subula — *Aar.*
 2433. Solearius — *Solia czinalo.*
 2434. Sartor, sarcinator — *Sabo.*
 2435. Sarcinatrix — *Sabo felessege.*
 2436. Sonarius — *Ew gyarto.*
 2437. Textor — *Takacz.*
 2438. Textrix — *Sőű azzon.*
 2439. Arcularius — *Sekren uagy selőncze
gyarto.*
 2440. Reti ularius — *Halo czinalo.*
 2441. Veteramentarius — *Saru foltozo.*
 2442. Interpollator — *Ruha foltozo.*
 2443. Corarius — *Timar.*
 2444. Alutarius — *Vekon ber czinalo.*
 2445. Aluta — *Vekon ber.*
 2446. Ocrearius — *Sekőmie czinalo.*
 2447. Pannicularius — *Posto czinalo.*
 2448. Marsuparius — *Tassol gyarto.*
 CLXXXV. 2449. Infector, tinctor —
Főstő.
 2450. Sellarius — *Nyerug gyarto.*
 2451. Vietor — *Pinter.*
 2452. Chartarius — *Papirus czinalo.*
 2453. Membranarius — *Hargia czinalo.*
 2454. Lintearius — *Kezkenő arolo.*
 2455. Vestiaris — *Ruha arolo.*

2399, 2400, 2402, 2408. Ny. Sz. — 2405, 2407. Ny. Sz.-ban nincs. — 2409. Ny. Sz., továbbá: 1438. Michael Fazekyartho. Pannonh. 50/Cec. — 1509. Dionisio Fazekgyartho. Lelesz Acta 117/26. — 2410—2413. Ny. Sz.; hasonló *n* nélküli példák: 1524. Gregorio Harangewthow. Lelesz Pro. V/212. — 1566. Egy golyobys ewthow was kalan. O. L. N. 49. — 2417. Ny. Sz.-ban nincs. — 2420. Ny. Sz., továbbá: 1504. Egidio Ezthergaros. O. L. D. 21629. — 1518. Paulo Ezthergaros. M. N. M. Forgách cs. I. — 2421. Strataris = nemezgyártó; az itteni hibás értelmezésre a «stratiotes» szó vitte fordítónkat. A Ny. Sz.-ban csak egy példa van: «soddonar = stipendiarius, söldner»; oklevélbeli példák: 1476. Gregorius Soldonar. Lelesz. Prot parv. 86. — 1517. Petro Soldonar. C. L. D. 26748. — 2423, 2424, 2426. Ny. Sz.-ban nincs. — 2427. Ruhafényesítő Ny. Sz.-ban nincs. — Csapó I. Ny. Sz. és Téz. — 2428, 2430, 2433, 2436. Ny. Sz. — 2439, 2444, 2445. Ny. Sz.-ban nincs. — 2446—2448. Ny. Sz. — 2453—2455. Ny. Sz.-ban nincs.

2456. Mercator — *Veet morhauul keres-kódó.*
 2457. Institor — *Kalamar.*
 2458. Pharmacopola — *Paticarus.*
 2459. Aromacopola — *Oruossag arolo.*
 2460. Tonsor — *Borbel.*
 2461. Tonstrina — *Borbel ucza.*
 2462. Chirurgus — *Oruos.*
 2463. Lanius, lanio — *Mesarus.*
 2464. Laniena — *Mesarus felesége.*
 2465. Piscator — *Halaz.*
 CLXXXVI. 2466. Piscarius — *Hal arus.*
 2467. Venator — *Vadazo.*
 2468. Auceps — *Madaraz.*
 2469. Vinarius, caupo — *Czaplar.*
 2470. Cereuisiarius — *Sór arus.*
 2471. Coctor cereuisiæ — *Sor főró.*
 2472. Pistor — *Sütto.*
 2473. Pistor dulciarius — *Mezes pogacza sütto.*
 2474. Olearius — *Ollay arus.*
 2475. Acetarium — *Salata arus.*
 2476. Molitor — *Tőró.*
 2477. Compaginator — *Kőuen kötő.*
 2478. Auctionarius — *Meg nagyob beito arus.*
 CLXXXVII. 2479. Mantissa — *Veset marhanak serzee (Vett).*
 2480. Nauta — *Haioz mestőr.*
 2481. Proxenetæ — *Közbe iaro.*
 2482. Cupediarius — *Varus konhaia sak-kacza.*
 2483. Mensarius — *Pez valto.*
 2484. Trapezita — *Nag penz valto.*
 2485. Tympanista — *Dobos.*
 2486. Tympanum — *Dob.*
 2487. Tybicen — *Sypus.*
 2488. Tibia — *Tetem syp.*
 2489. Ascaules, vtricularius — *Tomlo syp.*
 2490. Ascaula — *Taragato syp.*
 2491. Cytharedus — *Heghedes.*
 2492. Chelius — *Lautus.*
 2493. Chelis — *laud.*
 2494. Tubicen — *Trombitas.*
 2495. Tuba — *Trombita.*
 2496. Lyricen — *Heghedes.*
 2497. Lyra — *Heghele.*
 2498. Fistulicen — *Sypus.*
 2499. Fistula — *Syp.*
 CLXXXVIII. 2500. De libris — *Kőm-uegről.*
 2501. Codex — *Sog Kőmueg neu.*
 2502. Liber — *Kőmue.*
 2503. Codicillus — *Kis kőmű.*
 2504. Collectaneorum libellus — *Irt kőm-ueczke.*
 2505. Enchiridion — *Kezben viselő kőm-ueczke.*
 2506. Tabella cerata — *Viosus tabla.*
 2507. Pugillaris — *Iro tabla.*
 2508. Cerae — *Ceras tabla.*
 2509. Stylus — *Reez penna.*
 2510. Mucro — *Lancza heges fequer.*

2457. A főntebbi alakra nézve l. Ny. Sz.; továbbá: 1354. Nicolai dicti Kalamar. O. L. D. 4407. — 1407. Paulus Kalamar. O. L. D. 9351. — 2458. Ny. Sz., továbbá: 1465. Johannem Pathicaros. O. L. D. 28527. — 1481. Georgio Pathykaros. O. L. D. 29851. — 2467. Ny. Sz. — 2488. Ny. Sz.-ban nincs; a tetem szó itteni értelmére l. Ny. Sz., továbbá a 775, 802 és 2521. számokat. — 2489 és 2490. Ny. Sz.; továbbá: 1528. Vnum tmemlew syp florenum medium valentem. O. L. L. III. 16/17. — 1572. Szegin Horwath Marko tarogato syposa vala, ha uram megh fogagia, hath mindiarast venne neki tarogato sypoth, az tőmle syphoz is tud, de az vagon. O. L. N. 37. — 2491 és 2496. Ny. Sz., továbbá: 1396. Stephano dicto Hegedews. O. L. D. 37287. — 1418. Bartholomeo Hegedes O. L. D. 10710. — 1546. Ebedkor attam az hegedősöknek es az yatekosoknak. O. L. N. 48. — 2492 és 2493. A főntebbi alak nincs a Ny. Sz.-ban; oklevélbeli példák: 1478. Emericus Lawthus. O. L. D. 18145. — 1510. Johannes Lawtus. O. L. D. 26082.

CLXXXIX. 2511. Omilia, sermo — <i>Pre-dicallas.</i>	2539. Litera — <i>Jegy litera.</i>
2512. Historia — <i>I.eed olog.</i>	2540. Literæ — <i>I.euel.</i>
2513. Poema — <i>Versuel irt kónue.</i>	2541. Literulæ — <i>Kis leuel.</i>
2514. Carmen — <i>Vers.</i>	2542. Brevis — <i>Reuid.</i>
2515. Fabula — <i>Bessed.</i>	CXCII. 2543. Diploma — <i>Oldozo leuel io kőőzztiennnek nenkel uele elni.</i>
2516. Soluta oratio — <i>Prosa.</i>	2544. Literæ publicæ fidei — <i>Menedek leuel.</i>
2517. Commentarius — <i>Magyarazzad.</i>	2545. Syllaba — <i>Sillaba.</i>
2518. Expositio — <i>Meqielöntis.</i>	2546. Dictio — <i>Iqhe.</i>
2519. Charta — <i>Papyrus.</i>	2547. Dictiuncula — <i>Kis iqhe.</i>
CXC. 2520. Chartulæ lusoriæ — <i>Jaczo charta.</i>	2548. Oratio — <i>Ket iqhe.</i>
2521. Tessera — <i>Verföle tetem.</i>	2549. Oratiuncula — <i>Kis oratio.</i>
2522. Orbiculus aleatorius — <i>Kerek iaczo tabla.</i>	2550. Calamus — <i>Penna.</i>
2523. Alueus seu alueolus — <i>Oecz tabla.</i>	2551. Calamarium — <i>Kalamaris.</i>
2524. Aleo — <i>Sperk.</i>	2552. Penna — <i>Iro tol.</i>
2525. Latrones seu latrunculi — <i>Alak.</i>	2553. Pennarium — <i>Penna tarto.</i>
2526. Ludus latruncularis — <i>Alak iaczas.</i>	2554. Cutellus scriptorius — <i>Cesuralis.</i>
2527. Charta bibula — <i>Nedues papirus.</i>	2555. Atramentum — <i>Tenta.</i>
2528. Charta emporetica — <i>Morha földő papirus.</i>	CXCIII. 2556. Atramentum sutiorum — <i>Feketeitő.</i>
2529. Cucullus — <i>egybe haított papyrus.</i>	2557. Minium — <i>Verős festek.</i>
CXCI. 2530. Membrana — <i>Pergamenum.</i>	2558. Miniare — <i>Verősseiteni.</i>
2531. Membranaceum — <i>Kónue bureito hargia.</i>	2559. Cera miniata — <i>Vero vios (vörös).</i>
2532. Scheda — <i>Leuel.</i>	2560. Signum — <i>Pétezet (pecsét).</i>
2533. Scheda — <i>Kis leuel.</i>	2561. Signatorium — <i>Pőczetölő gyncro.</i>
2534. Recisamentum chartulæ — <i>Leuel meteles.</i>	2562. Complicare literas — <i>I.euelet bekőtni.</i>
2535. Pagina — <i>Kónue leuele.</i>	2563. Signare literas — <i>Bekőtni leuelet.</i>
2536. Pagella — <i>Kis leuel.</i>	2564. Resignare literas — <i>I.euelet el zakasztani.</i>
2537. Semipagina — <i>Fel leuel.</i>	2565. Cancellare literas — <i>I.euelet el zagatni.</i>
2538. Versus — <i>Egy vers.</i>	

2521. Ny. Sz.; továbbá: 1545. Eg öreg verfele cinalastol. O. L. N. 42. A tetem szó a régi magyarban »csont»-ot jelentett, l. Ny. Sz., továbbá: 1556. Eg thetemből rakot sabos lada. O. L. N. 48. 1577. Kys tetemes puska. O. L. L. III. 16/17. — A ma egyedül használatos »koczká» alapszáva »kost» szintén csontot jelent. A koczká szó a Ny. Sz.-ban Calepinusnál fordul elő legelőször, ennél régebbi adat a következő: 1572. Ostablaba ualo kockat. O. L. N. 40. — 2523. Ny. Sz., Schl. Sz.; továbbá 1545. Harom och tabla. O. L. N. 48. — 1597. Oxs tablaczka karikariual. O. L. U. C. 101/3. — 2524. Az eredetiben a megfelelő német kifejezés: »eyn spiler» egészen összevág a latinnal, de az utána következő »sperk» szó valóságos talány, ugyanis sem a németben, sem pedig a lengyelben és csehben nincs olyan értelme, mely legtávolabbról is megközelítené. — 2525. Ny. Sz., Schl. Sz. — 2543 és 2544. Ny. Sz.

2566. Chyrogaphum — *Valakinek keze irasa.*
 2567. Syngraphum — *Bizzon sag leuel.*
 CXCIV. 2568. Chartophyatium — *Leuel tarto sekren.*
 2569. De ponderibus et mensuris — *Merő allattokrol.*
 2570. Pondus — *Merő tere (teher).*
 2571. Pondo — *Mertek.*
 2572. Libra — *Font.*
 2573. Semilibra — *Fel font.*
 2574. Sesquilibra — *Masfel font.*
 2575. Talentum — *Hetuen ket font.*
 2576. Mensura — *Mertek.*
 2577. Modius — *Kőbél.*
 2578. Cythus — *Hattod res.*
 2579. Amphora — *Korso.*
 CXCIV. 2580. Vrna — *eden.*
 2581. Metreta — *mertek.*
 2582. Cotyla — *Neged res.*
 2583. Vncia — *Tisenket res.*
 CXCVI. 2584. Auctarium — *Érekbeites.*
 2585. Vehis — *Seker.*
 2586. Vehis fœni — *Sena seker.*
 2587. Vehis stercoris — *Ganai seker.*
 2588. Vehis ligni — *Fa seker.*
 2589. Vehis uini — *Bor seker.*
 2590. De pecunijs — *Penyről (Pénzről).*
 2591. Pecunia — *Penz.*
 2592. Moneta — *Meg ieszót penz.*
 2593. Nummus — *Aran penznek tised rese.*
 2594. Aureus — *Aranias penz.*
 CXCVII. 2595. Aureolus — *Kis aran penz.*
 2596. Philippus aureus — *Bee aran penz.*
 2597. Aureus cornutus — *Nehez aran penz.*
 2598. Marca — *egez marca.*
 2599. Semis marcæ — *Fel marca.*
 2600. Quadrans marcæ — *eggy markanak negyed.*
 2601. Triens marcæ — *eggy markanak haruat resy.*
 2602. Dodrans marcæ — *eggy markanak kilencet rise.*
 2603. Dextrans marcæ — *Markanak tized risy.*
 2604. Deunx marcæ — *eggy markanak tizenegedik risy.*
 2605. Solidus — *Ket magyar penz.*
 2606. Semis solidi — *Fel solidus.*
 2607. Dodrans solidi — *Soldusnak kilencz risy.*
 2608. Vncia solidi — *Solidusnak vncia.*
 2609. Semuncia solidi — *Solidusnak fél vncia.*
 CXCVIII. 2610. Stips — *Filler.*
 2611. Quadrans solidi — *Solidusnak harmad risy.*
 2612. Triens solidi — *Solidusnak masfel risy.*
 2613. Sesquiuntia solidi — *Nemet garas.*
 2614. Stater — *Stater.*
 2615. Grossus — *Garas.*
 2616. Grossus solidi — *Solidus garas.*
 2617. Grossus bohemicus — *Tis peezus garas.*
 2618. Grossus nouus saxonicus — *Sareniabeli reőzes garas.*
 2619. Grossus nummus — *Neg penzés garas.*
 2620. Nummus crucifer — *Craycar.*
 2621. Philippeus — *Philupp csasar penze.*
 2622. Nomina numeralia cardinalia — *Sam neuek.*
 2623. Numerus — *Sam.*
 CXCIX. 2624. Numerales — *Sam ieszőne*
 2625. Vnus — *eggy.* [(jegyzőnév).

2626. Duo — *Kettő*.
 2627. Tres — *Harum*.
 2628. Quatuor — *Neg*.
 2629. Quinque — *Öt*.
 2630. Sex — *Hat*.
 2631. Septem — *Het*.
 2632. Octo — *Nyolcz*.
 2633. Nouem — *Kilencz*.
 2634. Decem — *Dis*.
 2635. Vndecim — *Tizeneggy*.
 2636. Duodecim — *Tizen kettő*.
 2637. Tredecim — *Tyen harum*.
 2638. Quatuordecim — *Tizen neeg*.
 2639. Quindecim — *Tizen ött*.
 2640. Sedecim — *Tizen hat*.
 2641. Septemdecim — *Tizen heet*.
 2642. Octodecim — *Tizen nyolcz*.
 2643. Nonemdecim — *isen kilencz*.
 2644. Viginti — *Tizen hus*.
 CC. 2645. Viginti vnus — *Huson eggy*.
 2646. Viginti duo — *Huson kettő*.
 2647. Triginta — *Harmicz*.
 2648. Quadraginta — *Negeuen*.
 2649. Quinquaginta — *ötteuen*.
 2650. Sexaginta — *Hattenuan*.
 2651. Septuaginta — *Hetteuen*.
 2652. Octuaginta — *Nyolczuan*.
 2653. Nonaginta — *Kilenczuen*.
 2654. Centum — *Sas*.
 2655. Ducenti — *Ket sas*.
 2656. Trecenti — *Harum sa*.
 2657. Quadringenti — *Neg sas*.
 2658. Quingenti — *Öt sas*.
 2659. Sexcenti — *Hat sas*.
 2660. Septingenti — *Heet sas*.
 2661. Octingenti — *Nyolcz sas*.
 2662. Noningenti — *Kilencz sas*.
 2663. Mille — *ezer*.
 2664. Ut mille uiri — *Vgy mint ezer embőrt*.
 2665. Vt mille hominum occisum est — *ezer embőrt ölték meg*.
 CCII. 2666. Primus — *Első*.
 2667. Secundus — *Masot*.
 2668. Tertius — *Harum*.
 2669. Quartus — *Neget*.
 2670. Quintus — *Ötbőt*.
 2671. Sextus — *Hatot*.
 2672. Septimus — *Hettet*.
 2673. Octauus — *Nyolczat*.
 2674. Nonus — *Kilenczet*.
 2675. Decimus — *Tizzet*.
 2676. Vndecimus — *Tizzenegget*.
 2677. Duodecimus — *Tizzenkettut*.
 2678. Millesimus — *Tysygcny*.
 CCIV. 2679. Simplus — *Egeanny*.
 2680. Duplus — *Ketanny*.
 2681. Simplex — *Harumanny*.
 2682. Duplex — *Keteanny*.
 2683. Triplex — *Harumanny*.
 2684. Quadruplex — *Neganny*.
 2685. Quintuplex — *Ötanny*.
 2686. Sextuplex — *Hatt anny*.
 2687. Septuplex — *Het anny*.
 2688. Octuplex — *Miloczanny*.
 2689. Noncuplex — *Kilenczanny*.
 2690. Decuplex — *Tiz anny*.
 2691. Centuplex — *Sas anny*.
 2692. Millecuplex — *Eper anny*.
 2693. Multiplex — *Sokas*.
 CCV. 2694. Semel — *Ftser*.
 2695. Bis — *Ketser*.
 2696. Ter — *Harumser*.
 CCVI. 2697. Tres uirtutes Theologice — *Sent irasnak harum iosaga*.
 2698. Fides — *Hid*.
 2699. Spes — *Remenseg*.
 2700. Charitas — *Seretet*.

2647. A harmincz szó a középkori magyarban mindig *n* nélkül fordul elő, l. Ny. Sz., továbbá: 1453. Valentinus Harmiczados. O. L. D. 14696. — 1498. Blasio Harmicados. O. L. D. 20696. — 2667–2677. Annyi, mint második, ötödik, tizedik, stb. l. Ny. Sz. — 2678. Lengyel szó: tysionczny = ezredik.

2701. Quatuor uirtutes cardinales — <i>Nege ielős iosagog.</i>	2709. Luxuria — <i>Buiassag.</i>
2702. Prudentia — <i>Bölcsesség.</i>	2710. Ira — <i>Haragosag.</i>
2703. Iusticia — <i>Igassag.</i>	2711. Gulositas — <i>Torkossag.</i>
2704. Fortitudo — <i>Erősség.</i>	2712. Inuidia — <i>Jreczek.</i>
2705. Temperantia — <i>Mertekletűsség.</i>	2713. Accidia — <i>Joraualo rőstseg.</i>
CCVII. 2706. Septem uitia capitalia — <i>Het halalus bin.</i>	2714. Quatuor nouissima — <i>Neg utolssog.</i>
2707. Superbia — <i>Keuelseg.</i>	2715. Mors — <i>Halal.</i>
2708. Anaricia — <i>Feuenseg.</i>	2716. Iudicium dei — <i>Jstennek iteleeti.</i>
	2717. Paradisus — <i>Paradiczom.</i>
	2718. Inferi — <i>Pokol.</i>

Cracouiæ per Hieronymum Vietorem. Anno ab orbe redempto M.D.XXXIII.

BETŰRENDES JEGYZÉKE

az alakjokra vagy értelmökre nézve elavult szónak.

Ablakgyártó 2396.	böcső 1507, 1541.	előlkóstoló 2322.
ádálmalmája 707.	bőgető-madár 1054.	első 630, 704, 732.
ádázó 994.	bőrhe 2040.	elszakaszkodás 881, 981.
ágas 1754.	bujdosó csillag 28.	elszakaszkodó 892.
ágasfa 1757.		éltet 384.
ágyasház 1718.	Csacsogó madár 1081.	emedisznó 492.
ágyfedél 1920.	csalárd 255.	enyves fa 1302.
ágyvető 2320.	csapó 2427.	erdei kakas 1077.
ajakas 693.	csatornás kút 335.	eresztés 1208.
ajtómöge 1700, 1701.	csemelet 2016.	érzékenység 610.
ajtótartó 2267.	cseplesháj 728.	es 236, 238.
alak 2525.	cseppenés 233.	eszterág 1060.
alakjítás 2526.	csikó 467, 1008.	esztergáros 2420.
állat 1, 207, 208, 1491, 2108,		eszterha 1768.
2569.	Czafrang 2023.	étekesináló 2080.
állóhely 353.	czimbalom 1650.	étekhardó 2323.
általút 371.	czimer 1024.	eveskedés 900.
ampolna 1621, 1654.	czímeres 1025.	
apátúr 2247.	czinterem 1668.	Faláb 2051.
apiom 1414.		farcok 797, 2119.
aszú 216.	Daganag 864.	farkasvar 904.
atyafiú 2201.	dákos 1956.	fazékgyártó 2409.
	discantor 2343.	fazékontó 2413.
Baba 2198.	dologtevő nap 144.	fedél 2029.
balgatagság 949.	dús 2308.	fedélesináló 2414.
balog 753.		fejalj 1915.
bélfájó 872.	Ebédülőhely 1717.	feketítő 2556.
béllett 2027, 2056.	edényesináló 2400.	felhorgadtorrú 675.
bestye 444.	égbenező 2341.	felszél 266.
betegház 1774.	égettbor 2175.	feltakarodik 787.
bivaly 537.	egyhassal lett atyafiak 2205.	fenkő 316.
bizonyosság 21.	egyházörző 2268.	fénjlik 229.
bizonyáglevél 2567.	éjjeljáró madár 1053.	fodor 641.
bonez 1038.	ékesen szóló 2345.	fognak kelő helye 687.
bolondosodik 950.	elálmélkodó 953.	folyás 312.
bolondozik 951.	elfogyatkozás 891.	fónagy 2380.
bő 2596.	élőkút 337.	font 48.

forgás 915.
földedény 1973.
földedi 360.
földindulat 257.
földvám 32.
fölstököm 2100.
fúmadár 1070.
fültös 668.

Gombota 2097.
görbe 858.
gúzstekерő 2424.
gyakorerdő 286.
gyapjasmadár 1068.
gyapjúcsináló 2428.
gyermekáruló 2368.
gyermektartólantorna 796.
gyertyahordozó 1627.

Haczoka 2036.
hadnagy 2297.
hajókenyér 2084.
hamar 201.
hamvas kenyér 2092.
haragosság 2710.
harmincz
hártýacsináló 2453.
hasaszt 2116.
hát orja 741.
ház héja 1765.
hé 54.
hegedős 2496.
hélepény 2090.
házagfájás 995.
házagfájó 996.
hites atya 2215.
hóköz 36.
hordógyártó 2408.
hordozósék 1910.
horgas kéz 768.
horgas orrú 674.
horgas szár 805.
hostat 375.
hörpiteslő 938.
hulladék 234.

Ige 2546.
íjgyártó 2394.
illatozás 616.
illetés 618.

inas 581.
ing 2039.
ingmás 2041.
írás 1634.
iratos ruha 2013.
ispitály 1776.
istálló 1723—5, 1728.
istamét 2018.
isten kecskéje 219.
izhajlás 770.

Jegyző 2624.
jelentés 20.
jeles 2302.
jog 752.
johafájó 895.
jóság 2697, 2701.

Kabala 448.
kalamáris 2551.
kanál 1824, 1867.
kápa 2037.
karmazsin 2019.
kaszakő 1569, 1870.
kehely 1622.
keménybor 2186.
kenetés 1688 a.
kénköcsináló 2423.
kénköves 1832.
kép (Wurfspiess) 1951.
kép (Säule) 1620.
képiró 2352.
képütáló 2042.
képvarró 2427.
kerengő 395, 1674, 1755.
keserűfa 1345.
késgyártó 2389.
keszkenőáruló 2454.
keszkenőszövő 2430.
készület 367, 1695.
kétszer-palást 2033.
kézhajlás 750.
kézi 883.
kézi-öltözet 1663.
kietlenbe lakozó 278.
kihorgadott szár 806.
kilenczed 2674.
királyi út 386.
kisdud 661.
koponya (edény) 1798.

korszovagy 2003.
köd 220, 221.
kőeső 235.
kőfalrakó 2402.
kölyök 498.
kövérít 1121.
közkenyér 2083.
kúfár 2429.
kútya 1770.
külföldi 364.
küllő (madár) 1093.

Lábi 936.
lágь bor 2185.
lakodalom 2104.
lannagyártó 2393.
lant 2493.
lantorna 796.
lantos 2492.
latterkert 302.
leczekeolvasó 2254, 2266.
léh 940.
lehelés 937.
léhés 941.
levegőgyártó 2392.
leveleség 2041.
levélszerző 2318.
levélviselő 458, 2326.
leveskenyér 2111.
lófi 467.
lőöltözet 1996.
lovagos 2293, 2294.

Major 2380.
makkos fa 1337.
málonfekű 1052.
malozsa 2163.
marczona féreg 1236.
marczonaság 1533.
marha 401, 1784, 2456, 2528.
más 113.
másod 2667.
mazalinfa 1332.
megcsúfol 673.
megdül 967.
meghányó ló 450.
megjegyzett pénz 2592.
megjelentés 2518.
megsömörögött 823.
megszűnni 143.

mellruha 2064.
mellsuha 2035.
mellvas 2034.
menedéklevél 2544.
mennytőkő 228.
mérőállat 2569.
metélő-tányér 1817.
mézes pogácsa sült 2473.
mindenkor farkaingató ma-
dár 1098.
monyoró 1361.
monyas kecske 483.
mordály 1957.
munkás 2384.

Napranézőfü 1444.
napfámadat 263.
negyed 2669.
növendő 581, 582.
nyakbavető 1665.
nyárs 1865, 1866.
nyeldekülés 617.
nyomorék 1065.

Oldozó levél 2543.
oltármester 2269.
oltároltózó 1667.
ordító madár 1051.
orgonagyártó 2405.
ostábla 2523.
öltöző ruha 2000.
öregbítés 2584.
öszvérvisező 2367.
ötöd 2670.
övgyártó 2436.

Pádimentom 1710.
papiöltöző 1659.
papiroscsináló 2452.
pártaöv 2063.
patikáros 2458.
patok 769.
pattantyúöntő 2411.
pecsételő gyűrű 2561.
pele 541.
pelyp 870.
perém 2026.
pilis 2263.
pisszentei 985.
pisszentes 986.

poháröntő 2412.
poklos 887.
pökés 999.
pökő 1000.
próbálókő 317, 1570.
prücsök 1226.

Ráró 1049.
ravasz 510.
rebegő 861.
rejtekláz 1639.
rejtola 1752.
rettegőfa 1346.
ró 398.
röpöső 554, 1005, 1013, 1017.
ruhaáruló 2455.
ruhafényesítő 2427.

Sajtlé 2110.
sajtógerenda 1986.
salátááros 2475.
sandal 658.
sarkantyúgyártó 2417.
sarukénő 1895.
sarukötő 2044.
saruvarró 2431.
sebeseső 232.
selymék v. semlyék 1400.
sikértő 321.
sólya 2054—2056.
solyacsinaló 2433.
sörmörgött 823, 869.
söráros 2470.
sperk 2524.
spinác 1418.
sűv 2239.

Szak 710.
számvető 2344.
szártetem 802.
szédeleg 916, 917.
szédelgő 914.
szegény 2072, 2180.
szegezőfa 1702.
szék 1030.
szekérgyártó 2385, 2403.
szekernye 2047.
szekernyecsináló 2446.
szekérvezető 2371.
szekrónagyártó 2439.

szelenczegyártó 2439.
szélespohár 1982.
szellet 930.
szemérmes 785, 788, 790,
792, 794, 1241.
szemhunyorgatás 184.
szemnek oltalma 664.
szemvesztő 929.
szentantal-tüze 971.
szentelő püspök 2246.
szerzés 2222, 2479.
szerzet 1687.
szivárvány 219.
szurnya (?) 702.

Támasz 1761.
tanástartó 2312.
tárogatósip 2490.
társolgyártó 2448.
teher 2570.
temérdek 308, 398, 627.
terhes ló 456.
terjedő var 922.
természet szerint való fiú
2213.
tostes 620.
tetem 775, 802, 2521.
tetemsip 2488.
tető 628.
tiszt 2305.
titokház 1719.
tized 2675.
tormacsinalóvas 1874.
torok díója 711.
tömlősip 2489.
törött vér 831.
törvénytudó 2337.
trank 2178.
tyúkmony 1027—30.
tyúkszolás 163.

Uraság 282.
utolsó 629, 705.
ültetés 1272.
üveggyártó 2395.
üstgyártó 2399.

Vadászó 2467.
vallástevő 22.
vállköz 742.

váltsághely 355.	versszerző 2332.	vitézi kenyér 2093.
végső 684.	versszerző tudomány 2333.	vörhenyő 1105.
vehem 467, 1008.	vész 258.	
velkas torok 708.	vezetékű 460.	Závár 1709.
verejtékező hely 1749.	vigasság 125.	zomak 1189.
verejtékező keszkenő 2068.	viszketeg 926, 980.	zuzmaráz 239.
verfolye 2521.	viszketeges 928.	zsémlye 1511.
verő 1953.		zsoldonár 2421.

De uestibus.

152

Von den kleidern.
Ruhakrol.

Vestis, g.f.d.ij. Eyn kleyd ader tuch ader decke.
Ruhā.
Vestimentū, g.n.d.ij. Eyn kleyd. Iledōd ruhā.
Tunica, g.f.d.i. Eyn rock. Rōncōs.
Tunica talaris. Eyn langer rock bis auff
die knochen. Vocatig valo ruhā.
Tunica pectoralis. Eyn leibroek. Korsouag.
Toga, g.f.d.i. Eyn romisch kleid ader
mantel. Be ruhā.
Pallium, g.n.d.ij. Eyn kriekisch kleyd ader
mantel. Palast.
Amiculi, g.n.d.ij. eyn mantel. Vastig valo palast.
Amiculum collare, g.n.d.ij. Eyn koller.
Apagbba uetō palast.
Penula, g.f.d.i. Eyn mantel den man ym regen
treyt. Rōpōnē.
Chlamys, g.f.d.ij. Eyn ritter mantel ader
reyerock. Rōzū palast.
Chlamydula diminutiuum.
Ephestris idis, g.f.d.ij. Eyn kleide das man vber
de harnisch anlegt. Rēgtuer fōlud walo ruhā.
Vestis serica. Eyn scheyde kleide. Selem ruhā.
Vestis linea. Eyn leynen kleyd. Ben ruhā.

DE VESTIBVS

153

Vestis acupicta. Eyn gestrickt kleid.
Bratus ruhā.
Quisquilata vestis. Schelach. Scarlat.
Purpurea vestis. Purper kleyd. Barson ruhā.
Vestis cymatilis. Schamlot. Czemdiel.
Vestis undulata, idem.
Purpura damascena. Damasciten. Damascus.
Sericum uilofum. Sammat. Stamet.
Charmasinū, genus serici ex eo q. aspitientes delectet, g.
n.d.ij. Eyn charmesin. Charmasia.
Pileum, g.n.d.ij. Eyn hutt. Sūuel.
Galerum, idem, g.n. d.ij.
Pileolum, g.n.d.ij. Eyn hūlin ader kierre.
Rio sūuel.
Roticulum, g. n. de. ij. Eyn gestryckt haub.
Hay tafaro halo.
Capitium, g.n.d.ij. Eyn kugel. Cjassrang.
Vita, g.f.d.i. Eyn haub. Rētkōtō.
Orarium, g.n.d.ij. Eyn sehlap ader nachte hantel.
ader stōb. Halo sūuel.
Fimbria, vestis extremitas. Som. Perem.
Pannus subducticius. Kuteretuch. Bekut postō.
Sindon, g.f.d.ij. Eyn leynentuch. Byolz.
Rica, g.f.d.i. Eyn hōke ader schlewer ader tu-
chle n der frauen. Kēdel.
Ritela diminutiuum, g.f.d. i. Kēdelkēgke.
Calyptra, g.f.d.ij. Eyn schort. Kē fōdō ruhā.
Libus a, g.m.d.ij. eyn belge ader list. Barsom perē.

28 l. 15 kr. — IX. szám. Az ikes-es igékről. *Barna Ferdinánd* l. tagtól. 1857.
32 l. 15 kr. — X. szám. A nyelvújításról. *Szarvas Gábor* l. tagtól. 1875. 25 l. 15 kr.
(1873—1875.)

V. k. I. szám. Nyelvészkedő hajlamok a magyar népnél. *Barna Ferdinánd* lev. tagtól. 1875. 40 l. 25 kr. — II. sz. A neo- és palaeologia ügyében. *Brassai Sámuel* r. tagtól. 1875. 48 l. 30 kr. — III. szám. A hangsúlyról a magyar nyelvben. *Barna Ferdinánd* lev. tagtól. 1875. 48 l. 30 kr. — IV. szám. Brassai és a nyelvújítás. *Ballagi Mór* r. tagtól. 1876. 22 l. 15 kr. — V. szám. Emlékbeszéd Kriza János l. t. felett *Szász Károly* l. tagtól. 1876. 40 l. 25 kr. — VI. szám. Művészet és nemzetiség. *Bartalus István* l. tagtól. 1876. 35 l. 20 kr. VII. szám. Aeschylus. *Télffy Iván* lev. tagtól. 1876. 141 l. 80 kr. — VIII. szám. A mutató névmás hibás használata. *Barna Ferdinánd* l. tagtól. 1876. 15 l. 10 kr. — IX. szám. Nyelvtörténelmi tanulmányok a nyelvújításra nézve. *Imre Sándor* l. tagtól. 1876. 97 l. 60 kr. — X. szám. Bérczy Károly emlékezete. *Arany László* l. tagtól. (1875—1876.)

VI. k. I. szám. A lágy aspiraták kiejtéséről a zendben. *Magr Auréltól* 10 kr. — II. szám. A mandsuk szertartásos könyve. *Bálint Gábortól* 10 kr. — A rómaiak satirájáról és satirairóikról. *Dr. Barna Ignác* l. tagtól 20 kr. — IV. szám. A spanyolországi arabok helye az iszlám fejlődése történetében, összehasonlítva a keleti arabokéval. *Goldziher Ignác* l. tagtól. 50 kr. — V. Emlékbeszéd Jakab István l. t. fölött *Szász Károly* r. tagtól 10 kr. — VI. Adalékok a m. t. Akadémia megalapítása történetéhez. I. *Szilágyi István* l. tagtól. II. *Vaszary Kolozstól*. III. *Révész Imre* l. tagtól. 60 kr. — VII. Emlékbeszéd Mátray Gábor l. t. felett. *Bartalus István* l. tagtól 10 kr. — VIII. A mordvaiak történelmi viszontagságai *Barna Ferdinánd* l. tagtól 20 kr. — IX. Eranos. *Télffy Iván* l. tagtól. 20 kr. — X. Az ik-es igékről. *Joannovics György* l. tagtól 40 kr. (1876.)

VII. k. I. Egy szavazat a nyelvújítás ügyében. *Barna Ferdinánd* l. tagtól 50 kr. — II. Podhorszky Lajos magyar-sínai nyelvhasznolítása. *Budenz József* r. tagtól. 10 kr. — III. Lessing (székfoglaló). *Zichy Antal* l. tagtól. 20 kr. — IV. Kapcsolat a Magyar és szuomi irodalom között *Barna Ferdinánd* l. tagtól 10 kr. — Néhány ősműveltségi tárgy neve a magyarban. *Barna Ferdinánd* l. tagtól. 30 kr. — VI. Rankavis Kleon új-görög drámája. *Télffy Iván* l. tagtól. Ára 30 krajcár. — VII. A nevek uk és ük személynagairól. *Imre Sándor* l. tagtól. 20 kr. — VIII. Emlékbeszéd Székács József t. tag fölött, *Ballagi Mór* r. tagtól. 20 kr. — IX. A török-tatár nép primitív culturájában az égi testek. *Vámbéry Ármin* r. tagtól 10 kr. — X. Bátor László és a Jordánszky-codex bibliafordítása. (Székfoglaló.) *Volf György* l. tagtól 10 kr.

VIII. k. I. Corvin-codexek. *Dr. Ábel Jenőtől*. 60 kr. — II. A mordvaiak pogány istenei s ünnepei szertartásai. *Barna Ferdinánd* l. tagtól. 50 kr. — III. Orosz-lapp utazásomból. *Dr. Genetz Arvidtől*. 20 kr. — IV. Tanulmány a japáni művészet-ről. *Gr. Zichy Ágosttól*. 1 frt. — V. Emlékbeszéd Pázmándi Horvát Endre 1839-ben elhunyt r. t. fölött. A születése századik évfordulóján, Pázmádon rendezett ünnepélyen, az Akadémia megbízásából tartotta *Szász Károly* r. t. 10 kr. — VI. Ükkonpohár. A régi magyar jogi szokásnak egyik töredéke. *Hunfalvy Pál* r. tagtól. 20 kr. — VII. Az ugynevezett lágy aspiraták phoneticus értékéről az ó-ind-ban *Mayer Auréltól*. 60 kr. — VIII. Magyarországi humanisták és a dunai tudós társaság. *Dr. Ábel Jenőtől*. 80 kr. — IX. Ujperzsa nyelvjárások. *Dr. Pozder Károlytól*. 50 kr. — X. Beregszászi Nagy Pál élete és munkái. Székfoglaló *Imre Sándor* r. tagtól. 30 kr.

IX. k. I. Emlékbeszéd Schiefner Antal k. tag felett. *Budenz J. r.* tagtól 10 kr. — II. A Boro-Budur Jáva szigetén. *Dr. gr. Zichy Ágost* l. tagtól 40 kr. — III. Nyelvünk újabb fejlődése. *Ballagi Mór* r. tagtól 20 kr. — IV. A hunnok és avarok nemzetisége. *Vámbéry Ármin* r. tagtól. 30 kr. — A Kún- vagy Petrarka-codex és a kúnok. *Hunfalvy Pál* r. tagtól. 30 kr. — VI. Emlékbeszéd Lewes Henrik György külső tag felett. *Szász Károly* r. tagtól. 10 kr. — VII. Ős vallásunk főistenei. *Barna Ferdinánd* l. tagtól 40 kr. — VIII. Schopenhauer aesthetikája *Dr. Ruzsicska Kálmántól*. 10 kr. — IX. Ős vallásunk kisebb isteni lényei és áldozati szertartásai. *Barna F.* l. tagtól 30 kr. — X. Lessing mint philologus. *Dr. Kont Ignác* l. tagtól 30 kr. — XI. Magyar egyházi népének a XVIII. századból. Székfoglaló. *Bogisich Mihály* l. tagtól. 50 kr. — XII. Az analogia hatásáról, főleg a szóképzésben. *Simonyi Zsigmond* l. tagtól 20 kr.

X. k. I. A jelentéstan alapvonalai. Az alakokban kifejezett jelentések. (Székfoglaló.) *Simonyi Zsigmond* l. tagtól. 30 kr. — II. Etzelburg és a magyar hünmonda. (Székfoglaló.) *Heinrich Gusztáv* l. tagtól. 20 kr. — III. A M. T. Akadémia és a szomi irodalmi társaság. *Hunfalvy Pál* r. tagtól. 20 kr. — IV. Értsük meg egymást. (A neologia és orthologia ügyében.) *Joannovics György* t. tagtól. 30 kr. — V. Baranyai Decsi János és Kis-Viczay Péter közmondásai. *Ballagi Mór* r. tagtól 10 kr. — VI. Euripides tropusai összehasonlítva Aeschylus és Sophokles tropusai. Miveltégtörténelmi szempontból. (Adalék a költészet összehasonlító tropiká-

- jához.) *Dr. Petz Vilmostól.* 60 kr. — Id. gróf Teleki László ismeretlen versei. *Szász Károlytól.* 10 kr. — VIII. Cationale et Passionale Hungaricum. *Bogisich Mihálytól.* 30 kr. — IX. Az erdélyi hírlapirodalom története 1848-ig. *Jakab Elektől.* 50 kr. — X. Emlékbeszéd Klein Lipót Gyula kultag felett *Dr. Heinrich Gusztávtól.* 40 kr. — XI. Ujabb adalékok a magyar zene történelméhez *Bartalus Istvántól.* 40 kr. — XII. A magyar romanticismus. *Bánóczy Józseftől.* 10 kr. — XIII. Ujabb adalék a magyar zene történelméhez. *Bartalus Istvántól.* 40 kr.
- XI. k.** I. Ugor vagy török-tatár eredetű-e a magyar nemzet? *Hunfalvy Pál r. tagtól.* 20 kr. — II. Ujgörög irodalmi termékek. *Dr. Telfy Iván l. tagtól.* 40 kr. — III. Középkori görög verses regények. *Dr. Telfy Iván l. tagtól.* 30 kr. — IV. Idegen szók a görögben és latinban. *Dr. Pozder Károlytól.* 50 kr. — V. A csuvasokról. *Vámbery Ármín r. tagtól.* 30 kr. — VI. A számlálás módjai és az év hónapjai. *Hunfalvy Pál r. tagtól.* 20 kr. — VII. Telegdi Miklós mester magyar katechismusa 1562-ik évből. *Majláth Béla l. tagtól.* 10 kr. — VIII. Káldi György nyelve. *Dr. Kiss Ignácztól.* 50 kr. — IX. A Muhammedán jogtudomány eredetéről. *Goldziher Ignác l. tagtól.* 10 kr. — X. Vámbery Ármín «A magyarok eredete» című műve néhány főbb állításának bírálata. *Barna Ferdinánd l. tagtól.* 60 kr. — XI. A nyelvfejlődés történelmi folytonossága és a nyelvőr. *Ballagi Mór r. tagtól.* 20 kr. — XII. A magyarok eredete és a finn-ugor nyelvészet. I. Válaszom Hunfalvy Pál bírálati megjegyzéseire. *Vámbery Ármín r. tagtól.* 30 kr.
- XII. k.** I. Seneca tragédiái. *Dr. Kont Ignácztól.* 60 kr. — II. Szombatos codexek. *Dr. Nagy Sándortól.* 30 kr. — III. A reflexiv és vallásérkölcis elem a költészetben s Longfellow. Székkoglaló. *Szász Béla l. tagtól.* 30 kr. — IV. A belviszonyragok használata a magyarban. *Kúnos Ignác és Munkácsi Bernáttól.* 50 kr. — V. A magyarok eredete és a finn-ugor nyelvészet II. *Vámbery Ármín r. tagtól.* 50 kr. — VI. Kiktől tanult a magyar írni, olvasni? *Volf György l. tagtól.* 50 kr. — VII. A kasztamuni-i török nyelvjárás. *Irta Thury József.* 50 kr. — VIII. Nyelvészeti mozgalmak a mai görögöknél. *Telfy Iván l. tagtól.* 20 kr. — IX. Boldogasszony, ősvallásunk istenasszonya. *Kálmány Lajostól.* 20 kr. — X. A mondat dualismusa. *Brassai Sámuelől.* 60 kr. — XI. A kunok nyelvéről és nemzetiségéről. *Gr. Kuun Géza t. tagtól.* 40 kr. — XII. Isota Nogarola. *Ábel Jenőtől.* 50 kr.
- XIII. k.** I. Kudrun, a monda és az eposz. *Heinrich G. l. tagtól.* 40 kr. — II. A votják nép multja és jelene. *Barna F. l. tagtól.* 30 kr. — III. Palesztina ismeretének haladása az utolsó három évtizedben. *Goldziher I. l. tagtól.* 40 kr. — IV. A homeroszi Demeter-hymnusról. *Ábel Jenő l. tagtól.* 50 kr. — V. A votjakok pogány vallásáról. *Barna Ferdinánd l. tagtól.* 20 kr. — VI. A régi magyar nyelv szótára. *Szarvas Gábor r. tagtól.* 10 kr. — VII. Egy kis viszhang Vámbery Ármín ur válaszára. *Budenz J. r. tagtól.* 20 kr. — VIII. Ki volt Calepinus magyar tolmácsa. *Szily Kálmán r. tagtól.* 10 kr. — IX. Szegedi Lénárt énekeskönyve. *Bogisich Mihály l. tagtól.* 50 kr. — X. Szórendi tanulmányok. I. rész. *Joannovics Györgytől.* 30 kr. — XI. A kisebb görög tragikusok tropusai. *Petz Vilmostól.* 10 kr. — XII. Heraclius. Rankavis Leon hellén drámája. *Telfy Ivántól.* 30 kr.
- XIV. k.** I. Az ó- és középkori Terentius biographiák. *bel Jenőtől.* 40 kr. — II. Szórendi tanulmányok. II. rész. *Joannovics Györgytől.* 40 kr. — III. A mordva nép házassági szokásai. *Barna F. l. tagtól.* 30 kr. — IV. Jelentés ujhellén munkákról. *Telfy Iván l. tagtól.* 30 kr. — V. Mythologiai nyomok a magyar nép nyelvében és szokásaiban. *Kálmány Lajostól.* 10 kr. — VI. Etymologicum magnum Romaniae. *Putnoky Miklóstól.* 20 kr. — VII. A magyar szótók. *Simonyi Zsigmondtól.* 30 kr. — VIII. A nyelvújítás történetéhez. *Simonyi Zsigmondtól.* 20 kr. — IX. Szórend és accentus. *Brassai Sámuel t. tagtól.* 40 kr. — X. Három franczia hellenista és a volapük. *Telfy Iván l. tagtól.* 20 kr. — XI. Euhemeri reliquiæ. *Némethy Gézáól.* 60 kr. — XII. Gáti István steganographiája, kapcsolatban a modern stenographiával. *Vikár Bélától.* 40 kr.
- XV. k.** I. Az iszlám vallásos mozgalmak az első négyszázadban. *Dr. Schreiner Mártontól.* 30 kr. — II. André Chénier költészete. *Haraszti Gyulától.* 1 frt 50 kr. — III. Kombináló szóalkotás. *Simonyi Zsigmondtól.* 40 kr. — IV. Az aranyosszéki mohácsi nyelvemlékek. *Hunfalvy Páltól.* 15 kr. — V. Psychiatria és politika. *Zichy Antaltól.* 10 kr. — VI. Ujabb hellén munkák és a hellén nyelvtanítás. *Telfy Ivántól.* 60 kr. — VII. A magyar zene tudományos tárgyalása. *Ponori Thewrewk Emiltől.* 20 kr. — VIII. A hangsúly a szláv nyelvekben. *Asbóth Oszkártól.* 80 kr. — IX. A nyelvújítás és az idegenszerűségek. *Simonyi Zsigmondtól.* 60 kr. — X. Kisfaludy Károly «Mohács»-a görögül. *Telfy Ivántól.* 40 kr. — XI. Tanulmányok az újkőkori persa irodalom történetéből. *Dr. Régl Sándortól.* 1 frt 50 kr. — XII. Ujabb adatok a kún Petrarca-Codexhez. *Gróf Kuun Gézáól.* 15 kr.
- XVI. k.** I. A besztercei szöszedet. Latin-magyar nyelvemlék a XV. századból. *Finály Henrikől.* 2 frt. — II. A pogány arabok költészetének hagyománya. (Székkoglaló.) *Goldziher Ignácztól.* 60 kr. — III. A szláv szók a magyar nyelvben. *Asbóth Oszkártól.* 45 kr. — IV. Paraspondylos Zotikos költeménye a várnai csatáról. *Pecz Vilmostól.* 30 kr. — V. Új-görög munkák ismertetése. *Telfy Ivántól.* 20 kr. — VI. Két új-görög nyelvtan magyarul és a mai görög verstan. *Telfy Ivántól.* 20 kr.